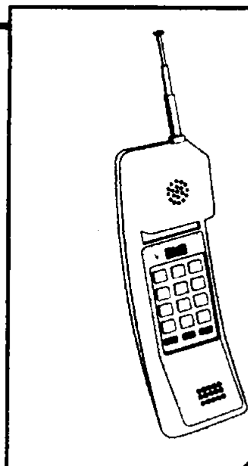

AMIGOE

DONDERDAG 1 JUNI 1995 - JAARGANG 112 NR 124

Onafhankelijk dagblad voor de Nederlandse Antillen en Aruba - oplage 12.000 ex. - losse nummers 75 c. zaterdag met Napa Nafl1,-

Binnenkort wetswijziging:

Uitleveren van Arubanen en Antillianen mogelijk

DEN HAAG/ORANJESTAD — Nederlanders uit Aruba en de Nederlandse Antillen, net zoals uit Nederland, kunnen in de toekomst ook aan vreemde mogendheden worden uitgeleverd. Dat is de kern van het Ontwerp Algemene Maatregel van Rijksbestuur tot wijziging van het Nederlands-Antilliaans Uitleveringsbesluit. Het was de bedoeling van KabNA-minister Joris Voorhoeve om deze wetswijziging morgen in de rijksministerraad te bespreken, maar de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) kon *Amigoe* vanmorgen niet bevestigen of dit ook doorgang vindt.

Als dit ontwerp wordt goedgekeurd, is het mogelijk een strafbaar feit te berechten in het land waar de rechtsorde is aangetast, waar het opsporingsonderzoek is ingezet en waar de bewijsmiddelen voorhanden zijn. Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland willen hierdoor de internationale strafrechtelijke samenwerking bevorderen.

In een brief, gedateerd 18 mei 1995, aan gevolmachtigde minister Mito Croes schrijft Koninkrijksminister Voorhoeve dat over dit voorstel al eind april overeenstemming is bereikt met de Arubaanse premier Henny Eman en minister van Justitie Watty Vos. Bij de brief sloot de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken een ontwerp Algemene Maatregel van Rijksbestuur in tot wijziging van het Nederlands-Antilliaanse Uitleveringsbesluit.

Premier Eman benadrukt dat op internationaal gebied steeds meer en beter wordt samengewerkt op het gebied van de criminaliteitsbestrijding. In navolging van de Antillen en Aruba, zou Nederland ook geïnteresseerd zijn een dergelijke overeenkomst te sluiten met de Amerikaanse autoriteiten.

In Nederland werd al op 1 januari 1988 een wetswijziging doorgevoerd, die het mogelijk maakt Nederlanders uit te leveren aan vreemde mogendheden. Dit wordt nu ook mogelijk gemaakt voor Nederlanders die op de Antillen en Aruba verblijven.

In een toelichtend gesprek zegt gevolmachtigde minister Croes dat het voorbereidingen betreffen ter wijziging van het uitleveringsverdrag met de Verenigde Staten. Dit land dringt al jarenlang aan om uitlevering van Nederlanders ook van toepassing te laten zijn met betrekking tot de Antillen en Aruba.

Volgens het dagblad *San Juan Star* uit Puerto Rico zouden de Amerikaanse justitiële autoriteiten vorig jaar een verzoek tot uitlevering van de twee neven Alex en Eric Mansur hebben gedaan. Op basis van de huidige wetgeving zou dat niet mogelijk zijn; in de toekomst mogelijk wel. Overigens ontkennen de Mansurs alle beschuldigingen die met name betrekking hebben op witwaspraktijken.

Politieagenten omgekomen bij guerilla-aanslag in Bogota

■ *BOGOTA - De moeder en een zus van een der bij een guerrilla-aanslag in Bogota omgekomen politieagenten kijken naar de patrouillewagen waarin hun geliefde zat tijdens de aanslag. Zo'n dertig guerrilleros overvielen een politiepost in de Kennedywijk in Bogota. Drie agenten lieten daarbij het leven.* *(AFP-satellietfoto)*

Cubaanse dissidenten vrij

■ *HAVANA - De Cubaanse dissident Sebastiano Arcos Bernes (links) werd na zijn vrijlating uit de gevangenis door zijn familie hartelijk begroet. Hij heeft drie jaar en vier maanden gevangen gezeten wegens zijn verzet tegen de regering van president Fidel Castro. Hij kwam samen met vijf makkers vrij op voorspraak van een Franse mensenrechtengroep onder leiding van de echtgenote van de toenmalige Franse president François Mitterrand.* *(AFP-satellietfoto)*

Mondiaal overleg over harder optreden in Bosnië

VN:Alleen uitvoerbare taken

NEW YORK/SARAJEVO - Van Colorado Springs tot Praag overwegen presidenten, regeringsleiders en politici woensdag krachtdadiger optreden in Bosnië-Herzegovina. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Boutros -Ghali, deed vier suggesties aan de Veiligheidsraad (V-raad) over de toekomst van de VN-troepen in voormalig Joegoslavië, UNprofor.

De twee voornaamste voorstellen behelzen het aanpassen van het VN-mandaat tot reëel uitvoerbare taken of het vervangen van UNprofor door een offensieve interventiemacht, onder bevel van een of meer van de deelnemende landen. Een groot probleem van de VN-macht in voormalig Joegoslavië is dat het mandaat uitgaat van het handhaven van een niet bestaande vrede. Als gevolg daarvan moesten de Verenigde Naties een serie "noodresoluties" uitvaardigen waarmee UNprofor de oorlogssituatie tegemoet poogde te treden.

ALTERNATIEF

Het inschakelen van toestellen van de NAVO als afdwingmiddel zorgde bijvoorbeeld voor confrontaties met partijen in het conflict zonder dat het "vredehandhavend en waarnemend" personeel van de VN op de grond daarop was. De Britse troepen die momenteel in Bosnië arriveren kunnen evenwel qua uitrusting een alernatief bieden voor de weinig praktische luchtbombardementen.

Sinds de Bosnische Serviërs VN-Blauwhelmen in gijzeling houden, hebben de VN in New York, de NAVO-landen de afgelopen twee dagen in Noordwijk en de bemiddelende contactgroep maandag in Den Haag zich beraden over de VN-missie.

OPENHOUDEN

De Franse premier, Alain Juppe, nodigde woensdag dertien betrokken ministers van Defensie en chefs van staven uit om zaterdag in Parijs concreet inhoud te geven aan plannen van de contactgroep om UNprofor te versterken. Frankrijk wil voorstellen een internationale luchtmobiele brigade op te richten van zeker vierduizend man sterk. Die moet allereerst de Bosnische hoofdstad Sarajevo ontzetten en een toegangsweg naar de stad openhouden.

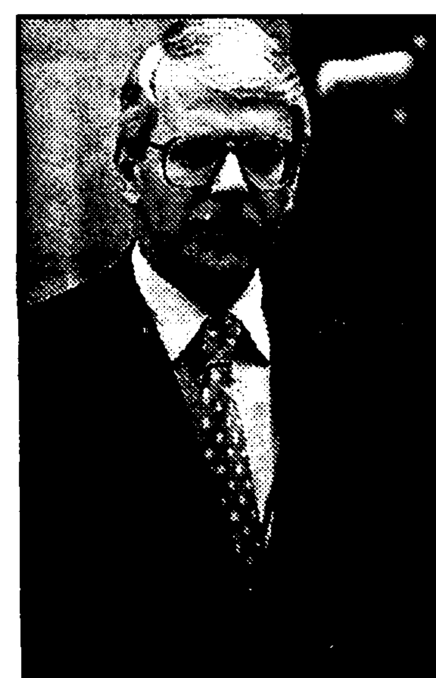
De Britse premier Major verdedigde in het Lagerhuis met passie het zenden van een aanzienlijke Britse legermacht naar Bosnië. Groot-Brittannie heeft om te beginnen al twaalfhonderd extra manschappen naar Bosnië overgebracht. Frankrijk en de VS houden mariniers paraat op oorlogsbodems in de Adriatische Zee. Op een van deze schepen vergaderden woensdag hoge NAVO-functionarissen over een plan voor hulp aan UNprofor wanneer die daarom zou vragen.

De Amerikaanse president Clinton zei woensdagavond in Colorado Springs dat de VS bereid zijn te helpen door eventueel tijdelijk grondtroepen in te zetten, zij het niet direct voor gevechtshandelingen. Tot dusverre dachten de Amerikanen er niet over om militairen naar de Balkan te sturen. Clinton overweegt de inzet van troepen bij operaties voor hergroepering of terugtrekking van de VN-macht. Washington heeft een van zijn best getrainde militaire eenheden op schepen in de Adriatische Zee paraat, de 24e Expeditie eenheid der mariniers.

De verontwaardiging over de gijzeling door Bosnische Serviërs van VN-personeel leidde woensdag in veel hoofdsteden tot beraadslagingen. Duitse politici drongen aan op het sturen van Duitse Blauwhelmen. Net als de VS staat de bondsrepubliek vooralsnog op het standpunt enkel en alleen troepen in te zetten ter ondersteuning van een terugtocht van UNprofor. In Den Haag, Oslo en Praag vergaderden plaatselijke politici over de inzet van extra Blauwhelmen.

SERVISCHE EISEN

De Bosnische Serviërs lieten woensdag weten over de vrijlating van de gijzelaars te willen praten. Ze eisen als tegenprestatie een garantie dat de NAVO geen bombardementen op hun gebied meer uitvoert. Volgens het tweede net van de Franse televisie heeft de Bosnisch Servische leider Radovan Karadzic daarnaast ook de demilitarisering van de veilige zones van de VN geëist en een daadwerkelijk wapenembargo tegen de Bosnische regering in Sarajevo.

JOHN MAJOR
...extra Britse troepen blijven totdat er sprake is van verbetering van de situatie...
(AFP-satellietfoto)

blijkens de opwelling die hen VN-personeel deed gijzelen.

De door de contactgroep gewenste verdere isolatie van de Bosnische Serviërs leek in Belgrado een stap naderbij. De minister van Buitenlandse zaken van de federale republiek Joegoslavië (FRJ), Vladislav Jovanovic, zei in de marge van een bezoek van de Amerikaanse afgezant Robert Frasure dat de erkenning van Bosnië-Herzegowina (door de FRJ) actueel wordt en dat er in die zin vooruitgang is geboekt.

Rusland suggereert speciale partner NAVO

Minder dominant optreden

NOORDWIJK - Rusland heeft woensdag het aangaan van een speciale relatie met de NAVO aangegrepen om te pleiten voor een minder dominante rol van het bondgenootschap in Europa.

De Russische minister van Buitenlandse zaken Kozyrev betoogde tijdens de Noordatlantische samenwerkingsraad (NASR), waarin de NAVO en de voormalige Warschau- landen zitting hebben, dat het overwegend militaire karakter van de NAVO een gezamenlijke Europese veiligheidsstructuur in de weg staat.

Kozyrev haalde in Noordwijk een stokpaardje van Moskou van stal. Rusland is meer gecharmeerd van de Europese veiligheidsorganisatie OVSE als belangrijkste instantie voor het regelen van vraagstukken van vrede en veiligheid. De Russische minister stelde voor de NAVO een meer politiek karakter te geven en militair ondergeschikt te maken aan de OVSE.

NAVO-voorman Claes wuifde de Russische suggesties van de hand. "Wij zijn trots op onze autonomie en zijn niet van plan die op te geven", zo reageerde hij. Volgens de Belg is de NAVO sinds het einde van de Koude oorlog geen monolitisch militair blok meer, maar manifesteert het zich meer en meer als een politieke organisatie die wil meehelpen aan de opbouw van een nieuwe Europese veiligheidsstructuur. En daar hoort Rusland bij, verzekerde Claes.

Bij behandeling interventiemacht in V-raad:

Problemen Moskou verwacht

NEW YORK/LONDEN - De Britten en de Fransen verwachten volgende week in de VN-Veiligheidsraad (V-raad) problemen met Moskou over de multinationalesnelle-interventiemacht voor Bosnië, die zij willen toevoegen aan optie vier van VN-chef Boutros -Ghali.

Die voorziet in de concentratie van het Blauwhelmenwerk op "onder de huidige omstandigheden uitvoerbare taken". Rusland zal zeker indringende vragen stellen over deze "Vier plus", net zoals eerder bij de inschakeling van de NAVO-luchtmacht in Bosnië het geval was, aldus diplomaten.

Over de omvang van de macht zei de Britse minister van Defensie Rifkind woensdagnacht in het Lagerhuis dat Londen rond duizend man beschikbaar wil stellen. Frankrijk wil een eenheid van vierduizend man in totaal. Nederland zou ook een bijdrage kunnen leveren, aldus de minister.

Cocaïne ingevoerd vanuit Aruba en Curacao:

Kerkrade rolt drugslijn op

KERKRADE - De politie van Kerkrade in de Nederlandse provincie Limburg denkt met de aanhouding woensdag van een 33-jarige caféhouder uit Kerkrade, de leider van een bende cocaïnesmokkelaars te pakken te hebben. Het gaat om een smokkellijn van Curaçao en Aruba naar Nederland.

De dertigjarige vriendin van de caféhouder is ook gearresteerd. De politie beschouwt haar als de voornaamste handlanger van de bendeleider.

De politie kwam het tweetal op het spoor door de recente aanhouding op Schiphol van twee Heerlenaren die uit Curaçao terugkeerden met geprepareerde tassen, waarin 3,5 kilo cocaïne verstopt zat.

OPGEWACHT

De Heerlenaren werden opgewacht door twee inwoners van Kerkrade. De vier verdachten werden gearresteerd en overgebracht naar het districtsbureau van de politie in Kerkrade.

Een team van tien rechercheurs begon aan een nader onderzoek, waaraan ruim 250 verhoren te pas kwamen. In totaal zijn zestien leden van de criminele organisatie opgespoord, afkomstig uit Heerlen, Kerkrade, Maastricht en Landgraaf. Onder hen bevinden zich ten minste acht koeriers die een of meerdere malen naar **Aruba en Curaçao** zijn gevlogen om cocaïne en andere drugs op te halen en naar Nederland te vervoeren.

Het was bekend dat Heerlen een belangrijk steunpunt is op drugsgebied. Evenals Kerkrade is Heerlen gemakkelijk bereikbaar voor Duitsers.

Drugstoerisme uit Duitsland komt veel voor. In Heerlen probeert men dit tegen te gaan door een samenscholingsverbod. Een gerechtelijk vonnis heeft dit verbod minder rigoureus gemaakt. De bedoeling ervan is dat de politie snel kan ingrijpen wanneer er op het Stationsplein in Heerlen bij het Centraal Station bij voorbeeld van deze drugszoekende Duitsers zich melden. Al menige Duitser heeft als gevolg van een overdosis in een Limburgs achterkamertje de dood gevonden.

Tijdens het onderzoek is ook een hennepplantage in Heerlen opgerold.

Tweeduizend bestrijders, 1500 geëvacueerden

Grote bosbranden in Canada

PATUANAK - Zeker vijftienhonderd bewoners in het westen van Canada hebben woensdag een veilig heenkomen gezocht in verband met bosbranden die bij Saskatchewan, British Columbia en Alberta woeden.

Volgens een woordvoerder van de brandweer in Fort McMauray heeft het vuur inmiddels dertigduizend hectare bos verwoest. Tot dusver zijn er geen gewonden gemeld. In Satkatchewan bevalen de autoriteiten zevenhonderd vrouwen en kinderen het gebied te verlaten. De meeste mannen bleven achter. Ook vanuit de overige plaatsen kwamen evacuaties op gang.

In totaal zijn tweeduizend brandweerlieden ingezet om de branden te bestrijden die overigens voornamelijk in afgelegen gebieden woeden.

Somaliërs onthoofd in Djeddah

RYAD - In de Saudische stad Djeddah zijn woensdag zes Somaliërs onthoofd. Hun lichamen zijn daarna op kruisen tentoongesteld.

Het ging om veroordeelden wegens roofmoord, diefstal en het gebruik van verdovende middelen. De zes zouden twee Saudiërs en een Egyptenaar hebben vermoord en beroofd.

In Saudi-Arabie zijn dit jaar al 102 terdoodveroordeelden geëxecuteerd. In heel 1994 waren dat er 54. Onthoofdingen vonden traditioneel plaats na het Vrijdaggebed, maar de laatste maanden vinden de executies ook door de week plaats.

Elfjarige gedeputeerde Toerisme

■ *WILLEMSTAD — Elaine de Palm (11 jaar) van het Kolegio Chaya Willems is de winnares van Curaçao geworden van de opstelwedstrijd van de Caribbean Tourism Organisation. De wedstrijd was georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar op alle Caribische eilanden die lid zijn van de CTO. Elaine de Palm heeft met haar opstel, getiteld* ***Als ik gedeputeerde van Toerisme was****, 2 tickets gewonnen naar Nassau, Bahamas om met haar moeder de 19de Caribbean Tourism Conference in september bij te wonen. Op de foto wordt de winnares geflankeerd door familieleden, leerkrachten en vertegenwoordigers van het Curaçao Tourism Development Bureau, de lokale mede-organisator van de wedstrijd.*

Ys: ook prijspeil spreekt mee
Belastingverzwaring is niet het echte probleem

WILLEMSTAD — De verontruste vakcentrales SSK en Kamara Sindikal krijgen van de Inspecteur der Belastingen nadere uitleg over de recente wijzigingen in de aanslagen loon- en inkomstenbelasting. Gedeputeerde Lucien Arrendell heeft toegezegd het inningsbeleid van belastingen - met name de erfpachtscanon- te zullen verzachten.

Dat is de uitkomst van een gesprek van de bonden, minister Etienne Ys (Financiën) en gedeputeerde Lucien Arrendell, dat woensdagmiddag plaatsvond. De vakcentrales hadden een gesprek met de bewindvoerders aangevraagd omdat er veel klachten van leden waren binnengekomen over de vermeend strengere inning van belastingen.

Er bestaat volgens minister Ys bij de bonden 'vooral de indruk' dat er strenger geïnd wordt, maar dat is per saldo niet het geval. Sinds mei ontvangen gehuwde vrouwen een aparte aanslag inkomstenbelasting. Er wordt weliswaar meer ingehouden op het salaris, maar aan het eind van het jaar zal er minder bijbetaald hoeven te worden, aldus Ys. Per saldo komt men dus voordeliger uit. Voorheen werd er door de man aan het eind van het jaar bijbetaald. Met het invoeren van de fiscale verzelfstandiging van de vrouw wordt de aanslag over het jaar verdeeld. In vier jaar tijd moet de fiscale verzelfstandiging volledig zijn doorgevoerd.

De minister van Financiën constateert dat 'ondanks de vele spotjes en infocampagnes kennelijk niet duidelijk is geworden waar het om gaat'. Dat verbaast hem niet. "Dat zie je ook in Nederland. Belasting is een ingewikkelde materie. Het barst daar van het voorlichtingsmateriaal, maar ook daar staan de infotelefoons roodgloeiend."

De inning van de erfpachtscanon is bij de bonden evenmin slecht gevallen. Gedeputeerde Arrendell gaat kijken of verzachting mogelijk is. Het Bestuurcollege heeft besloten dat wanneer niet binnen drie maanden betaald wordt, het recht op erfpacht vervalt.

Minister Ys is van mening dat het niet zozeer de belastingen zijn waar de werknemers over vallen. "Het is een complex van redenen. Het hoge prijspeil heeft daar ook mee te maken." Hij noemt het een probleem van socio-economische aard.

OPINIE

Door Ronnie Rens sr

DE WERELD TELT meer dan één miljard rokers. Volgens cijfers van de Wereld Gezondheids Organisatie sterven jaarlijks over de hele wereld ruim drie miljoen mensen aan de directe gevolgen van het roken. Het is dus een goede zaak dat minister Stanley Inderson als minister van Volksgezondheid de oorlog heeft verklaard aan sigaret, pijp en sigaar. Het heeft hem zelfs een oorkonde opgeleverd, een van de slechts vijf van dergelijke eervolle onderscheidingen, die de Wereld Gezondheids Organisatie dit jaar heeft verstrekt.

In de Verenigde Staten voeren consumentenorganisaties al jarenlang strijd tegen het roken. Het gaat er hierbij vooral om, dat de consumentenorganisaties met stelligheid beweren dat de sigarettenproducenten een verslavende drug aan de tabak toevoegen. Hierdoor worden de rokers als het ware dubbel gedrogeerd en komen ze maar niet van hun kwaal af. De consumentenorganisaties worden hierbij versterkt door het feit dat de ingrediënten voor de bereiding van sigaretten bij wet moeten worden bekend gemaakt en wel aan de Arms and Tobacco Division van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Die heeft de formules al vele jaren in bezit, maar die prompt in een verre, verzegelde kluis weggeborgen. Dat heeft natuurlijk de beschuldigingen van de consumentenorganisaties extra gevoed.

Het zijn enorme bedragen, die regeringen aan accijnzen op sigaretten binnenkrijgen. Die lopen in de Verenigde Staten in de miljarden dollars. Maar ook elders varen overheden wel bij het getrek aan de sigaret. In China is verleden jaar een actie op gang gekomen om het roken in openbare gebouwen te verbieden. Toen bleek welk bedrag de Chinese regering aan tabaksaccijns inde, werd het betrokken wetsontwerp snel ingetrokken.

In Israël nam de Knesset, zoals het parlement er heet, een wet aan die het roken op openbare plaatsen en in overheidsgebouwen verbiedt. Maar president Shimon Peres, een kettingroker, heeft er nooit zijn fiat aan gegeven en de wet is dus nooit geïmplementeerd.

Een roker gaat, ondanks alle waarschuwingen en het besef dat hij zijn eigen gezondheid schaadt, door totdat hij er de lichamelijke nadelen van ondervindt. Met andere woorden, zolang er geen *incentive* bestaat, zal het roken niet worden gestopt. En zolang regeringen de accijnsopbrengsten nodig blijven hebben – wat overal ter wereld het geval is – zullen de antirookacties van beperkte omvang blijven.

Van de verslaving van het roken komen weinigen af. Het blijkt dat abrupt stoppen de beste manier is. Maar dan moeten de naweeën nog worden bestreden. Die uiten zich in een grote snoep- en drinkzucht. Het lijkt ook gemakkelijker van het roken af te komen als dat in groepsverband gebeurt, omdat vooral de zwakkeren kunnen worden gestimuleerd. Geleidelijk aan van de sigaret afkomen is zichzelf voor de gek houden en vrijwel een onmogelijkheid.

Dat het roken hier in bepaalde openbare gebouwen is verboden, is reeds een prestatie. Hoewel wij Inderson niet willen ontmoedigen, zal het hooguit leiden tot wat minder roken. Voor stopzetting ervan is de hoogst persoonlijke medewerking van de gebruikers vereist. Maar ook rokers zijn slappelingen, die de wilskracht niet kunnen opbrengen 'neen' tegen de sigaret te zeggen. Het is dan, goed beschouwd, lang niet overtuigend jouw eigen kinderen te leren 'neen' tegen de drugs te zeggen.

Zangfestival op ambtenarendag

WILLEMSTAD — De vakbond voor overheidspersoneel ABVO houdt vandaag donderdag 1 juni een zangfestival ter gelegenheid van ambtenarendag.

De zangwedstrijd is van 19.00 tot 22.00 uur in het ABVO-gebouw aan de Kaya Thomas Henriquez 21 te Brievengat.

Boze cellulargebruikers geven Setel 2 weken de tijd
"Monopoliepositie geeft Setel vrijbrief voor slechte service"

- door Hennie Harinck -

WILLEMSTAD — Zolang Setel monopolist is voor wat betreft het mobiele telefoonverkeer is de klant overgeleverd aan slechte service en torenhoge tarieven. Als de markt open gaat dan moét Setel eraan geloven en zal de service verbeteren.

Dat is de mening van een aantal kritische gebruikers van een cellular. In buurthuis Janwé ventileerden ruim 200 zaktelefoonhouders woensdagavond ruimhartig hun kritiek op het eilandelijke telefoonbedrijf. Sinds enige weken bestaat er een groep van ontevreden gebruikers, aangevoerd door fotograaf Stanley Ignacio en Richard Pinedoe.

De gebruikers hebben er schoon genoeg van, zoveel is duidelijk. Afgesproken is dat Setel twee weken de tijd krijgt om op alle vragen antwoord te geven en de service te verbeteren. Als dat uitblijft dan stappen de mobiele telefoongebruikers naar de rechter.

Overigens schat advocate Santiago de kans dat de klanten de zaak winnen laag in. "Het moeilijkste zal zijn om bewijzen aan te dragen." Bovendien heeft Setel haar monopoliepositie mee. Wettelijk is nog weinig vastgelegd over de rechten van de gebruiker. Aanwezigen die het meer dan zat zijn stellen hardere maatregelen voor: met z'n allen weigeren het abonnementsgeld te betalen bij voorbeeld.

Volgens een gebruiker moet Setel inmiddels schatrijk zijn geworden van het mobiele telefoonverkeer. De gebruiker betaalt maandelijks 60 gulden abonnementsgeld. Dat alleen al levert Setel maandelijks een half miljoen op. "Vind je het gek dat ze van die peperdure feestjes kunnen geven", fluistert iemand.

Per lokale minuut betaalt de klant 0,85 cent. Maar dat tarief is volgens een aanwezige ex-werknemer van Setel gebaseerd op de beginjaren van de mobiele telefonie. In 1989 werd begonnen met de auto-mobilofoon. Twee jaar later werd de draagbare telefoon geïntroduceerd. Inmiddels is het aantal abonnees explosief gegroeid tot een kleine 8000.

Volgens de aanwezige expert kan het tarief gemakkelijk omlaag naar 30 à 40 cent. Tot ieders verbazing meldt een verontwaardigde gebruiker dat Setel 30 gulden in rekening heeft gebracht voor het herprogrammeren van de zaktelefoon. "Hier wordt ik echt niet goed van", zegt een boos kijkende man.

Op de vraag wat nu eigenlijk de oorzaak is van de beroerde ontvangst, het slechte bereik en de mogelijkheid tot afluisteren konden ook de dealers geen antwoord geven. "Wij hebben Setel meermalen gevraagd wat er nu eigenlijk aan de hand is, maar we krijgen geen antwoord."

Setel was de grote afwezige. De telefoonmaatschappij verschuilt zich achter allerlei smoesjes, zo werd geconstateerd. Noch de leveranciers van cellulaire telefoons, noch de 7.700 gebruikers krijgen afdoende antwoord op vragen en klachten. En die er zijn legio.

Het is een ieder bekend dat de cellulargebruiker waakt voor al te persoonlijke mededelingen, in de wetenschap dat de gesprekken afgeluisterd kunnen worden. "Ik ken mensen die onder het genot van een borrel gezellig kanaal 82 en 83 van TDS beluisteren in de hoop leuke gesprekken op te vangen." Hoe dat kan? Onbekend. Ook met een scanner schijnt luistervinkje gespeeld te kunnen worden. Het kan soms ook opeens gebeuren dat je een nummer belt en dan een of ander gesprek kunt beluisteren. Hoe dat komt? Volgens Setel is het een mysterie.

Er viel heel wat af te lachen. Dat Setel bij voorbeeld geen rekeningoverzichten geeft 'omdat de echtgenote dan het nummer van de by-side te weten kan komen'. Nagaan waarom een rekening zo idioot hoog is, is dus niet mogelijk.

Setel heeft tot op heden haar best gedaan de schuld van de slechte ontvangst af te schuiven op de dealers, werd geconstateerd. Maar de aanwezige vertegenwoordigers van Indel en Radio Holland zeggen dat ook na de juiste programmering de problemen gerapporteerd blijven.

E. Huisman van Indel vermoedt dat Setel de zaak ingewikkeld heeft gemaakt door haar abonnees tot twee maal toe te vragen het toestel te herprogrammeren. Eenmaal in februari en eenmaal in april. De tweede keer kwam lang niet iedereen langs, weet hij. Ook na een frequentiewijziging bleven de problemen aanwezig, constateert hij.

Op naleving brandweereisen
Atacho wil onderzoek bij wapendepot politie

WILLEMSTAD — Minister Atacho laat een onderzoek instellen naar de beweringen van ex-wapenhandelaar Samander, dat het wapendepôt van de politie te Rio Canario niet aan de eisen van de brandweer voldoet.

Maandag, wanneer hoofdcommissaris Tweeboom en commissaris Willems terug zijn van een dienstreis naar de Bovenwinden, zal Atacho de hoofdcommissaris vragen hem te rapporteren. "Daarbij verwacht ik natuurlijk ook een controle van de brandweer en niet alleen een door de politieleiding zelf uitgevoerd onderzoek", bevestigde Atacho desgevraagd aan de *Amigoe*. Atacho weet niet wanneer de laatste controle door de brandweer is uitgevoerd.

De minister van Justitie werd gisteren onaangenaam verrast door de beschuldiging van de ex-wapenhandelaar (die dinsdag zijn wapens en munitie moest inleveren omdat zijn vergunning is ingetrokken), dat in het wapendepôt bij de Staf Hoofdcommissaris niet aan een aantal brandweerregels wordt voldaan. Volgens Samander worden wapens en munitie in dezelfde ruimte opgeslagen, voldoet de brandslang niet aan de norm, is er geen brandblusapparaat aanwezig, worden patroonhouders in lege olieblikken bewaard, hangt er een kabel los uit het plafond en is het dak van beton, wat ook al niet zou mogen.

De controle op het naleven van de voorwaarden behorende bij wapenopslag valt onder de verantwoordelijkheid van de commissaris van politie van Curaçao. De wapenopslag (alsmede het plaatsen van bestellingen voor wapens en munitie) valt echter onder de hoofdcommissaris van het Korps Politie Nederlandse Antillen.

Tijdens de wekelijkse persconferentie meldde Atacho gisteren, dat de Verenigde Staten -hoewel het wapenembargo nog niet is opgeheven- onder bepaalde voorwaarden wel leveren aan het KPNA. Dit is overigens niet correct: onlangs werd een bestelling van de politie wederom geweigerd. De kans is echter groot dat het embargo binnen korte tijd wordt opgeheven, nu nieuwe douane- en vergunningsformulieren zijn ontworpen, die een betere controle op de eindgebruiker garanderen.

Lezingen over gezondheid

WILLEMSTAD — George Benjamin D. Curiel van de fundashon Kome Salú, Pensa Salú, Biba Salú houdt vóór de vakantie nog enkele malen een lezing over gezond eten en leven. De lezingen vinden steeds plaats in een buurtcentrum en zijn gratis toegankelijk. Op 5 juni in Tera Cora, 6 juni in Santa Maria en 7 juni in Santa Rosa. De lezing is telkens van 19.30 tot 22.30 uur.

Wereldmilieudag: natuurwandeling

WILLEMSTAD — Zondag 4 juni, in het kader van Wereldmilieudag wordt er een speciale natuurwandeling gehouden in het gebied van Willibrordus. Amigu di Tera heeft een nieuwe natuurwandeling uitgezet in een enorm gevarieerd en mooi landschap. Het vertrek van deze 10 kilometer lange tocht, die ongeveer 3 uur zal duren, is vanaf landhuis Jan Kock om 7.30 uur. Deelname is gratis, geadviseerd wordt zelf drinken voor onderweg mee te nemen. Na afloop van de wandeling is landhuis Jan Kock open.

Orkaanseizoen

WILLEMSTAD — Vandaag, 1 juni, begint officieel het orkaanseizoen 1995. Zoals gebruikelijk zal de Meteorologische Dienst de ontwikkeling van deze tropische stormingen nauwlettend in de gaten houden. Indien nodig zal de bevolking van de Nederlandse Antillen en Aruba dan tijdig gewaarschuwd worden bij eventuele dreiging van een tropische storm of orkaan.

De namen die voor de eerste twaalf systemen van dit jaar gereserveerd zijn, luiden: Allison, Barry, Chantal, Dean, Erin, Felix, Gabriëlle, Humberto, Iris, Jerry, Karen en Luis.

Gezaghebber toch naar Nederland

Opheffen Hoger Toezicht Sint Maarten uitgesteld

WILLEMSTAD — De maatregel van Hoger Toezicht voor Sint Maarten wordt morgen besproken in de Rijksministerraad, maar zal niet per 1 juli worden opgeheven, zoals de Antilliaanse regering wilde. Dit omdat slechts één, in plaats van de toegezegde twee evaluatierapporten in Den Haag zijn gearriveerd. Zo werd premier Pourier gisteren geïnformeerd.

Onduidelijk is met hoe veel tijd het Hoger Toezicht zal worden verlengd. Zoals bekend wilde de Antilliaanse regering per 1 juli de maatregel beëindigd zien omdat deze niet langer praktisch is. Zeer veel stukken gaan tussen Philipsburg en Willemstad heen en weer (en bezorgen vier ambtenaren fulltime werk), maar kunnen vaak niet worden goedgekeurd door de gouverneur. Dat is het gevolg van het kwalitatief en kwantitatief onderbemande ambtenarenapparaat op Sint Maarten. In plaats van Hoger Toezicht, moet er aan het apparaat iets worden gedaan, vindt de regering. Daarvoor is ook een Stappenplan ontworpen.

De rijksregering stelde voor het opheffen van het Hoger Toezicht de voorwaarde, dat er twee evaluatierapporten over het Hoger Toezicht zouden verschijnen. Het eerste rapport kwam met twee maanden vertraging op 18 mei gereed. Het tweede rapport is nog niet klaar. Pourier: "Het tweede evaluatierapport beslaat een periode tot en met de maand mei. Hoe zou dat op 2 juni al in Den Haag kunnen liggen? We hebben laten weten dat het volgende week gereed is, sneller dan dat kan het niet." De eerste minister toonde zich duidelijk verstoord over de volgens hem oneigenlijke argumenten van Den Haag. "Als er andere redenen zijn om het toezicht niet op te willen heffen, dan moeten ze ons dat zeggen", aldus Pourier. Het is een publiek geheim dat niet iedereen -en niet alleen in Den Haag- erg gelukkig is met het feit dat de nieuwe eilandscoalitie zal bestaan uit de SAPP en vooral de DP (onder welke partij de bestuurssituatie zo uit de hand is gelopen dat Hoger Toezicht nodig was) in plaats van de SPA.

Ondertussen vertrekt de Sintmaartense gezaghebber Dennis Richardson vandaag toch naar Den Haag om te pleiten voor opheffing van het Hoger Toezicht. Hij vindt dat Sint Maarten opheffing wel degelijk heeft verdiend: nagenoeg aan alle voorwaarden voor het opheffen is immers voldaan. Er is een (gefaseerd) plan ontworpen voor het upgraden van het ambtenarenapparaat, een meerjarenbeleidsplan is in voorbereiding, er is een commissie voor financieel toezicht en er is een staf voor de gezaghebber en tal van eilandsverordeningen (waaronder die inzake de uitgifte van PP-kaarten, onderstand en studiefinanciering).

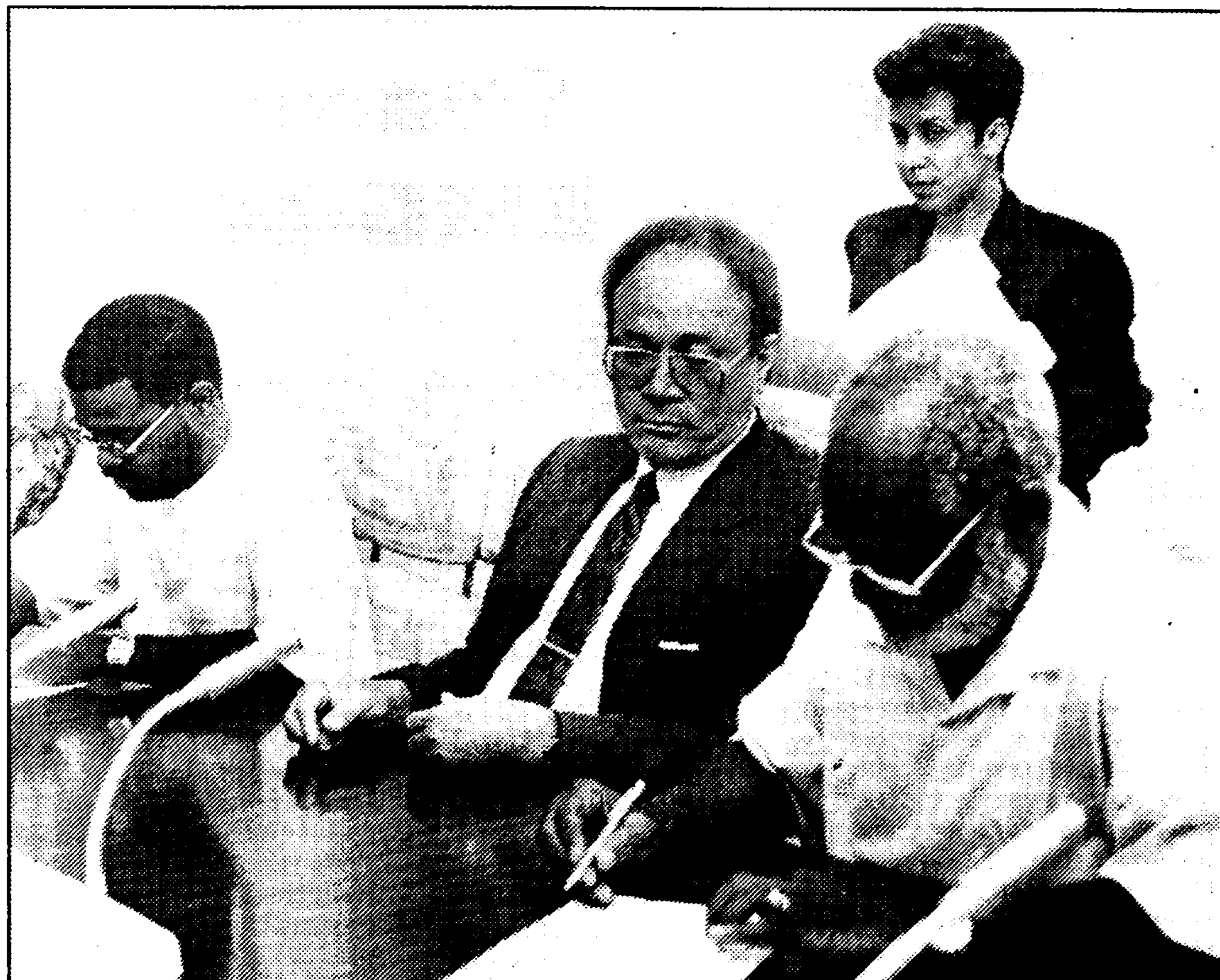
Dat hij morgen zal worden uitgenodigd aanwezig te zijn tijdens de Rijksministerraadsvergadering om de Sintmaartense zaak te bepleiten, wordt door ambtelijke waarnemers niet erg waarschijnlijk geacht.

Hoofdprijzen Landsloterij

WILLEMSTAD — De hoofdprijzen van de elfde trekking van de Landsloterij zijn heden gevallen op de volgende nummers:
Eerste prijs: f.1.000.000,-: nr. 25523;
tweede prijs: f. 125.000,-: nr. 22953;
derde prijs: f. 90.000,-: nr. 4004
en de extra prijs van f.20.000,-: 4474.

Brand woedt in Frederikstraat

WILLEMSTAD — De brandweer moest vanmorgen omstreeks kwart voor vijf uitrukken om een brand in de Frederikstraat te bestrijden. Dankzij het kordate optreden van de brandweerlieden kon voorkomen worden dat de brand zich verder uitbreidde. Het interieur van de woning brandde echter compleet af. De oorzaak van de brand is nog niet bekend.

■*WILLEMSTAD — De politieke leiders van MAN, FOL en PAR zetten gisteren hun handtekening onder een document waarin de wil voor samenwerking aan de formatie van een coalitie wordt vastgelegd. De ondertekening vond plaats in het kantoor van de Eilandsraad aan de Ansinghstraat.*

Intentie-verklaring ondertekend

PAR, MAN en FOL willen samen verder

WILLEMSTAD —De drie politieke leiders Pourier, Martina en Godett ondertekenden gistermiddag in het eilandsraadsgebouw aan de Ansinghstraat, de intentieverklaring tot voortzetting van de formatiebesprekingen. De ondertekening van het document symboliseert de bereidheid van de drie fracties om verder te gaan.

Deze stap houdt echter niet automatisch in dat de coalitie per 1 juli ook uit deze drie partijen zal bestaan. De wil daartoe is wel aanwezig.

Na inleidende woorden van PAR-afgevaardigde Anthony Valerius, viel FOL-leider Godett gisteren als eerste de eer te beurt om de plechtige ondertekening, met een korte toespraak te begeleiden. FOL heeft de wil om bestuursverantwoordelijkheid te aanvaarden na het éclatante verkiezingsresultaat van 12 mei.

Volgens Godett zullen de komende formatierondes evenwel uitwijzen of de partij inderdaad deel zal gaan uitmaken van het nieuwe Bestuurscollege. "Veel zal afhangen van de afstemming met het actieprogramma van de partij."

MAN-leider Don Martina - die op de bijeenkomsten vertegenwoordigd wordt door Angel Salsbach - sprak zijn voldoening uit over de prettige samenwerking. Zijn vurige wens is dat partijen tot aan het einde samenblijven teneinde deze belangrijke taak, het formeren van een eilandscoalitie, te volbrengen.

PAR's politieke leider Miguel Pourier sprak iets langer dan zijn voorgangers en borduurde even voort op de moeilijke taak die het nieuw aan te treden college wacht. "De weg zal lang en moeilijk zijn." En niet in de laatste plaats vanwege de hoge verwachtingen van de bevolking, ondanks het feit dat de financiële middelen niet altijd toereikend zijn.

Ook Pourier verklaarde intens blij te zijn met het grote verlangen van de partijen om de formatie tot een goed einde te brengen. "Wat ook de verschillen mogen zijn, de prioriteiten voor welzijn en volksgezondheid zijn bij alle drie partijen identiek, wat een stevige basis vormt voor samenwerking. Er zijn in ieder geval in de wijken kleine positieve ontwikkelingen te zien", zo zei Pourier.

Formatie-fasen

WILLEMSTAD —De formatie zal in acht fasen worden uitgevoerd. De besprekingen van de eerste fase zijn met de ondertekening van de intentieverklaring die gisteren plaatsvond, inmiddels afgerond. De komende dagen wordt aan de tweede fase gewerkt, wat inhoudt het formuleren van een Bestuursakkoord. Dit betekent dat de uitgangspunten gezamenlijk en waar nodig per gebied met de diverse deskundigen van de partijen zullen worden vastgesteld.

Bij het tweede gedeelte van deze fase worden de prioriteiten vastgesteld. Zoals reeds in een eerdere *Amigoe*-editie gepubliceerd, bestaan de prioriteiten op lange-, middellange- en korte termijn uit de volgende punten: Het ontwikkelen van de mens, sociale vernieuwing, milieu en gezondheidszorg, openbare orde en veiligheid, betere economische ontwikkelingen en gezonde arbeidsmarkt en behoorlijk bestuur. Het derde deel van fase twee omvat het uitzetten van de lijnen voor financiële operaties. De volgende stap zal zijn het uitstippelen van enkele beleidslijnen. Fase nummer drie luidt de gesprekken (feed back) tussen de drie politieke partijen, sociale partners en enkele organisaties in.

Inmiddels is men bij de tweede week van juni beland. In deze periode wordt de concept-tekst van het Bestuursakkoord aangepast en aangevuld. Partijen denken hierna gereed te zijn voor het maken van afspraken over efficiëntie in het ambtenarenapparaat. Een en ander zal op basis van de BON-nota geschieden.

Hierna volgen de vijfde en de zesde fase, waarin overleg wordt gevoerd over het aantal gedeputeerden per partij en vervolgens komt de verdeling van bestuurlijke taken ter sprake. De zesde fase, wellicht in de week van 20 juni presenteren de politieke partijen hun kandidaten voor het gedeputeerdenschap.

De voorlaatste stap, de zevende fase is de ondertekening van het Bestuursakkoord. De intentie is om hierna, tegen eind juni een regeerprogramma voor de komende vier jaar te presenteren.

WILLEMSTAD — Ter gelegenheid van het feit dat pastoor Jan Boex vijf jaar geleden is overleden, wordt op zondag 4 juni om 19.00 uur een mis voor zijn nagedachtenis opgedragen in de kerk van Santa Famia.

Afrikaan dreigt met zelfmoord voor rechter

WILLEMSTAD — Een 33-jarige Afrikaan, Emmanuel Thumassi, heeft gisteren gedreigd zelfmoord te plegen indien hij veroordeeld wordt voor het smokkelen van 2,6 kilo cocaïne. De Afrikaan werd op 27 januari op de luchthaven aangehouden.

Thumassi verscheen gisteren voor de rechter. Hij bleef hardnekkig schuld ontkennen. Op grond van beschuldigingen van de Nederlander Reinard Hartmans en een andere Afrikaan, Juliana Appiah, was de recherche overgegaan tot de aanhouding van Thumassi.

Hartmans werd op Hato aangehouden toen hij het vliegtuig naar Nederland wilde instappen. Op zijn lichaam had hij een grote hoeveelheid drugs geplakt. Na technisch onderzoek bleek het om 2,6 kilo cocaïne van hoge kwaliteit te gaan. Op grond van de verklaringen van Hartmans ging de politie vervolgens over tot de aanhouding van Thumassi en Appiah.

Tijdens verschillende verhoren zowel door de recherche, officier van justitie als rechter-commissaris bleven Hartmans en Appiah volharden, dat Thumassi de gehele drugssmokkel op poten had gezet.

Het gehele verhaal van Hartmans klonk echter niet overtuigend en hij werd door rechter Stuger stevig aan de tand gevoeld. De magistraat twijfelde echter sterk of Hartmans de waarheid sprak. Op een gegeven moment beloofde Hartmans de waarheid te spreken en zei dat een zekere Joe hem de drugs had overhandigd. Hierop brak het aanwezige publiek in gelach uit en zelfs de verdachte moest om zijn eigen verklaringen lachen. Ook daarna bleef Hartmans zichzelf herhaaldelijk tegenspreken.

Officier van justitie mr Gorsira had gisteren echter weinig gevoel voor humor. Hij eiste 20 maanden gevangenisstraf voor Appiah, 2 jaar voor Hartmans en zes jaar voor Thumassi.

Drugshandelaars nemen pp-kaarten in beslag

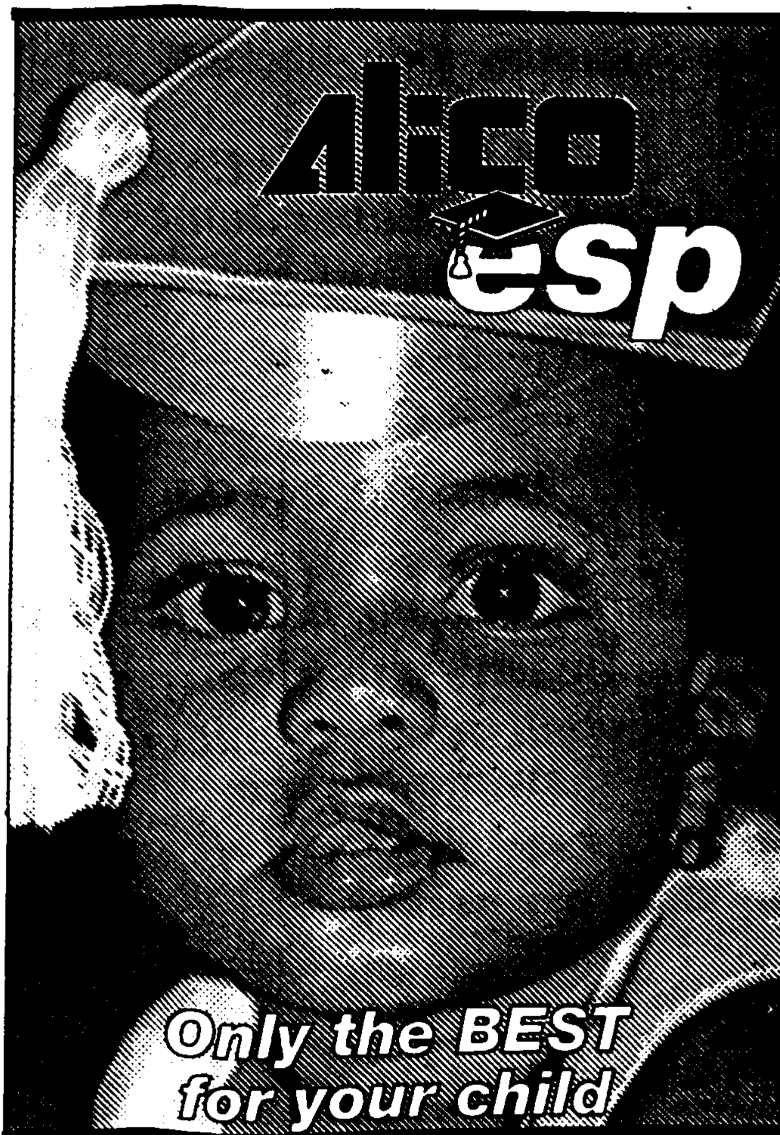
WILLEMSTAD — Dat drugshandelaars meedogenloos zijn is genoegzaam bekend. Gisteren werd dit nog een keer onderstreept toen drie drugsdealers voor de rechter verschenen. Het bleek namelijk dat zij de onderstandskaarten van drugsgebruikers in beslag namen als borg voor de verkochte base.

Het trio was opgepakt tijdens een politie-inval in de Deventerstraat. Daar was op dat moment ook een drugsgebruiker aanwezig, die voor de politie interessante verklaringen aflegde. Zo bleek dat de dealers de onderstandskaarten van drugsgebruikers in beslag namen. De drugsgebruikers voldeden prompt aan dit verzoek, omdat ze de drugs nodig hadden om aan hun verslaving tegemoet te komen. Dat hele gezinnen – en vooral jonge kinderen – hier door zonder eten kwamen te zitten was zowel de gebruikers als dealers een zorg. Frappant is dat op deze wijze dezelfde overheid die de drugshandel- en het drugsgebruik bestrijdt in feite de drugswereld financiert. Overheidsgelden worden gebruikt voor de aankoop van drugs.

Tijdens de inval nam de politie verscheidene onderstandskaarten, verpakkingsmateriaal voor drugs en apparatuur voor het versnijden en verwerken van cocaïne tot base in beslag. Ook een kleine hoeveelheid geld, 46 cocaïnepijpen en verschillende wapens werden door politie meegenomen. De base werd in de pijpen verkocht. Twee van de drie aangehouden dealers blijken ook zware gebruikers te zijn.

Twee van de verdachten bekenden gisteren voor de rechter drugs te verkopen. De derde verdachte, een vrouw, ontkende echter hardnekkig. Zij verklaarde dat zij slechts haar broer hielp bij het uitdelen van de pakjes drugs, maar dat zij er nooit geld voor had ontvangen. Uit de verklaringen van de twee andere verdachten viel op te merken dat zij wel degelijk tot over haar oren betrokken is bij de drugshandel. De vrouw was trouwens de eigenaar van het huis waar de politie de inval deed.

Officier van justitie mr Gorsira eiste respectievelijk 2 jaar en 18 maanden gevangenisstraf voor de twee mannen en 14 maanden voor de vrouw.

'Cowboy' Chance weerlegt onjuiste EMG-beweringen

WILLEMSTAD — Minister Chance heeft er geen enkele moeite mee 'cowboy' te worden genoemd door de EMG of wie dan ook, "maar het wordt wel tijd om enige pertinente onwaarheden die door de EMG zijn gezegd te weerleggen met de feiten", zo zei de minister van onder meer het energiebedrijf GEBE gistermiddag.

De EMG heeft in 1993 het management over de GEBE gevoerd, maar dit contract werd onder minister Chance niet verlengd. In verband met vragen van statenleden (ten behoeve van een Landsgarantie voor de GEBE), deed minister Chance twee weken geleden onder meer uit de doeken hoe duur de EMG was en bekritiseerde hij bepaalde besluiten van de EMG en de manier waarop het management de besluiten had afgewikkeld. Ook had hij kritiek op de dure levensstijl van de EMG. Daarop schoten de EMG-directieleden uit hun slof in de media en daagden 'cowboy Chance' uit zijn beweringen te herhalen buiten de statenzaal, waar een minister immers onschendbaar is.

Op die uitdaging ging Chance gisteren in tijdens de wekelijkse persconferentie. Dat hij het besluit om brandstof te 'tenderen' zou hebben teruggedraaid, bestrijdt Chance. "Ik heb alleen de Nederlandse Landsadvocaat Brant Wubs en het advocatenkantoor Soliana gevraagd de door de EMG afgesloten contracten te laten beoordelen. Het lijkt mij dat een minister daar advies over mag inwinnen. Beiden bevonden de contracten overigens in orde en ze worden ook uitgevoerd", zo weersprak Chance het vermeende 'terugdraaien' van een directiebesluit. Probleem is alleen, dat een van de twee bedrijven geen opslagcapaciteit voor de olie heeft. "Daarover wordt nu met de GEBE onderhandeld."

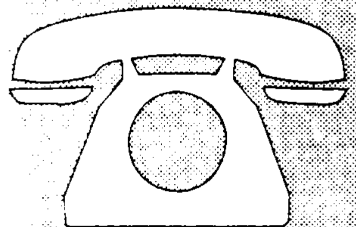
Het verwijt dat 'men' op Sint Maarten tegen Curaçaoënaars is, snijdt ook geen hout volgens Chance. Hij somde de geboorteplaatsen op van het huidige GEBE-management: twee van Sint Maarten, twee van Curaçao en een van Aruba. Het lamleggen van het verkeer, in maart 1993, had helemaal niet de goedkeuring van de SPA, aldus Chance (voorzitter van de SPA), die eraan herinnerde dat alle politici op dat moment de Toekomstconferentie op Curaçao bijwoonden. "En SPA-leider Vance James heeft zich bij terugkeer afkeurend over die actie uitgelaten."

Dat hij het oude management (Lambert) weer op de directiestoel plaatste - waarna het volgens de minister peperdure contract met de EMG niet weer werd verlengd- "is in een rechtstaat een door de overheid volkomen correcte uitvoering van een rechterlijk vonnis. Ook daarmee heb ik niets illegaals gedaan."

Het enige dat misschien formeel niet volgens de regels was, betrof het bij de directie opvragen van informatie die Chance indertijd nodig had om de Staten juist te kunnen informeren tijdens de begrotingsbehandeling. "Dat moet eigenlijk via de Raad van Commissarissen gaan, maar er was geen tijd meer om een vergadering bijeen te roepen." Verwijten in relatie tot de waterfabriek weersprak Chance met de opmerking: "Over de waterfabriek, die van het eilandgebied is, had ik geen autoriteit. Al die jaren waren de statuten niet gewijzigd, zodat het leveren van water door de GEBE juist illegaal was."

Dat hij twee weken geleden een boekje opendeed over de kosten van de GEBE onder de EMG, was niet meer dan zijn plicht: Statenleden hadden daar om gevraagd. De informatie haalde Chance uit het accountantsrapport van Coopers & Lybrand. "Daarop staat bij voorbeeld een bedrag van ruim 87 duizend gulden voor een meneer die bij de GEBE was aangesteld als *private detective*. Wat moet de GEBE in hemelsnaam met een *private detective*?"

Dat niet iedereen het altijd leuk vindt wat hij in zijn functie van minister besluit, het zij zo. Chance, die afgelopen maandag precies 35 jaar geleden voor het eerst werd gekozen als volksvertegenwoordiger: "*I have sometimes an unpleasant job.*"

Arion doopt roman

WILLEMSTAD — Frank Martinus Arion houdt op zondag 4 juni zijn nieuwste boek 'De Laatste Vrijheid' officieel op de Antillen ten doop. Dit gebeurt op Boka St. Michiel, in het duiketablissement van Eric Wederfoort.

Het programma begint om 10.00 uur, met een tentoonstelling van recensies en interviews over de recente roman. Om 12.00 uur wordt het boek op een verrassende wijze uit de Caribische Zee aan de schrijver aangeboden. Daarna biedt Frank Martinus Arion het boek aan een aantal Antillianen aan, van wie hij het werk in hoge mate bewondert. Het programma duurt tot 14.00 uur.

Antillen horen bij koplopers regio in bestrijden witwassen

WILLEMSTAD — Minister Atacho heeft er alle vertrouwen in, dat de Antillen volgende week door de Financial Action Task Force (FATF) positief beoordeeld zullen worden. Dan vindt in Den Haag een evaluatie plaats over de voorbereidingen die de Antillen treffen om het witwassen van gelden tegen gaan. "We zijn een van de koplopers in de regio", aldus Atacho, onder verwijzing naar de diverse wetsvoorstellen die óf al bij de Staten zijn ingediend, óf momenteel bij de Raad van Advies liggen.

Hij noemde specifiek de wet Melding Ongebruikelijke Transacties, het nieuwe wetboek van Strafrecht, de wet op het confisceren van crimineel verworven gelden en een identificatieplicht bij financiële transacties, waarvan Atacho hoopt dat die allemaal over uiterlijk een jaar van kracht kunnen zijn.

In tegenspraak tot 'de Antillen als koplopers' is de uitslag van de Amerikaanse State Department in het *International Strategy Drugs Report*. Daarin werden de Antillen onlangs geclassificeerd als *medium high risk* (Aruba en Nederland werden *high risk* genoemd). "Via Buitenlandse Zaken hebben wij bij de VS geprotesteerd tegen de wijze waarop dit onderzoek en het resultaat daarvan is samengesteld", aldus Atacho. Veel landen in de regio hebben dezelfde klacht. Er zouden veel ongefundeerde beschuldigingen in staan. Zo is er al enige controle op witwassen door de Centrale Bank en verwees Atacho opnieuw naar de wetgeving die in voorbereiding is.

Op 24 en 25 mei kwamen in Trinidad/Tobago de ministers van Justitie van 25 landen in de regio bijeen. Er werd besproken hoe ver elk van die landen is in het opvolgen van de veertig aanbevelingen die de Caribbean Financial Task Force (een onderafdeling van het overkoepelende orgaan de FATF) deed voor de strijd tegen het witwassen. "Want je kunt lokaal wel van alles ondernemen tegen de misdaad, maar als je het witwassen niet aanpakt, blijft het dweilen met de kraan open", aldus Atacho.

Het is om diverse redenen belangrijk dat het hele Caribische gebied inzake de wetgeving min of meer gelijk oploopt. Het voorkomt dat criminelen via een minder streng land toch hun geld kunnen witten en bovendien voorkomt gezamenlijk optrekken dat er oneerlijke concurrentie in de sector financiële dienstverlening ontstaat. Dat de Antillen in de voorbereidingen tot de koplopers behoren is positief, maar té hard gaan is nu ook weer niet de bedoeling.

Complicerende factor voor die synchronisatie is overigens, dat de rechtssystemen in de regio (gebaseerd op de Franse, Engelse, Spaanse, Amerikaanse of Nederlandse rechtspraak) nogal uiteenlopen. Zodat wat in het ene land strafrechtelijk wordt vervolgd, in het andere land alleen civielrechtelijk wordt aangepakt. Een technische commissie gaat hiervoor oplossingen zoeken.

Anderzijds zijn er ook aanbevelingen waar het ene land wel en het andere niets inziet. Zo wordt gesproken over een identificatieplicht voor transacties met aandelen-aan-toonder. "Dat zou onze offshore-sector behoorlijk kunnen schaden", denkt Atacho. Voorlopig zou hij nog niet zo ver willen gaan, alleen als er zeer sterke aanwijzingen van strafbare feiten zijn.

De Caribbean Financial Task Force wordt nu nog gesponsord door Canada, de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Nederland en Frankrijk. Tijdens de bijeenkomst in Trinidad/Tobago werd besloten om meer landen in de regio uit te nodigen lid te worden. Ook zou ieder land zelf in de kosten moeten bijdragen, al is het maar voor 5000 dollar per jaar.

Welzijnsnota over gezin naar Raad van Ministers

WILLEMSTAD — Edith Strauss-Marsera, minister van Vrouwenzaken en Ontwikkelingssamenwerking heeft de lang verwachte welzijnsnota gisteren aan de Ministerraad ter bespreking aangeboden. Hiermee is een stap dichterbij gezet in de oprichting van een ministerie van Welzijn, Gezins- en Humanitaire Zaken. "Ik ben erg blij", aldus Strauss vanmorgen aan deze krant.

Volgens de minister zal het bieden van meer kansen aan vrouwen, ook meer kansen voor de hele samenleving betekenen. Een adviesgroep bestaande uit zeven leden heeft de afgelopen periode heel hard aan de samenstelling van de nota gewerkt, zegt Strauss.

De minister bracht haar ambitieuze plannen eerder dit jaar naar voren tijdens een openbare Statenvergadering. Het op te richten departement heeft als doel het bevorderen van het welzijn van de ingezetenen van de Nederlandse Antillen op basis van de internationale verdragen.

Tot de taakstelling behoort het ontwikkelen en uitvoeren van een samenhangend beleid dat gericht is op het gezin. De minister is voorstander van de socialisatie van de leden van het gezin. "Daardoor wordt het leefklimaat verbeterd en het gezin in staat gesteld zich ten volle te ontplooien en op eigen kracht te functioneren."

De realisatie van het ministerie betekent tevens dat het huidige Bureau voor Vrouwenzaken en Humanitaire Aangelegenheden opgeheven wordt en bij het departement wordt ondergebracht.

CADMU verwacht veel van nieuw Bestuurscollege

WILLEMSTAD — Cadmu kijkt reikhalzend uit naar de installatie van het nieuwe Bestuurscollege. "Samen met de rest van de kiezers' verwacht het vakbondsbestuur transparantie en niet alleen een slap aspirientje als pijnverlichting, maar medicijnen ter bestrijding van de pijn", zo drukt de Cadmu zich uit in haar nieuwste informatiebulletin.

Het vakbondsbestuur drukt de nieuwe bestuurders op het hart een evaluatie te maken van de situatie die ze gaan aantreffen. Volgens de Cadmu, UGTK is het goed dat de bevolking hiervan op de hoogte wordt gesteld. Géén goede zaak vindt de bond het dat het toekomstige BC de scheidende gedeputeerden aan werk wil helpen, terwijl de meesten al werk hebben. En daar is de Cadmu het niet mee eens.

Helemaal niet passend vindt de vakbond de wens van de gezaghebber om door te gaan met het Nieuw Beleid. Naar haar mening kan er geen sprake zijn van voortzetting omdat dit beleid heeft gefaald.

Talent gezocht

WILLEMSTAD — Fiesta Show Foundation zoekt talent voor het 'Festival Buskando Talento '95', dat in de zomervakantie voor de derde keer zal worden gehouden. Talenten die zich geroepen voelen om te zingen, rappen of playbacken, kunnen zich nu inschrijven.

WAPEN
HANDEL
DEEL 5

Vergunningbeleid jarenlang een chaos

"De minister dacht dat hij bevoegd was en de gezaghebber wist van niks"

=door Marjo Nederlof=

WILLEMSTAD- Wellicht jarenlang heeft de verkeerde autoriteit de vergunningen voor de in- en doorvoer van wapens en munitie getekend. Naar aanleiding van het Amerikaanse exportverbod op wapens en munitie naar de Antillen, liet gezaghebber Betrian bij zijn aantreden in oktober '94 de bestaande wetgeving nog eens nalopen en kwam tot de ontdekking dat niet de minister van Justitie, maar de gezaghebber moet tekenen. Hoe lang de vergunningen verkeerd zijn afgehandeld, weet Betrian niet. "De wetgeving is zeer gecompliceerd", verzucht hij. "De minister dacht dat hij bevoegd was en de gezaghebber wist van niks."

Gezeten aan zijn gezaghebbersbureau -waarover tot Betrians verbijstering enige tijd geleden door de schoolbesturen een keur aan geconfisceerde slagersmessen en vuurwapens werd uitgestort- laat het Plaatselijk Hoofd van de Politie de huidige regelgeving de revue passeren. "Een materie waarmee ik natuurlijk niet elke dag te maken heb."

Er zijn drie wetten, allen van het Land: de vuurwapenverordening van 1930, de wapenverordening van 1931 en het vuurwapenbesluit van 1931. In de loop der jaren zijn hierop wel wijzigingen en aanvullingen gekomen, maar de basis is nog dezelfde als 60 jaar geleden. "Hierin staat dat de minister van Justitie bepaalde verantwoordelijkheden heeft. Maar als je goed leest, zie je dat de gezaghebber belast is met het afgeven van de consenten." (Een consent is het 'okay' voor een lokale wapenimporteur om een bepaalde hoeveelheid wapens en/of munitie te importeren of door te voeren. Behalve een 'algemene machtiging' die iemand toestaat in wapens te handelen, moet hij ook voor elke zending het groene licht krijgen van de overheid).

De gezaghebber is ook belast met het afgeven (en intrekken) van de 'algemene machtiging' en de 'bijzondere machtiging'. De laatste is voor schietverenigingen, hun leden en andere particulieren. Het is bijna niet te geloven maar hoeveel mensen een wapenvergunning hebben, is bij de overheid niet bekend. Veel mensen zeggen dat ze een vergunning hebben, hoewel in de boeken daarvan niets is terug te vinden. Er werd, kortom, in het verleden niet goed bijgehouden aan wie een vergunning was afgegeven en onder welke voorwaarden. Betrian: "We zijn nu bezig daar inzicht in te krijgen. Ik geef niemand de schuld voor die situatie. Maar er moet natuurlijk wel een oplossing komen en daar wordt hard aan gewerkt."

De enigen die een wapen mogen dragen zonder vergunning zijn de gouverneur en zijn adjudant, leden van de regering (minister Atacho draagt zijn wapen altijd, in een kuitholster), de secretaris van de Raad van Ministers, de gezaghebber, gedeputeerden, leden van het Hof, de PG, de AG en (substituut) officieren van justitie, de havenmeester, het personeel van de gevangenis, sommige douaneambtenaren en speciaal aangestelde buitengewone agenten van politie. En niet te vergeten de oud-ministers en oud-gedeputeerden tot vier jaar na hun aftreden. Al met al enige honderden personen, temeer daar het in de Antilliaanse politieke realiteit een komen en gaan van ministers en gedeputeerden is. Of ook iedereen van dat recht gebruik maakt, is niet bekend.

Het hele pakket aan regelgeving moet duidelijker worden en de voorwaarden en de bijbehorende controle zwaarder, zo werd duidelijk na de klachten van de Amerikanen in 1993. Sinds een half jaar komt er voorzichtig een lokaal wapenbeleid op gang. Onlangs werden de oude formulieren voor de aanvraag van een wapenvergunning en voor de import van wapens en munitie gewijzigd en naar de Verenigde Staten gestuurd. In het vervolg moet de door de importeur geplaatste bestelling vergezeld gaan van een bewijs van de overheid, dat deze akkoord gaat met de bestelling en met een copie van de wapenvergunning van degene voor wie de bestelling bestemd is.

Een punt blijft nog wel, dat het zeer moeilijk zal zijn om doorgaande schepen op illegale lading te controleren. Betrian: "Van de wapens en munitie die voor Curaçao bestemd zijn, zie ik aantallen, types en de eindbestemming, het zogeheten *end-users-certificate*. Hetzelfde geldt voor lokale importeurs die willen doorvoeren." Maar voor doorvoer van goederen die niet op Curaçao besteld zijn en waarbij Curaçao alleen maar als tussenhaven wordt aangedaan, krijgt hij alleen een blad met aantallen te tekenen, verder is het landingsverzoek niet gespecificeerd. "Ik moet toestemming geven dat ze hier arriveren en na een paar dagen weer vertrekken. Of ze daadwerkelijk gaan naar de opgegeven *end-user*, kan ik niet zien", aldus Betrian.

Maar zelfs al zou hij dat wel weten, "dan kan ik natuurlijk niet de verantwoordelijkheid dragen voor gevallen waarin ze niet naar de *end-user* gaan." De jurisdictie van een Curaçaose gezaghebber reikt nu eenmaal niet tot schepen of vliegtuigen die na hun vertrek onaangekondigd hun koers wijzigen.

De wapenvergunning voor particulieren wordt wel gewijzigd. De nieuwe vergunningen zullen de vorm krijgen van een carnet met daarop een foto, aantal en type wapens, serienummers enzovoorts, zodat er aan de *free for all* situatie een einde komt. "Over twee tot drie maanden zijn we daarmee klaar en zullen er nieuwe machtigingen worden uitgegeven", belooft Betrian, die ook wel weet dat vergunninghouders willen weten waar zij aan toe zijn.

Zo willen schietverenigingen graag dat hun leden -net zoals vroeger- hun wapen mee naar huis mogen nemen. Het merendeel is immers te goeder trouw en loopt er niet mee op straat, alleen om naar de vereniging te gaan. Een sportschieter ziet zijn wapen als het verlengde van zijn arm en wil thuis kunnen trainen in het richten (niet schieten): oefenen in de manier waarop het wapen moet worden vastgehouden en omhooggebracht. Het voelen van het gewicht van het wapen en het onder controle houden van de spieren van de arm en pols. Het juist in vizier brengen van het wapen. De mentale concentratie bij het spannen van de trekker. De droge klik van het kogelloze schot en het wegvallen van de opgebouwde spanning daarna. Dat gaat niet met een strijkijzer.

"Daar heb ik wel begrip voor en ik wil ook niet de schietsport om zeep helpen, maar ik moet wel het algemeen belang in het oog houden", vindt Betrian. Hij draait de redenering liever om. "Een besluit heb ik nog niet genomen, maar als het merendeel van de leden te goeder trouw is, wat is er dan op tegen om het wapen niet thuis, maar op de vereniging te bewaren? Dat is immers de enige plek waar zij hun wapen gebruiken."

(Dit is de vijfde aflevering in een reeks artikelen over de wapenhandel op de Antillen. Eerdere artikelen verschenen op 22, 23, 24 en 31 mei).

Ook docenten klagen over examens

HILVERSUM - Bijna 1900 scholieren hebben de afgelopen twee weken de eindexamenklachtenlijn van het Laks (Landelijk aktie komitee scholieren) gebeld. Wiskunde b van het Vwo sloeg alles. Niet alleen scholieren klaagden maar ook 35 docenten klommen in de pen om hun ongenoegen kenbaar te maken aan staatssecretaris Netelenbos (Onderwijs).

Paul van Achterberg van het Laks verwacht dat er wel 'iets' met het examen zal gaan gebeuren zodat scholieren niet de dupe worden van een 'verkeerde' toets.

Het Laks kreeg ook veel klachten binnen over de moeilijkheidsgraad van de Vwo-examens Geschiedenis en Scheikunde en de examens Nederlands van zowel Vwo, Havo als Mavo/Vbo, naast klachten over lawaai rond de examenzaal, hitte en ander ongemak.

De eindexamens zitten er op. Ruim 200.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs deden mee.

Meerderheidsbelang ING in Giro wekt beroering

WILLEMSTAD — (ANP) -Er is beroering ontstaan over de overneming van de Girodienst door de ING-Postbank. Gevestigde commerciële banken en vakbondsorganisaties, waaronder de Ambtenaren Credit Union, hebben geprotesteerd tegen het feit dat het Bestuurscollege met de overname akkoord is gegaan.

Volgens woordvoerders van verscheidene instellingen heeft het eilandbestuur 'onvoldoende of totaal geen rekening' gehouden met de mogelijkheid van overname door een plaatselijke bankinstelling. Daar zou van verschillende kanten interesse voor zijn getoond, ook van die van de kapitaalkrachtige Ambtenaren Credit Union.

Volgens de kortgeleden gesloten overeenkomst wordt ING-Postbank per 1 september voor 51 procent aandeelhouder van de Girodienst. Gedurende de komende vier jaar zal ING geleidelijk aan meer aandelen in handen krijgen, totdat zij 75 procent van de aandelen bezit. De naam zal veranderen in Ing-Girobank. Over de overnamesom zijn geen mededelingen gedaan.

De gedeputeerde van Financiën L. Arrendell kondigde vorige maand de privatisering en daarop te volgen fusie met ING al aan. Uit de verklaring van Arrendell bleek dat het eilandsbestuur het geld nodig had om eind deze maand en eind juni de lonen van de eilandsambtenaren te kunnen uitbetalen.

"De overeenkomst kan een goede zaak zijn, maar er zijn weinig bijzonderheden over bekend gemaakt", zei een woordvoerder van de Ambtenaren Credit Union. Lio Capriles, algemeen directeur van de al 79 jaar oude Maduro & Curiel's Bank, zei dat ook zijn bank belangstelling had voor de overname van de girodienst en het eilandbestuur daarvoor zelfs een offerte had gedaan.

"Ik heb er alle vertrouwen in dat ING een goede partner wordt", aldus Capriles. "Maar het is me niet duidelijk waarom met slechts een partij is onderhandeld. Wij hadden misschien meer te bieden." Het akkoord tussen het eilandbestuur en ING moet nog worden goedgekeurd door de eilandsraad en de Centrale Bank van de Nederlandse Antillen.

Jeanine Evers:

Oorzakelijk verband verval normen en criminaliteit niet te verantwoorden

WILLEMSTAD — Dat criminaliteit toeneemt omdat waarden en normen vervallen, is wetenschappelijk gezien moeilijk of zelfs niet te verantwoorden, omdat zo'n oorzakelijk verband niet zo maar te leggen is. Daarom heeft antropologe Jeanine Evers de onderwerpen in twee aparte projecten behandeld. Gisteren, woensdag 31 mei vond de presentatie plaats van een aanzet tot een inventarisatie van publicaties van de afgelopen vijfentwintig jaar over criminaliteit en drugs.

Het *Basisdocument Criminaliteit en Drugs* zoals de titel van de inventarisatie luidt, is het dertiende gepubliceerde rapport van het Archeologisch-Antropologisch Instituut Nederlandse Antillen (AAINA). In haar lezing wees Jeanine Evers op het feit dat het AAINA een instituut is dat aan onderzoek doet en eventueel aan beleidsvoorbereiding. Binnen dat kader past dan ook het verzamelen van relevante literatuur. Het *Basisdocument* beschrijft in totaal 40 lokaal verschenen publicaties uit de peiode 1970 - 1995. Er zijn wellicht meer

■ *Jeanine Evers, auteur van het "Basisdocument Criminaliteit en drugs".*

relevante publicaties verschenen, maar die zijn dan niet aanwezig in de collectie van het Centraal Bureau Registratuur en Archiefzaken. Reden waarom de antropologe in haar lezing auteurs die zich bezig houden met het sociale aspect van de Antillen, vriendelijk verzoekt van al hun gepubliceerde of te produceren publicaties een exemplaar bij het CBRA te deponeren "opdat dit soort documenten ook voor toekomstige generaties toegankelijk blijven."

In het laatste hoofdstuk van het *Basisdocument* wordt een analyse gegeven van trends die uit de publicaties te destilleren zijn. Om enkele trends weer te geven: er is een gebrek aan onderzoeksgegevens om uitspraken en voorstellen mee te onderbouwen; uit de analyses blijkt dat op het terrein van opvoeding, gezinsleven, onderwijs en educatie, recreatie, huisvesting en werkgelegenheid heel wat schort. "De beleidsvorming is duidelijk niet meegegroeid met de toenemende complexiteit van onze samenlevingen."

OPDRACHT

Het *Basisdocument* is opgedragen aan "alle (ongeboren) kinderen van de Nederlandse Antillen; opdat wij een goede wereld voor hen achterlaten." Jeanine: "Opvallend is dat onze jeugd geen stem heeft; er wordt alleen óver hen gesproken, terwijl ze ook niet worden voorbereid op een zelfbewuste en kritische levenshouding." Vandaar de opdracht die ze voor in de inventarisatie heeft geschreven.

Dat ze in haar lezing niet diepgaand op de inhoud van de beschreven publicaties is ingegaan, had twee redenen. "Allereerst zou ik de auteurs tekort doen als ik hier in korte tijd probeer alle publicaties samen te vatten. Daarnaast bevatten de beschreven publicaties helaas nog steeds zóveel relevante informatie dat ik van mening ben dat ze het verdienden weer uit de la gehaald te worden en alsnog opnieuw gelezen te worden. Uit de publicaties blijkt namelijk dat ook wij in de Antillen het wiel al hadden uitgevonden!"

AAINA-hoofd E. Ayubi zei dat er 300 exemplaren van dit rapport verschenen zijn, maar dat bij voldoende belangstelling er meer geproduceerd kunnen worden. Minister van Onderwijs en Cultuur, Marta Dijkhoff wees op het belang van de preventieve criminaliteitsbestrijdende werking van goede vorming en educatie, op het belang van de integrale aanpak van criminaliteitsbestrijding en -preventie, "want als de regering toekijkt zonder iets te doen, is de regering er ook schuldig aan." De minister wees op het belang van het feit dat dankzij dit *Basisdocument* "we weer kennis kunnen nemen van de bestaande publicaties, voordat we opnieuw rapporten gaan schrijven."

■ORANJESTAD — *Op de Reina Beatrix luchthaven is de verkeerstoren op spitsuren door drie tot vier verkeersleiders bemand. Als het wat minder druk is, zijn er twee luchtverkeersleiders aan het werk. Zij zijn zich wel degelijk bewust van de grote verantwoordelijkheid die op hun schouders rust. "In het begin hadden wij allemaal last van nachtmerries, maar het werk went."*

'Wij noemen onszelf wel verkeerslijders'

Luchtverkeersleiders kijken uit naar komst van radar

■ door Heleen Bongers ■

"WIJ geloven het pas als wij de radar hier echt zien", zegt Charles Brouwer, voorzitter van de vereniging voor luchtverkeersleiders. "Al jarenlang wordt gezegd dat er een radar wordt aangekocht. Er zijn diverse verkeersleiders die al 15 jaar geleden radarcursussen hebben gevolgd, maar tot nu toe kwam er niks van. Over de aankoop van de Westinghouse hebben we in de kranten moeten lezen. Officieel is ons nog steeds niets meegedeeld."

"Via-via hebben wij gehoord dat tien luchtverkeersleiders eind september dit jaar een cursus van twee maanden in Miami zullen gaan volgen. Dit was één van de voorwaarden die bij de aankoop van de radar zijn gesteld." Als de radar in gebruik genomen wordt, worden de luchtverkeersleiders, die nu bij toerbeurt op de verkeerstoren werken, in twee groepen verdeeld. Eén groep blijft in de toren werken; voor de *airodrome control*, zoals dat heet. De andere groep zal met behulp van de radar *approach control* verrichten. Dit gebeurt in het nieuwe propellervormige gebouw van Directie Luchtvaart.

Achter de balie van de luchtvaartmaatschappij Aserca op de Reina Beatrix luchthaven bevindt zich een trap naar boven. Vandaar loopt een gang achterdoor naar de lift, die tot de vijfde verdieping gaat. Dan nog twee trappen op en je bent in de verkeerstoren. Alles ziet er nogal oud en slecht onderhouden uit. De waterkoeler werkt al jaren niet meer, de gang is verveloos, de surveillance camera is kapot en er is geen waterdruk. De zonneschermen en vloerbedekking zijn versleten.

"Toen ik pas op de toren werkte had ik regelmatig nachtmerries'

Ook het panel waar Michael Tromp, de luchtverkeersleider *on duty*, aan zit, is niet de ultramoderne apparatuur met groen verlichte schermen uit de film; het is een console met veel knopjes, microfoons en lichtjes. Op de tafel ervoor ligt een verrekijker, die zo nu en dan wordt opgepakt. De toren wordt steeds opgeroepen, voor *permission to land* en *clearance*, soms drie berichten door elkaar heen. Tromp draait zijn hand daar niet voor om: "Het is lekker rustig vandaag", antwoordt hij op de vraag of het altijd zo'n paniek is in de toren.

Tromp heeft na de MAVO de MTS afgemaakt. Daarna heeft hij een eenjarige, door de International Civil Aviation Organisation (ICAO) erkende opleiding op Curaçao gevolgd, waarna hij aspirant-luchtverkeersleider op Aruba werd. Daarna heeft hij een praktische opleiding (*on the job training*) gevolgd van acht maanden. Samen met Luis van der Linden draait hij de middagdienst op de toren; de diensten van de verkeersleiders zijn wisselend: een avonddienst, de volgende dag een ochtenddienst, waarna twee vrije dagen volgen en een dag *stand-by*: een werkweek van rond de 34 uur. Dit is vanwege de stress die deze baan met zich meebrengt. Er wordt namelijk onder hoge druk gewerkt.

Van der Linden legt uit hoe de verkeersleiding op Aruba werkt: "Op de Ariekok en op de luchthaven staan radiobakens. Dit zijn geen *non-directional beacons*, zoals radiostations gebruiken, maar VHF Omnirange bakens. Op Aruba gebruiken wij procedurele separaties. Deze zijn vastgelegd door de ICAO en voor alle landen hetzelfde. Piloten bepalen hun posities ten opzichte van bakens en geven dit door. Met behulp van de informatie die wij van de piloten doorkrijgen, bepalen wij op welke hoogte en in welke richting de vliegtuigen moeten vliegen om te voorkomen dat zij tegen elkaar opvliegen. Zo zijn er nog verschillende ander separaties, bijvoorbeeld *tijdseparaties* en *geografische separaties*. Zoals wij nu werken hebben wij tussen twee vliegtuigen die op Aruba willen landen een minimum tussentijd van 10 minuten zitten. Als wij met de radar gaan werken, kan er veel sneller achter elkaar geland en gestart worden."

RADAR

Brouwer verduidelijkt wat een radar doet: "De radar zendt een radiosignaal uit, dat op een aankomend of vertrekkend vliegtuig reflecteert. Doordat de radar precies weet hoelang dit signaal er over heeft gedaan om terug te komen, kan berekend worden met welke snelheid het vliegtuig aankomt en de exacte positie. Deze info komt op een soort computermonitor. Doordat de apparatuur zeer nauwkeurig is, kunnen de separaties verkleind worden. Net zo'n scherm en computerapparatuur als in de film!"

"De apparatuur waarmee nu gewerkt wordt is weliswaar uit 1990, maar is al verouderd. Het Area Control Center (ACC) op Curaçao werkt ook met een verouderd systeem. Ook daar hebben zij geen radar. "Ook al zouden wij radar hebben, dan nog zullen vertragingen ontstaan. Voordat een vliegtuig opstijgt, moet een vluchtplan worden ingediend. Als de KLM bijvoorbeeld via Curaçao naar Nederland vliegt, moet eerst het okay van Curaçao ontvangen zijn, voordat de kist van Aruba opstijgt. Vanwege de gebrekkige service van zowel Setel op Curaçao als Setar op Aruba, komt het regelmatig voor dat er vertraging optreedt doordat er geen contact gemaakt kan worden, en er dus geen okay (*en route clearance*) gegeven wordt. En zo is er nog een aantal zaken waardoor buiten onze schuld vertragingen ontstaan."

'Het is een boeiend vak, maar met haken en ogen'

Het luchtruim is verdeeld. Zo heeft Aruba bijvoorbeeld een luchtruim met een radius van 25 zeemijlen (nautische mijlen) en een hoogte tot 6500 voet, iets meer dan twee kilometer. Curaçao heeft een veel groter luchtruim, waardoor de verkeersleiding een probleem heeft. Brouwer: "Kijk, dit is het luchtruim van Curaçao. Linksboven zit een groot stuk zee, waarin de ACC van Curaçao weinig of geen radiocontact heeft met de vliegtuigen die hier vliegen, vanwege de grote afstand tot Curaçao. Er kan in dit gebied dan ook haast geen informatie aan de vliegtuigen doorgegeven worden. Een heel gevaarlijke situatie."

Tromp pakt even de boeken erbij: "Er zijn drie alarmfasen als een vliegtuig niet volgens het vluchtplan op tijd op de bestemming aanwezig is. Na ongeveer 30 minuten (*estimated arrival time*) gaat de *uncertainty phase* in. Tijdens de *alert phase* wordt navraag gedaan, gezocht naar het vliegtuig en de frequentie wordt nagegaan. De *distress phase* houdt in dat het vliegtuig geen brandstof meer heeft. Dit weten wij dan uit het vluchtplan, waarin de piloot aangeeft hoeveel brandstof hij aan boord heeft."

ONDERBETAALD

"Het is een boeiend vak, maar er zitten wel wat haken en ogen aan," zegt Brouwer. Zowel Van der Linden als Tromp beamen dit. "Wij hebben een opleiding achter de rug die te vergelijken is met die van een piloot. Wij moeten echter veel meer praktijkuren hebben voordat wij ons brevet hebben. Een piloot heeft een minimum van ongeveer 200 vlieguren nodig en een luchtverkeersleider van 800 tot 1500 uren praktijkervaring. De zwaarte van de verantwoordelijkheid is ook vergelijkbaar, maar onze salarissen niet: die liggen 40 tot 50 procent lager. Wij zijn ambtenaren."

Brouwer is voorzitter van de Asociacion di Controladornan di Trafico Aerio di Aruba (ACTAA). Deze vereniging voor luchtverkeersleiders heeft ongeveer dertig leden, die regelmatig vergaderen. "Wij vechten voor onze rechten. Zo is in 1984 al toegezegd dat de rang van luchtverkeersleider 1e klas A opgenomen zal worden in de bezoldigingsregeling van het land Aruba, maar daar is nog niks van terecht gekomen. De extra toelage die werd ontvangen om het verschil tussen de oude en nieuwe rang te overbruggen, is vijf jaar geleden ineens stopgezet. Wij zijn vergeleken met de Nederlandse Antillen volgens internationale standaard zwaar onderbetaald, maar hopen dat een en ander met de komst van de radar zal veranderen. Eigenlijk zijn wij luchtverkeersslijders!"

Een snel kijkje in het kantoor van Joe Martes, Ignacio Berkel en Roxana Tromp, de luchtverkeersleiders assistenten, die werken in het *flight information* kantoortje op de eerste verdieping. Elke piloot moet hier zijn vluchtplan indienen voordat hij vertrekt. Er staan dikke mappen met kaarten en informatiebulletins, die geraadpleegd kunnen worden.

Brouwer vindt belangstelling voor zijn vak leuk en praat er enthousiast over. Een grote verantwoordelijkheid rust op de schouders van een verkeersleider, maar dat schijnt te wennen: "Toen ik pas op de toren werkte had ik regelmatig nachtmerries", vertelt Brouwer, waarop Van der Linden en Tromp beamend knikken: ook zij konden in het begin vaak niet goed slapen. Het onderwerp van gesprek komt via de nachtmerries op veiligheid en vandaar regelrecht weer op naar de radar; het leeft, men kijkt er naar uit: "Met de komst van de radar wordt alles beter..."

Stationsschip in de haven

ORANJESTAD — Het nieuwe stationsschip van de koninklijke marine in het Caribisch gebied, de Hr. Ms. Van Amstel, brengt van 2 tot 5 juni een bezoek aan Aruba. Het is het vierde schip van de in totaal acht *multi purpose*-fregatten van de 'Karel Doorman-klasse' en is in mei 1993 in dienst gesteld. Omdat het hier om een eerste bezoek aan Aruba gaat, wordt op 2 juni om 10.00 uur - ter hoogte van de ambtswoning van de gouverneur - een saluut van 21 schoten gegeven aan de koninkrijksvlag. Op zondag is het schip te bezichtigen van 12.00 tot 17.00 uur.

Uitslagen bridgeclub

ORANJESTAD — Zeventien paren van bridgeclub Aruba Ariba speelden afgelopen dinsdagavond de tweede avond van de zomercompetitie in Bushiri beach resort. In de klasse A scoorden boven de 50 procent: 1. echtpaar Reeve (67,50 procent), 2. echtpaar van 't Veld (60,46), 3. heren Palstra/Overeem (59,44), 4. echtpaar Mathijsen (55,10), 5. echtpaar Antheunis (53,83), 6. heren Eudy/Tjin (53,32) en 7. dames Verbunt/Eilers (52,81 procent).

Herstructurering hotelvakschool

ORANJESTAD — "Het is niet zo dat de Bushiri/hotelvakschool gesloten wordt", zo gaf minister Eddy Croes gisteren te kennen. De minister verklaarde dat een commissie bezig is te werken aan de herstructurering van de school. Nagegaan wordt of bepaalde vakken die op deze school gegeven worden, straks ook gegeven zullen worden op de nieuwe schoolopleidingen EPB en EMI, die met ingang van het nieuwe schooljaar in augustus zullen aanvangen.

De commissie brengt over twee weken rapport uit over de hotelvakschool. Daarna zal de regering nagaan welke bestemming deze school zal krijgen.

Vergadering over fooien belasting

ORANJESTAD — Er is nog geen beslissing gevallen over het al of niet innen van belasting op fooien (tips). Er is al langer dan tien jaar een discussie over dit onderwerp gaande.

Er zijn restaurants die bedragen inhouden van de door de werknemers ontvangen fooien voor de belasting. Andere restaurants doen dat niet. Vooral de vakbond FTA ergert zich al jaren aan het inhouden van bedragen op fooien. Deze week nog had de FTA een gesprek hierover met de minister van Financiën.

Er zijn echter geen beslissingen genomen. Minister Engelbrecht verklaarde gisteren dat er een vergadering plaatsvindt, waarbij ook de vereniging van restauranthouders aanwezig zal zijn. Op deze vergadering zal uitgebreid over deze zaak worden gesproken en 'voor eens en altijd' een beslissing worden genomen, zo verzekerde minister Engelbrecht.

Presentatie 'Challenging the Brains'

Denktraining is dé oplossing voor betere schoolprestaties

ORANJESTAD — Het Instituto Pedagogico Arubano (IPA) organiseert op vrijdag 9 en maandag 12 juni een presentatie die wordt gehouden door drie leden van de Nederlandse projectgroep *Challenging the Brains*. Zij zijn medewerkers van de Rotterdamse stichting Krosbe Multi-etnisch Centrum (KMC) en oorspronkelijk afkomstig van Aruba, Curaçao en Suriname.

Het doel van *Challenging the Brains* is om voor de methode van professor Feuerstein een zo breed mogelijk draagvlak te creëren onder beleidsmakers, beroepsopvoeders en ouderorganisaties. Feuerstein heeft in Israël nieuwkomers opgevangen waarbij hij zelf een 'Verrijkingsprogramma' aanbood. Het programma is voornamelijk gericht op het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van kinderen en volwassenen. De gebruikte methode hiervoor blijkt zeer geschikt voor het reguliere onderwijs en wordt 'cultuurvrij' genoemd.

De projectgroep zal voorlichting geven over hoe ouders, leerkrachten en andere opvoeders het schoolsucces van kinderen kunnen verbeteren. Daarbij wordt aandacht besteed aan denkvoorwaarden en leerhoudingen waarbij kinderen gestimuleerd worden nauwkeurig waar te nemen en instructies goed te lezen en te gebruiken. Volgens stichting KMC levert deze denktraining actieve, succesvolle denkers op, die de maatschappij goed kan gebruiken.

Om duidelijk te maken dat de cognitieve ontwikkeling een complex proces is, presenteert de KMC zichzelf in een recent schrijven als volgt: "Als je een kind de vraag stelt: 'Zie je meer kersen of mango's?' dan lijkt dat een heel simpele vraag. Men staat er niet bij stil dat een kind hiervoor verschillende vaardigheden nodig heeft. Zo moet het kind onder andere taalvaardig zijn om de vraag te begrijpen, het verschil tussen kersen en mango's weten, de mango's kunnen tellen, het aantal onthouden en vergelijken met het aantal kersen."

Martha van Bergen, voorlichtingsfunctionaris van IPA, vertelt dat het één van de taken van het IPA is om zich dienstverlenend op te stellen ten opzichte van gebeurtenissen in het onderwijs en de samenleving. In dit kader worden alle geïnteresseerden uitgenodigd voor de presentatie. Deze is op 9 juni van 19.00 uur tot en met 22.00 uur en bestemd voor (onderwijs)begeleiders zoals directeuren, schoolhoofden, schoolbesturen, begeleiders van Directie Onderwijs en Directie Sociale Zaken.

Op 12 juni is de presentatie van 17.00 uur tot en met 20.00 uur en bestemd voor personen 'uit het veld' zoals leerkrachten, leidsters, ouders en studenten. Beide presentaties vinden plaats in de Biblioteca Nacional Oranjestad. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Ingrid Kuiperdal bij het IPA.

Programma officieel bezoek aan Venezuela

ORANJESTAD — Een delegatie van de Arubaanse regering, onder leiding van premier Henny Eman, brengt vandaag en morgen een officieel bezoek aan Venezuela. Premier Eman zei gisteren dat als een nieuwe regering aantreedt, het de gewoonte is om kennismakingsbezoeken te brengen aan de Nederlandse Antillen, Nederland en Venezuela. Bezoeken aan de eerste twee landen hebben reeds plaats gevonden.

De Arubaanse delegatie bestaat uit de minister van Economische Zaken, het secretariaat van de ministerraad en vertegenwoordigers van Buitenlandse Betrekkingen en Economische Zaken.

De delegatie zal besprekingen voeren met president Rafael Caldera en enkele ministers. Er vindt een bloemenhulde plaats bij het standbeeld van Simon Bolivar. Tevens zal gesproken worden over reactivering van het overleg mechanisme, de vrije zone en het toerisme. Mogelijk wordt gesproken over de komst van een nieuwe ferry voor de verbinding Aruba-Venezuela.

Drie Aruba-kampioenen

Dutch Caribbean goede oefening voor Spelen

ORANJESTAD — De jeugdcommissie van de Aruba Lawn Tennis Bond (ALTB) is zeer tevreden met het resultaat van de Dutch Caribbean, het jaarlijks terugkerend tenniskampioenschap. Vooral met het oog op de aanstaande koninkrijksspelen wordt dit resultaat gezien als een goede 'generale repetitie'. Het toernooi, dat van 25 tot en met 27 mei op het gastvrije Bonaire werd gehouden, leverde voor Aruba drie kampioenschappen en vier subkampioenschappen op.

Dit jaar namen tennissers van de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba deel; Sint Maarten zegde op het laatste moment af. De Arubaanse delegatie bestond uit acht spelers, bondscoach Derk Mannes en delegatieleidster Elaine Geerlings.

Op donderdag 25 mei sloten de Arubaanse tennissers de wedstrijden winnend af. Met name de partij van Michael Suurendonk tegen William Mau A Sam was van grote klasse. Maar de dag daarop kon de zegetocht niet worden voortgezet. Speciaal in de laatste twee wedstrijden van die dag moest Aruba via driesetters het onderspit delven: Saida Toppenberg in de categorie meisjes tot 12 jaar en Xander Muijres in de categorie jongens tot 16 jaar.

Zaterdag speelde Dhyani Giel tegen Nicole Weber van Curaçao in de categorie meisjes tot 14 jaar. Nicole won in twee sets van Dhyani. In de daarop volgende spannende wedstrijd van Celina Klappers (Aruba) tegen Nicole Boekhoudt (Curaçao) werd de Arubaanse in twee sets winnares. Andy Geerlings van Aruba moest 's middags om 12.00 uur aantreden tegen Giovanni Arisa van Curaçao. Ondanks hevige tegenstand bleek Giovanni te sterk voor Andy.

De laatste wedstrijd op het programma was tussen Rachel Maduro van Aruba tegen Xarina Domacasse. De Curaçaose kwam eigenlijk niet in haar spel en Rachel won de wedstrijd in twee sets. De Arubaanse deelnemer Joris Moons was in de klasse tot 14 jaar helaas niet opgewassen tegen de in de VS op een tenniscollege studerende Jean Julien Rojer, alsmede de Curaçaose kampioen Jean Carlos Vasquez.

Verkoop FCCA-woningen

Prijs huizen varieert van 6 tot 33 duizend florin

ORANJESTAD — Bewoners van volkswoningen kunnen zich aan het loket van de Fundacion Cas pa Communidad Arubano (FCCA) vervoegen voor de aankoop van de woning die zij nu nog huren. De regering heeft deze week beslist over de verkoop en de te volgen procedure. De prijzen van de woningen variëren van 6.000 tot 33.000 florin. Naar gelang hun draagkracht lossen de bewoners 126 tot 653 florin per maand af gedurende maximaal dertig jaar. De directeur van de FCCA zal aan alle bewoners van volkswoningen een brief sturen waarin de vrijwillige koop-mogelijkheid wordt gewezen.

Premier Henny Eman verklaarde gisteren dat hier gaat om de verkoop van duizend woningen. Over vierhonderd nieuwe woningen zal nog beslist worden of en voor hoeveel deze verkocht zullen worden. Over dit laatste zal de regering medio deze maand met KabNA-minister Joris Voorhoeve praten, wanneer deze op Aruba is.

Complex O-woningen worden verkocht voor 6.000 florin (een slaapkamer); 13.000 florin (twee slaapkamers) en 15.000 florin (drie slaapkamers). Er zijn totaal 23 complex-O woningen (dienst-/nood-/dokterswoningen).

Complex-I woningen worden naar gelang hun aantal slaapkamers verkocht voor respectievelijk 5, 7 of 9 duizend florin. Dit zijn de 82 huurwoningen gebouwd in 1944 en 1945 te San Nicolas en Dakota. De prijzen voor Complex-II huurwoningen zijn 20 duizend, 25 duizend en 31 duizend florin. Er zijn totaal 249 complex-II woningen, in 1974 en 1975 gebouwd te Tarabana, Pos Chiquito en Rooi Congo.

Complex-III woningen zijn twee- en drieslaapkamerwoningen, gebouwd in 1977 en 1978. Ze worden verkocht voor 29 duizend en 33 duizend florin. De 500 complex-III woningen staan te Madiki, Noord en Tarabana.

De nieuwste categorie koop-woningen zijn de 150 zogenaamde HAT-éénkamerwoningen. De prijs hiervan bedraagt 22.000 florin; deze woningen werden in 1992 gebouwd te Pos Chiquito, Yara en Juana Morto. De vierhonderd woningen waarover nog geen beslissing is gevallen, zijn de in 1992 gebouwde woningen te Madiki, Primavera, Yaburibari, The Village en Esso Heights. Hierover zal deze maand met minister Voorhoeve worden gesproken.

Premier Eman deelde mee dat elke koper een prijskorting van één procent krijgt voor ieder jaar dat hij/zij het huis bewoont. Zo krijgt een koper met vijf woonjaren 5 procent korting, met vijftien woonjaren 15 procent, enzovoorts. De financiering geschiedt intern. FCCA geeft de hypothecaire leningen, waarin ook de bijkomende kosten - zoals notariskosten - opgenomen worden. De rente varieert van 1 tot 8 procent.

Een koper met een jaarinkomen van 6000 florin per jaar betaalt een aflossing van 126,50 florin per maand gedurende dertig jaar. Voor een koper met een jaarinkomen van 45.000 florin betekent dit een aflossing van 653,44 florin per maand. Eén van de verkoopregels is dat de koper van een volkswoning deze woning niet binnen vijf jaar mag doorverkopen. Dit om te voorkomen dat er gespeculeerd gaat worden met de volkswoningen. Het is de koper tevens verboden om - ter voorkoming van ontsiering van de omgeving - het erf af te sluiten met oude zinkplaten of karton.

COMMENTAAR

Een bijzondere krant

DE KRANT die nu voor u ligt is in meerdere opzichten een zeer bijzondere. Amigoe is vanaf vandaag in een nieuw en modern jasje gestoken. Het meest bijzondere is echter dat onze lezers op Aruba voortaan een eigen, aparte Aruba-editie zullen ontvangen.

Zoals ook toonaangevende dagbladen in het buitenland doen, wil Amigoe met deze aparte editie de krant een nòg lokaler gezicht en karakter geven. Voortaan vindt u het Arubaanse nieuws en de Arubaanse advertenties niet meer op pagina 4 en 5, maar vóórin de krant, direkt na de voorpagina waar internationale berichten zullen blijven domineren.

Een andere belangrijke reden voor een aparte Aruba-editie is dat door de slechte luchtverbindingen en het regelmatig uitvallen van zowel ALM als Air Aruba toestellen de abonnees hun krant pas laat in de avonduren ontvingen. Met een aparte editie die reeds in dé ochtenduren gedrukt wordt, hoopt Amigoe een oplossing gevonden te hebben om de Arubaanse lezers tegemoet te komen.

Een aparte Aruba-editie wil overigens niet zeggen dat de krant vanaf heden geen nieuws van de buureilanden meer bevat. Na de Aruba-pagina's volgt het nieuws van Curaçao, de Bovenwinden, Bonaire en vervolgens de bekende pagina's: Sport, Financieel, Internationaal, Mensen en Stand van Zaken.

Deze wijzigingen, het nieuwe Amigoe-uiterlijk en de Aruba-editie, zijn doorgevoerd om onze abonnees en adverteerders op Aruba een betere service te geven. Abonnees kunnen direct het nieuws van hun eigen eiland lezen en adverteerders kunnen daardoor gevarieerder en effectiever aandacht vragen voor hun produkten.

Amigoe is er trots op dat wij u vanaf vandaag een echte 'Vriend van Aruba', kunnen aanbieden.

In stuurgroep Fabela

Vakbonden toch nog niet vertegenwoordigd

ORANJESTAD — De regering uitte gisteren haar tevredenheid over het bereiken van overeenstemming met de vakbonden om twee leden te benoemen in de stuurgroep die de overeenkomst tussen regering en Fabela Group International (FGI) bestudeert. Echter, de vakbonden wijzen nog geen vertegenwoordigers aan. Ze willen eerst in de Ministeriële Beschikking (MB) opgenomen zien dat de regering - indien het advies van de stuurgroep de nietig verklaring van het contract inhoudt - met dit advies accoord gaat.

Premier Henny Eman verklaarde gisteren dat de regering en de vakbonden gedurende de vergadering van dinsdagmiddag tot elkaar zijn gekomen. De vakbonden stemden toe om twee vertegenwoordigers in de stuurgroep te benoemen, nadat minister Glenbert Croes van Vervoer en Communicatie vanaf het begin al de vakbond van de Setar-werknemers, de STT, uitnodigde zitting te nemen in deze stuurgroep.

Eman zei dat de regering de vakbonden de suggestie had gedaan om een vakbondsman en een expert als vertegenwoordigers aan te wijzen. Hij zei te hopen dat de stuurgroep binnen dertig dagen met advies komt. Eman herhaalde tijdens de vergadering met de vakbonden dat het contract met de FGI juist bedoeld is om meer opbrengsten voor Setar te genereren. Voorts dat geen enkele Setar-werknemer zijn baan zal verliezen.

De regering had tot gistermorgen de namen van de twee vertegenwoordigers van de vakbonden nog niet ontvangen. STT-secretaris Aëgidio Kelly verklaarde gistermiddag aan deze krant dat de vakbonden inderdaad geen vertegenwoordigers hadden benoemd. De vakbonden zijn het niet eens met de MB die de regering gestuurd heeft over de benoeming van de twee vertegenwoordigers.

In dit MB wordt niet vermeld dat de regering ermee accoord gaat dat, indien de stuurgroep voor nietig verklaring van het contract adviseert, dit ook zal gebeuren. Volgens Kelly werd dit 'accoord gaan' van de regering tijdens de vergadering van dinsdagmiddag overeengekomen. Daarom werd gistermiddag een brief verzonden aan de regering met de mededeling dat de vakbonden geen vertegenwoordigers zullen benoemen zolang het 'accoord gaan' niet in de MB is opgenomen. "Over onze brief hebben we nog geen antwoord van de regering ontvangen". ■

Horeca in teken van 'Hollandse Nieuwe'

ORANJESTAD — Cafés The Plaza en The Paddock staan de komende dagen in het teken van de nieuwe haring'. The Plaza tovert het terras zaterdag om in een gezellige, ouderwetse 'visafslag', compleet met een roeiboot, netten en stuurwielen. The Paddock heeft de hand weten te leggen op een originele haringkar en houdt vrijdag- en zaterdagavond een viswedstrijd op de kade.

De Nederlandse schaatser Rintje Ritsma verorbert op het Plaza-terras in Seaport Market Place zaterdagavond om 20.00 uur de eerste haring van de in totaal duizend stuks, die de KLM veilig heeft overgevlogen uit Nederland. Verder zijn er ook broodjes paling en Arubaanse visspecialiteiten te koop. En terwijl de haringen met de nodige glaasjes jonge jenever worden weggespoeld, zorgt Randy en zijn Band voor de muziek.

In The Paddock wordt vanavond al om 22.30 uur de eerste haring gehapt. Maar ook op vrijdag en zaterdag zijn de nieuwe haringen ruim aanwezig om geproefd te worden. Eigenaar Willem Grol: "De vangst van dit jaar blijkt uitermate goed te zijn en de verse haringen zullen dan ook in grote getalen op de in Nederland zo bekende wijze naar binnen glijden. Het transport is door de KLM bezorgd, dus verser kan het niet." De haringen worden verkocht door een visvrouwtje in originele Volendamse klederdracht en een accordeonist brengt Nederlandse liedjes ten gehore.

De échte visliefhebbers kunnen vrijdag- en zaterdagavond vanaf 21.00 uur op de Paddock-kade meedoen aan een viswedstrijd. Voor de benodigde materialen - van hengel tot aas - wordt gezorgd. Er zijn drie bekers: voor de langste en de zwaarste vis en het grootst aantal vissen. Ook wordt een wisselbeker uitgereikt voor dit nu voor de tweede maal georganiseerde en jaarlijks terugkerend evenement.

■ *De Arubaanse tennisdelegatie (foto) bestond uit acht spelers, bondscoach Derk Mannes en delegatieleidster Elaine Geerlings. Kampioenen werden Michael Suurendonk, Celina Kappers, Rachel Maduro en subkampioenen Xander Muijres, Andy Geerlings, Saida Toppenberg en Dhyani Giel.*

Aardrijkskundeles anders met atlas 'Nos Tera Nobo'

ORANJESTAD — 'Nos Tera Nobo' (Ons nieuwe land) is de titel van de nieuwe atlas door uitgeverij Hebri voor Aruba en de Nederlandse Antillen. Daarmee is een nieuw tijdperk voor kaarten van het Caribisch gebied ingeluid. Nog niet eerder verschenen er zoveel en zulke uitgebreide kaarten van Aruba en de Antillen in een Nederlandstalige atlas, die geschikt is voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs.

De atlas is samengesteld voor en door Arubanen. Dat is al direct te zien aan de inhoudsopgave. De atlas heeft diverse kaarten van Aruba, waarbij men de bekende plekken en gebieden herkent.

Eerder gepubliceerde atlassen voor de Nederlands Antilliaanse-eilanden begonnen met overzichtskaarten van het Caribisch gebied, van de hele wereld, of van Nederland. De uitgever van Nos Tera Nobo: "Kaarten worden leuk als je er iets bekends op ziet. De omgeving gaat voor je leven. Je ziet direct welke bekende plaatsen bij je eigen woonplek liggen, waar je een mooi uitzicht hebt en hoe ver je daar van zee bent".

Nos Tera Nobo is in de eerste plaats bestemd voor het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Het moderne aardrijkskunde-onderwijs gaat uit van de eigen omgeving. Voor Arubaanse kinderen is dat het eiland Aruba. Vanuit het bekende worden begrippen over minder bekende dingen opgebouwd. Geleidelijk leert het kind begrijpen hoe de andere eilanden van de Nederlandse Antillen eruit zien. Daarna komt aan de orde: het Caribisch gebied, de beide Amerika's en de rest van de wereld. Wereldkaarten staan achterin de atlas.

De atlas is door leerkrachten van Aruba zelf samengesteld. Zij hebben een paar jaar geleden een team gevormd dat zich heeft gebogen over inhoud en vorm. Overwogen werd welke gegevens van nut zouden zijn in het onderwijs. De atlas bevat voldoende gegevens om het eindexamen aardrijkskunde met het MAVO te kunnen doen. In het team waren vertegenwoordigers van elk schooltype op Aruba. Het team heeft samengewerkt met H.de Jong, docent cartografie aan de Hogeschool Gelderland.

Nos Tera Nobo is een atlas met 104 kaarten, waarvan ongeveer de helft aan Aruba, de Nederlandse Antillen en het Caribisch gebied is gewijd. Vrijwel alle eilanden van de Grote en de Kleine Antillen hebben een eigen kaart in de atlas. Van veel eilanden zijn er overzichtskaarten en thematische kaarten. Verder zijn er enkele extra kaarten van Nederland in verband met de bijzondere relatie binnen het Koninkrijk.

Mountainbike wedstrijd

ORANJESTAD — De Aruba Wieler Bond organiseert een mountain bikewedstrijd op zaterdag 3 juni. De aanvang is om 15.30 uur bij het voetbalveld van Arsenal te Coba Lodo, waar ook de finish zal zijn.

Wielrenners kunnen in één van de volgende categorieën deelnemen: Junioren, tot 18 jaar; Amateurs 19 jaar en ouder; Veteranen 35 jaar en ouder; Dames open klasse. Deelnemers kunnen op zaterdag tot uiterlijk 15.00 inschrijven bij het Arsenalveld.

Volgens directeur Komura van het Japanse Economische Planbureau (EPA) moet **Japan** gaan nadenken over vermindering van de in yens luidende schuldenlast van ontwikkelingslanden. Met name China en Indonesië hebben daarop aangedrongen na de recente koersstijging van de yen. Komura vindt dat de discussie moet gaan over een algemene renteverlaging, en niet alleen over de problemen van die bewuste schuldenlanden.

*****

De industriële produktie in de **Verenigde Staten** is in april met 0,4 procent afgenomen. Het was de sterkste vermindering sinds december 1991. De achteruitgang was wel iets geringer dan de door analisten verwachte 0,5 procent. De benuttingsgraad van de produktiecapaciteit daalde in april van 84,7 tot 84,1 procent. De cijfers bevestigen dat de Amerikaanse economie afkoelt. De industriële produktie was in maart al met 0,3 procent verminderd.

AGENDA

Politie:	110
Brandweer:	110
Taxicentrale:	8845
Hospitaal:	114
Bejaardentehuis:	8350
WEB nv:	115
Telbo/Landsradio:	7000
Informatie:	119
Storing:	120
Aanname telegram:	121
Aidslijn (ma.+di. 19.00-20.00 uur):	7055

OPENBARE BIBLIOTHEEK
Openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
ma. van 14.00-18.00 uur; di. t/m do. van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; vri. van 08.00-12.00/14.00-17.30 uur.
Rincon:
wo. van 14.00-18.00 uur en vri. van 14.00-17.30 uur.

POSTKANTOOR
(openingstijden)
zegelverkoop:
Kralendijk (tel.: 8508): ma. t/m do. van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vri. van 07.30-12.00/13.30-16.00.
Rincon (tel.: 6214): ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.
geldloket:
(postwissels, Postspaarbank, Sigu-cheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel (tel. 8896).
Rotary: wo. 12.30 uur - Restaurant Jardin Tropical (Shopping Center La Terraza).

BRIDGECLUB UPS & DOWNS
Voor inlichtingen kan men terecht bij wedstrijdleider **F. de Wit (tel. 5398).**

SLACHTHUIS LVV
(tel. 4393)
Open van ma. t/m vri. van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol, naast Dierenasiel)
Spreekuren ma., wo. en vri. van 13.30-14.30 uur en volgens afspraak.
Voor **spoedgevallen** gelieve tel. 4255 te bellen (A. Binksma, J.R. Jansen, R.J.M. van Gent en A.W. Joma).

KLACHTEN/BEZORGING:
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel. 8204; na 18.00 uur: 8342).

Deel van Task Force aktieplan 1995-'96:

Leerplichtwet en klas anderstalige kinderen

KRALENDIJK — Spijbelaars, drop-outs, onaangepast gedrag, onvoldoende schoolprestaties, en een te geringe betrokkenheid van ouders bij de school en de schoolprestaties van hun kinderen. Problemen die zich nog steeds voordoen binnen het reguliere basisonderwijs. Dat zegt het Actieplan 1995-1996van de Task Force Antilliaanse Jongeren Bonaire. Het Actieplan signaleert niet alleen problemen, maar draagt ook oplossingen aan voor de knelpunten in het basis- en voortgezet onderwijs.

Die oplossingen komen ook vanuit de onderwijssector. Maar in het algemeen worden de oplossingen gevonden in samenhang met meerdere sectoren. De knelpunten in het onderwijs zijn niet onbekend. In talloze rapporten wordt gewag gemaakt van problemen en knelpunten die steeds hetzelfde zijn. Het Actieplan attendeert met name op het ongeoorloofde schoolverzuim (dat bestaat overigens niet in een onderwijssysteem dat geen leerplichtwet kent - HL) en de vroegtijdige schoolverlaters. De samenstellers zeggen, dat voor concrete oplossingen vooral inzicht nodig is in de problematiek. Daarmee wordt dan bedoeld de omvang van het spijbelen, de motieven, de sociale achtergrond en de leeftijd van de spijbelaars. Een tweede urgent probleem binnen (vooral) het basisonderwijs is de instroom van anderstalige kinderen. Dat zijn met name de Spaanstalige kinderen, die met hun ouders op Bonaire zijn komen wonen in verband met werkgelegenheid.

De in het algemeen gesignaleerde problemen beïnvloeden niet alleen de leerprestaties van de kinderen, maar volgens het Actieplan mondden die problemen ook uit in afwijkend gedrag, onverschilligheid, criminaliteit en het compensatie zoeken in alcohol of drugs.

Het Actieplan geeft enkele voor de hand liggende, maar ook kennelijk weinig doordachte oplossingen. Zij willen het vroegtijdig schoolverlaten en het spijbelen van de school beperken door de uitvoering van de leerplichtwet (nogmaals de voor Bonaire nog niet bestaande leerplichtwet - HL). Voor de anderstalige leerlingen is naar de mening van het Actieplan een speciale anderstalige klas in het basisonderwijs de oplossing. Overigens gaat het Actieplan volledig voorbij aan de praktijk. Een school als het Kolegio Reina Beatrix heeft behalve de lokale Bonaireaanse kindertjes ook leerlingen uit Nederland, Haïti, de Verenigde Staten en Portugal.

Toch lijkt volgens het Actieplan de school de plaats waar de eerste signalen opgevangen kunnen worden over de zich voordoende problemen, voordat de situatie uit de hand zou gaan lopen. De leerkrachten dienen dan wel over de vaardigheden en kennis te beschikken om die signalen op te vangen en te herkennen. Bij de opleiding van leerkrachten wordt daaraan evenwel veel te weinig en in de meeste gevallen helemaal geen aandacht besteed. Overigens dienen die signalen niet alleen herkenbaar te zijn voor problemen, maar evenzeer voor armoede, kindermishandeling en fysieke verwaarlozing.

TWEEJARIG PROJECT

De onderwijsdienst SEF heeft een project samengesteld voor het schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten. Daar wordt met name aandacht besteed aan de melding en de registratie van het verzuim en de acties en sancties die daarop volgen.

Ook is de SEF bezig met het voorbereiden van een experimentele klas binnen het basisonderwijs (op de vier basisscholen of op het Kolegio Reina Beatrix)? Met name het Kolegio Luis Beltran in Rincon heeft even grote problemen als de Beatrixschool - HL), die speciaal gericht is op de anderstalige kinderen. Die speciale klas zal per 1 augustus verwezenlijkt moeten worden.

Franse spoorwegarbeiders betogen in Parijs

■ *PARIJS - Zo'n veertigduizend spoorwegarbeiders demonstreerden in Parijs. Zij betoogden ter bescherming van het voortbestaan van de overheidsdiensten en ook eisten zij betere arbeidsomstandigheden.* (AFP-satellietfoto)

Turkije koopt in Denemarken geen wapens meer

ANKARA - Turkije heeft Denemarken woensdag op zijn 'rode lijst' gezet, hetgeen betekent dat Ankara geen Deense wapens meer koopt. De maatregel is een vergelding voor de wapenboycot die Kopenhagen vorige maand afkondigde uit protest tegen het Turkse offensief in noord-Irak. "Denemarken is niet langer een betrouwbare partner voor wat de aanschaf van militair materieel betreft", zei woordvoerder Nurettin Nurkan van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Playback show met diverse prominenten

KRALENDIJK — Vrijdagavond zal in het Port Bonaire Resort een 'Celebrity Play Back Show' worden georganiseerd. Onder de lokale 'beroemdheden' die optreden zijn minister-president Miguel Pourier, minister Edith Strauss en Norwin Willem. De laatste 'play backed' met 'Je ne regrette rien' naar de *Amigoe* uit betrouwbare bron vernam.

In het totaal treden vijftien 'beroemdheden' op. "Our history makes us precious, our people make us priceless", zegt de commissie die belast is met de organisatie. Het optreden van de vijftien Bonaireaanse deelnemers valt onder auspiciën van het toeristisch jaar Bonaire.

De 'Play Back Show' begint om acht uur 's avonds en de fondsen die uit de entreeprijs worden verkregen, zijn bestemd voor het Bonaire Tourism Training Center. De entreeprijs is 35 gulden en daarvoor krijgt iedereen bovendien een bon van tien gulden voor een campari of twee andere drankjes. Buiten de genoemde coryfeeën treden ook op Humphry Wout, Roderick Gouverneur, Elsmarie Gruijl, Ann Thomson, Ronnie Pieters (met 'Reisen ist mein Lust ins Leben'), Hugo Gerharts, Jurgen Dinger, Don Stewart (met California, here we come), Miguel Pourier, Charles Long, Ronald Wilson en Patoen Saragozoa (met 'Op de woelige baren').

De coördinatie van het geheel is in handen van Anthony Cicilia.

Na dodelijk ongeluk:

NS: veiligheidsregels achterhaald

UTRECHT - De Nederlandse Spoorwegen erkennen dat het onverantwoord is om met het huidige veiligheidsregime verder te werken.

Dat staat woensdag in een gezamenlijke verklaring van de NS en de bonden. Het spoedoverleg tussen de NS-directie en de vakorganisaties was naar aanleiding van het ongeval bij Mook woensdag waarbij drie baanwerkers om het leven kwamen. Het dagelijks onderhoud komt vooorlopig op een laag pitje te staan. De werkzaamheden van de storingsdienst (twintig procent van het onderhoudswerk) gaan wel door.

Jakarta's mensenrechtencommissie vestigt zich in Dili

JAKARTA - De Indonesische mensenrechtencommissie opent een vestiging op Oost-Timor.

Het kantoor in de Oosttimorese hoofdstad Dili zal naast de kerk en het Rode Kruis een luisterend oor bieden aan bewoners van het eiland met klachten over de Indonesische machthebbers. De installatie van een bureau van de mensenrechtencommissie is door de gouverneur van Oost-Timor en de Indonesische legerstaf goedgekeurd. Jakarta wordt door de westerse landen en de VS beschuldigd van de schending van mensenrechten op Oost-Timor sinds de invasie in 1975 en de annexatie het jaar daarop.

Jopi Abraham tevreden over kabinet Pourier:

"Regering heeft aandacht voor noden gemeenschap"

KRALENDIJK — Jopi Abraham die bijna een jaar lid is geweest van de Staten van de Nederlandse Antillen, zal deze vertegenwoordigende functie inwisselen voor die van gedeputeerde van het eilandgebied Bonaire. Een keuze die Abraham maakte, toen bleek dat hij opnieuw met een zeer grote meerderheid bij de verkiezingen voor de eilandsraad werd gekozen. De Partido Democratico Boneriano liet de vijf mededingende partijen ver achter zich en steunt op 2 juli met vijf van de negen zetels op de meerderheid in de raad.

In de Staten wordt Jopi Abraham — die tevens de functie bekleedde van vice-voorzitter, als lid opgevolgd door Claudette Domacassé-Frans. Zij was voor de laatste verkiezingen van de eilandsraad geen kandidate, maar stond in 1994 wel als vijfde kandidate op de PDB-lijst. Bij een terugblik op (voorlopig) zijn laatste jaar als statenlid, bleek dat Abraham niet ontevreden was over het kabinet Pourier dat hij als coalitiegenoot in de Staten steunde. Dit kabinet heeft bewezen serieus en toegewijd te werken, concludeerde Abraham.

Het is voor de tweede maal in tien jaar dat de PDB deel uitmaakt van de regeringscoalitie. In 1985 won de PDB namelijk ook de verkiezingen voor de Staten en in die tijd werden Ernesto Melaan en S.G. 'Monchin' Soliana afgevaardigd. Abraham zelf werd minister. Nadat hij deze positie had overgedragen aan de toenmalige PDB-gedeputeerde Franklin Crestian, werd Abraham in de plaats van Melaan weer statenlid. Vanaf 1985 tot 1990 zat de PDB in de regeringscoalitie. Eerst in het kabinet Don Martina, later in dat van Maria Liberia-Peters. Het 'driemaal is scheepsrecht' werd bereikt met het kabinet Pourier.

Voor Jopi Abraham is er in de drie kabinetten, waarmee de PDB in coalitie was, een opmerkelijk verschil. In het kabinet van Martina speelden toen de problemen van de Antillen een zeer grote rol. In het kabinet van Pourier ook, maar anders, zegt Abraham. Nu worden de zaken, naar zijn mening, zeer serieus aangepakt. Hij ziet meer mensen in de regering die met toewijding de zaken aanpakken en die met een zeker optimisme trachten om de bestaande problemen binnen de Antillen op te lossen. In het algemeen zegt Abraham zeer tevreden te zijn over de manier waarop de regering van Miguel Pourier werkt.

Dat wil overigens niet zeggen, dat Jopi Abraham ook vindt dat alles wat gewenst wordt, ook op korte termijn kan geschieden. Daarvoor weet hij te veel belemmeringen. Een van die belemmeringen vindt Abraham de korte tijd die er was tussen het aantreden van de regering Pourier en de verkiezingen voor de eilandsraad. Dat was een van de vele obstakels die tot een behoorlijke stagnatie heeft geleid voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden, zegt Abraham. Nu de verkiezingen achter de rug zijn en de uitslag bekend is, gelooft het scheidende PDB-statenlid dat er meer tijd beschikbaar is om dieper in te gaan op de problemen die er nog liggen op Antilliaans niveau.

In het algemeen heeft de regering getoond aandacht te willen besteden aan problemen, noden en wensen binnen de Antilliaanse gemeenschap. Dat zegt Jopi Abraham die volgende maand afscheid neemt als statenlid om zich te gaan wijden aan zijn functie van gedeputeerde. Een functie die Abraham nog nooit heeft bekleed.

Zware strijd in 'veilig' Gorazde

SARAJEVO - Zware gevechten bij het door de VN beveiligde gebied Gorazde joegen donderdag de meesten van de vierhonderd Britse, Oekraïense en Noorse Blauwhelmen de bunkers in van de kleine enclave waar zestigduizend moslims zitten samengepakt.

De nieuwe strijd slaat de hoop de bodem in op stabilisering van de situatie in Bosnië na de gijzeling van bijna vierhonderd Blauwhelmen door de Bosnische Serviërs die volgde op twee NAVO-luchtaanvallen. "Gorazde is het perfecte voorbeeld van een plaats waar de VN hun taken niet meer kunnen vervullen. Tevens is het echter uiterst gevaarlijk om de mannen er onder deze omstandigheden weg te halen", zei een VN-functionaris die anoniem wilde blijven. "Dat zou ook verraad zijn aan de Bosnische regering en een capitulatie voor de Serviërs, maar het zou niettemin kunnen gebeuren."

Kamer wil reserves in Bosnië gaan uitbreiden

DEN HAAG - CDA en VVD hebben grote reserves over het sturen van nieuwe troepen naar voormalig Joegoslavië, zo bleek woensdag tijdens een debat van minister Van Mierlo (Buitenlandse Zaken) en Voorhoeve (Defensie) met de Tweede Kamer.

De PvdA is 'niet enthousiast' over het sturen van extra troepen, maar wil de optie niet op voorhand afwijzen. D'66 sluit het sturen van extra militairen niet uit. Wel moet er dan een duidelijk mandaat van de VN liggen. Ook dienen er waarborgen te zijn voor de veiligheid van de militairen.

Minister Van Mierlo verklaarde er ernstig rekening mee te houden dat er extra militairen naar het voormalig Joegoslavië gaan. Wat de Nederlandse regering betreft moeten dat Blauwhelmen zijn, dat wil zeggen militairen die deel uitmaken van de VN-operatie. Ook als de NAVO eventueel besluit bij te springen bij een evacuatie van de VN-militairen uit Bosnië zal Nederland "zonodig extra troepen moeten leveren", verklaarde de bewindsman.

Twee bladen in Sudan verboden

KHARTUM - De autoriteiten in Sudan hebben het dagblad Al-Kura en het weekblad Al-Zalal verboden. Het verbod is onderdeel van een serie zuiveringen van de pers.

Het verschijningsverbod kwam na een aanbeveling van de Raad van de Pers, meldde de regeringskrant Al-Inqaz al-Watani (Vaderlandse Redding). Volgens deze krant hadden de twee verboden bladen tijd gekregen om zich te verdedigen tegen klachten, maar hadden zij niet gereageerd. Al-Inqaz al-Watani gaf niet aan om wat voor klachten het ging.

Opereerde vanuit Turkije via Nederland

Drugsbende opgespoord

ZWOLLE - Het interregionale recherche team Noord-Oost Nederland heeft met de aanhouding van 27 verdachten een bende opgespoord die op grote schaal handelde in drugs, vooral heroïne. De omzet liep in de vele miljoenen.

De top van de criminele organisatie bestond uit drie broers: Een 46-jarige Raaltenaar, een veertigjarige man uit het Franse Limoges en een 30-jarige inwoner van Meppel. Ook de 23-jarige zoon van de Raaltenaar geldt als hoofdverdachte. Hij verblijft in Turkije en is nog voortvluchtig. Alle verdachten komen oorspronkelijk uit Turkije.

De bende pleegde tal van misdrijven die hadden te maken met de drugshandel. Het ging om mishandeling, bedreiging, afpersing, het bezit van vuurwapens, het gebruik van vervalste paspoorten, vermogensdelicten, diefstal en heling. De organisatie smokkelde grote partijen hard-drugs uit met name Turkije naar Nederland. Van hieruit gingen de verdovende middelen door naar Spanje, Engeland, Portugal, Frankrijk, Zwitserland en Duitsland. De politie kon voor drie miljoen gulden aan overboekingen naar Turkije achterhalen.

Helder toegevoegd aan Nederlandse selectie

Hiddink maakt een eind aan feesten voetballers

ZEIST - Door alle festiviteiten rond Ajax zou de voetbalwereld bijna vergeten dat nog een wedstrijd volgt in het lange seizoen. Vandaar dat bondscoach Guus Hiddink de bejubelde Ajacieden, de gevierde Roda JC'ers, de PSV'ers alsmede John van 't Schip (Genoa) gisteren in Zeist begroette voor twee dagen centrale training. Want op 7 juni is Wit-Rusland - Nederland in Minsk. Oranje moet winnen om een kans op de eindronde van het EK in Engeland te houden.

Overmars is nog geblesseerd en trainde aangepast. Na enige onduidelijkheid bleek dat de 'Italianen' Bergkamp, Jonk (Inter) en Winter (Lazio) zich pas zondag in Noordwijk melden, als de tweede fase van de voorbereiding begint.

"De hoofdreden voor deze tweedaagse stage is dat bij diverse clubs nogal wat festiviteiten zijn geweest", zei Hiddink. "Daarom komen we eerder bij elkaar. Ik wil de spelers even uit de sleur van feesten halen, ze er even bijslepen voor deze uiterst belangrijke wedstrijd."

Daarbij is ook nog eens de transfermarkt volop in beweging. Gaat Seedorf weg bij Ajax? Waarschijnlijk wel, aanbiedingen zat: Real Madrid, Juventus, Parma, Lazio. En Blind dan? Hiddink maakt zich daarover niet zo druk. "Tegen het einde van het seizoen wisselen spelers nou eenmaal van club, dat is een voetbalwet".

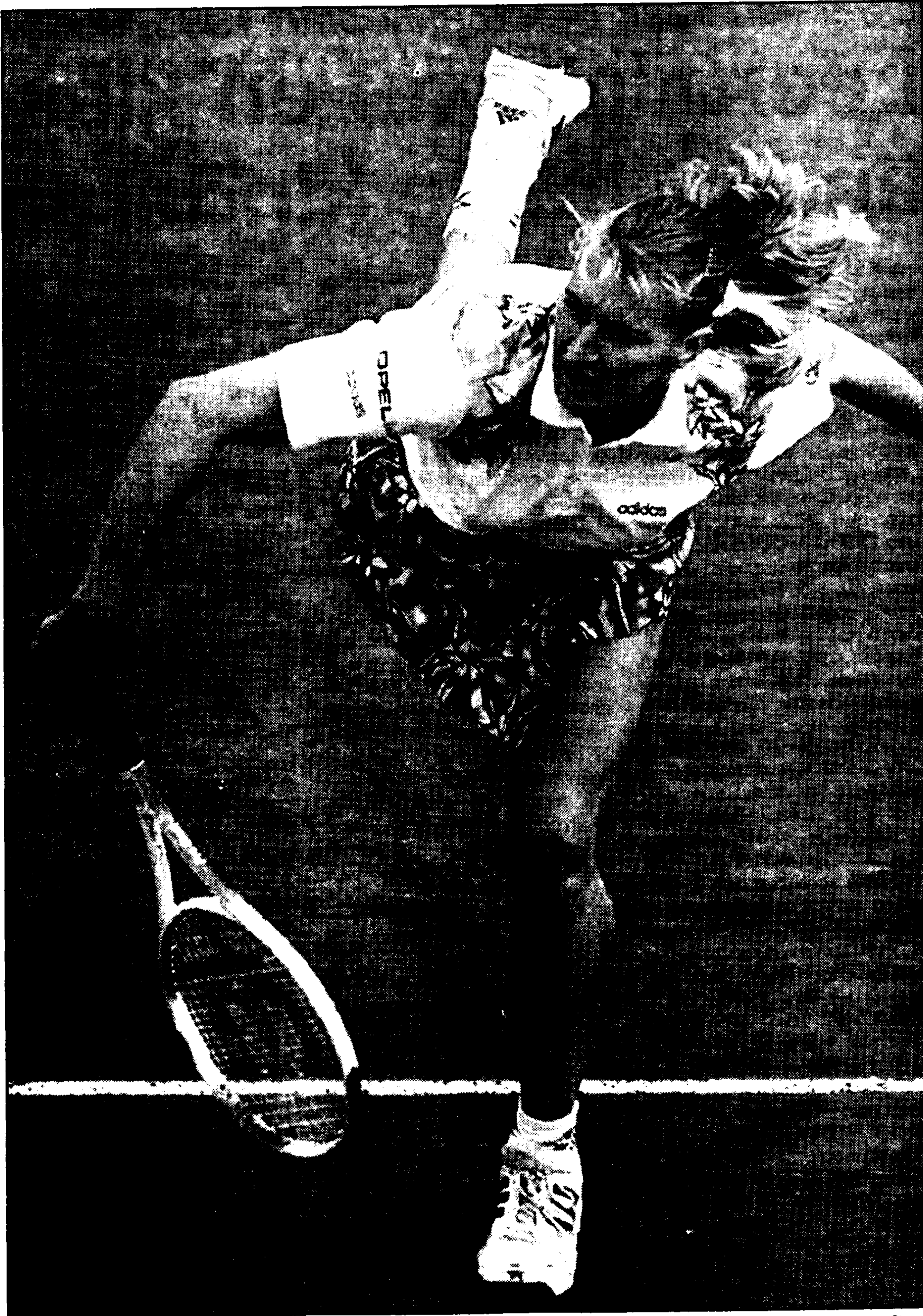
Marc Overmars ontbrak tijdens de trainingen. De aanvaller van Ajax heeft nog teveel last van een zaterdag opgelopen spierblessure in de rechter dij. Overmars bleef tijdens de eerste training, op het veld van de Zeister amateurclub SV Saestum, in het hotel achter voor behandeling. 's Middags liep hij een tijdje, tot genot van honderden fans, die naar hysterie neigden. Uiterlijk zaterdag blijkt of Overmars met Oranje meereist naar Minsk.

Als voorzorgsmaatregel heeft Hiddink Glenn Helder als zeventiende speler opgeroepen. De linksbuiten van Arsenal meldde zich gisteravond nog in Zeist.

Van de vier 'Italianen' was alleen Van 't Schip gisteren al aanwezig. De anderen melden zich zondag. De KNVB had een beetje gehoopt dat het trio al gisteren zou komen, omdat de spelers zondag toch niet mogen meedoen in de competitie, maar net als de bond stelden ook Inter en Lazio zich formeel op. Ze hoeven hun spelers pas vrijdag vrij te geven. Hiddink: "Natuurlijk is het jammer dat ze ontbreken." Het woord pesterij nam hij niet in de mond. Dat Inter zondag de beslissende wedstrijd voor Europees voetbal speelt en daarin eigenlijk over Bergkamp en Jonk wilde beschikken, zegt hem niet zoveel. "Ze hebben al veel wedstrijden gehad waarin ze Europees voetbal konden afdwingen."

Dan was er nog de 'kwestie' De Goey, de doelman van Feyenoord en normaliter Oranje. Hij kreeg geen uitnodiging omdat hij onlangs een middenhandsbeentje brak. De Goey keepte toch in de bekerfinale tegen Volendam, ondanks wat metaal in de hand. Hij had kunnen spelen in Minsk, liet hij vanuit Rotterdam weten. Maar Hiddink luisterde goed naar de artsen, die de diagnose 'verhoogd risico' uitspraken. Van der Sar van Ajax zal debuteren. De vraag blijft of Hiddink een moeilijke beslissing bespaard is gebleven door de blessure van De Goey, die aan een wat mindere periode bezig is.

Steffi Graf ronde verder

PARIJS - Een prachtige actiefoto van Steffi Graf in haar partij tegen Petra Begerow. Graf had meer problemen dan verwacht met haar landgenote en won met 6-4, 6-3.

Diego Maradona naar Santos

RIO DE JANEIRO - Diego Armando Maradona keert als speler terug op het voetbalveld. Rio Roberto Sabra, directeur van het bureau Pele Sports and Marketing, heeft verklaard dat de 34-jarige Argentijn een contract tekent bij de Braziliaanse club Santos.

De rentree van Maradona moet in september plaatsvinden. In die maand loopt de schorsing van vijftien maanden af die 'Pluisje' kreeg opgelegd, nadat hij bij de wereldkampioenschappen in de Verenigde Staten werd betrapt op het gebruik van doping.

Pele, de Braziliaanse minister van Sport, nam het initiatief om Maradona naar zijn voormalige club Santos te halen. "Met Romario kan hij als geen ander het voetbal in Brazilië promoten", meent de minister.

De voorzitter van de internationale voetbalbond Joao Havelange juicht de rentree van Maradona toe. "Ik heb speciale gevoelens voor Maradona, als een vader voor een zoon", zei Havelange. "Hij is een grote vedette die moeilijk te vervangen is."

FIFA beslist eerder over toekenning rganisatie WK voetbal 2002

ZURICH - De wereldvoetbalbond (FIFA) heeft gisteren verklaard meer vaart te zetten achter de procedure voor de aanwijzing van de organisator van het WK 2002. Japan en Zuid-Korea zijn de enige kandidaten. De campagne van beide landen krijgt een steeds agressiever karakter.

"Omdat er maar twee gegadigden zijn, proberen we zo snel mogelijk een besluit te nemen", zei FIFA-voorzitter Joao Havelange. Oorspronkelijk zou de beslissing volgend jaar juni vallen. Dat wordt waarschijnlijk begin 1996. September dit jaar kan de onderzoekscommissie met haar inspectiereizen beginnen.

Bij het WK 1998 voert de FIFA de 'sudden death' in. De maker van het eerste doelpunt in de verlenging is meteen winnaar. Is er na 120 minuten nog steeds geen beslissing, dan volgen strafschoppen. Havelange bevestigde dat aan de wereldtitelstrijd in Frankrijk verspreid over tien stadions 32 landen meedoen in acht groepen van vier.

De FIFA nam gisteren Bosnië-Herzegowina en Palestina als voorlopig lid aan. Het aantal aangesloten landen kwam daarmee op 193. De toelating van Joegoslavië (Servië en Montenegro) is uitgesteld. De FIFA volgt de VN daarin. Die hebben de sancties tegen Servië en Montenegro voor 100 dagen opgeschort. Voetbalinterlands zijn gedurende deze proeftijd mogelijk. Wedstrijden in Kroatië krijgen geen goedkeuring van de FIFA wegens de onzekere veiligheidstoestand.

FC Den Haag veel te sterk voor Heracles

Spectaculaire zege De Graafschap op MVV

DOETINCHEM - Als het duel tussen De Graafschap en MVV een voorproefje was van het niveau van de na-competitie dit jaar, dan is het publiek de komende weken de grote winnaar. De partij in groep A bood bijna alles wat voetbal aantrekkelijk maakt: Twee aanvallende ploegen, spectaculaire momenten voor beide doelen, veel treffers en een fantastische ambiance in Doetinchem. Het enige dat uiteindelijk ontbrak was spanning. De eerstedivisieclub waste de eredivisionist de oren met 6-3.

Het duurde twintig minuten alvorens MVV doorhad wat de na-competitie inhoudt. In het jaarlijkse slotstuk is het voetbal dikwijls ondergeschikt aan werklust. Een na-competitie win je alleen met passie. De Graafschap, bekend met het fenomeen, toonde dat al in de eerste minuut. Aanvoerder Oosterhuis nam, net buiten de zestien meter, een afgeslagen bal direct op zijn schoen. Doelman Van Duijnhoven van MVV was kansloos.

Na een prachtige aanval, opgezet door Godee, maakte topscorer Van den Brink in de 13e minuut 2-0. De Graafschap leek, opgejut door de fanatieke aanhang, verder uit te lopen. MVV liep als een aangeslagen bokser over het veld, tot uit het niets Lanckohr in de 20e minuut de bal inkopte. Aan de 2-1 ging een fout van doelman Olyslager vooraf. De ploeg van trainer Reker kreeg door de treffer een klein beetje zelfvertrouwen. Langzaam maar zeker veroverde MVV het overwicht. Opnieuw Lanckohr draaide in de 34e minuut heel snel weg van zijn bewaker Vonk en scoorde: 2-2.

MVV had nu de wapens gevonden waarmee De Graafschap was te bestrijden: Snelheid en finesse. De treffer van Van Schijndel, op slag van rust (3-2), was een tegenvaller. Maar die maakte Roelofsen direct na de pauze weer goed door de gelijkmaker achter Olyslager te schieten. De spectaculaire eerste helft leek de krachten bij de spelers te hebben gesloopt, want het tweede bedrijf was aanvankelijk minder enerverend.

Tot invaller Reijners zich in de 66e minuut vergreep aan Victoria. Scheidsrechter Uilenberg trok de tweede gele kaart voor de MVV'er, die met rood kon vertrekken. De Graafschap profiteerde direct. Hendriks draaide de bal één minuut later in de bovenhoek: 4-3. Die tegenslag kon MVV niet verwerken. De thuisploeg zag de tegenstander wankelen en Van de Brink sloeg in de 71e minuut opnieuw toe: 5-3. De magistrale stiftbal waarmee Godee in de 76e minuut Van Duijnhoven verschalkte was het toppunt van een vernedering.

FC Den Haag won gisteren met 5-1 van Heracles. Heesen kopte na acht minuten raak uit de eerste Haagse hoekschop. Getrapt door Hoogendorp, de spits die zelf binnen het half uur met twee fraaie doelpunten voor een snelle beslissing zorgde. Het gebeurde beide malen op aangeven van Talan.

Heracles was nog net niet moedeloos, Velten maakte pal voor rust 3-1. Maar de opleving was van korte duur. Hoogendorp maakte in de 50e minuut zijn derde doelpunt, traditioneel met verwijzing naar uitblinker Talan, die zelf de lat trof. De 5-1 kwam voort uit een strafschop. Talan was gevloerd door Beerthuizen. Van der Laan maakte geen fout.

*****

VOETBAL - Wanneer de voetballers van Bulgarije zich kwalificeren voor de eindronde van het EK van volgend jaar in Engeland, mogen zij een bedrag van één miljoen dollar verdelen. Ook aan de artsen, masseurs en officials is gedacht. Op hen wacht een bonus van 100.000 dollar. In groep zeven van de voorronden leidt Bulgarije met 5 overwinningen in 5 wedstrijden.

******

VOETBAL - De FIFA heeft bepaald dat de Welsh clubs, die nu in de veel interessantere Engelse competitie spelen, medio 1997 in eigen land actief moeten zijn. Het gaat om Cardiff City, Wrexham en Swansea.

Cubs winnen van Braves

CHICAGO - Chicago Cubs shortstop Shawon Dunston tikt pinchrunner Mike Mordecai van de Atlanta Braves uit op het tweede honk. De Cubs wonnen gisteren in eigen stadion met 4-1.

AZ en VVV in teleurstellend duel gelijk

Go Ahead begint goed met ruime zege op Excelsior

ROTTERDAM - Niets moet, alles mag. Dat is het motto waarmee Excelsior de na-competitie is ingegaan. Na een thuiswedstrijd lijkt al duidelijk wat de Rotterdamse formatie in elk geval niet hoeft: promoveren. De ploeg van de scheidende trainer Rob Baan (naar PSV) verloor met 0-1 van het dominerende Go Ahead Eagles. Daarmee bevestigde het team uit Deventer de favorietenrol in groep B.

Go Ahead had met het beperkte Excelsior in de eerste helft (0-0) weinig moeite. Alleen het scoren leverde problemen op. Met name aanvalsleider De Gier was niet bij de les. Hij faalde tot vier keer toe in kansrijke positie. Doelman Moens was hem steeds de baas. Ook Rorije, met een venijnige schuiver, vond de talentvolle goalie op zijn weg. Aan de andere kant kreeg collega Bos, de vervanger van de geschorste Hiele, niet één lastige bal te verwerken.

Na de rust kon Excelsior, zonder de geblesseerde vormgever Been, het eenrichtingsverkeer naar het doel van Moens enigszins ontregelen. Maar Go Ahead bleef op alle fronten de betere ploeg. Rorije brak uiteindelijk het taaie verzet van de Rotterdammers. De snelle vleugelspits troefde in de 54e minuut Bakboord af en was daarna ook te slim voor Moens, 0-1.

Over winst en verlies bleef daarna twijfel bestaan. Go Ahead verzuimde in de enerverende eindfase de voorsprong uit te bouwen. Met name Decheiver, die een ongelukkige wedstrijd speelde, liet een handvol kansen liggen. Doelman Moens verrichtte opnieuw een aantal knappe reddingen. Invaller Van de Made was in de slotfase nog dicht bij de gelijkmaker. Doelman Bos keerde zijn kopbal ternauwernood.

LOTERIJ

De na-competitie is een loterij, de deelnemers zijn afhankelijk van de wentelingen van de bal. Gisteren rolde het lot niet in het voordeel van Excelsior en werd slechts één keer in het doel: 1-1. Een terechte uitslag, want ondanks de goede wil, de inzet en werklust verdiende de hots-bots-partij in Alkmaar geen winnaar en lijkt de conclusie gerechtvaardigd, dat beide teams weinig hoop mogen koesteren op het eredivisieschap.

Vooral in de eerste drie kwartier demonstreerde zowel AZ als VVV niets te zoeken te hebben in de eredivisie, ook al trad na de hervatting enige verbetering op. Van beide elftallen samen was, zoals ze gisteren speelden, geen eredivisiewaardig team samen te stellen. VVV was de minst slechte ploeg, met de beste kansen voor Smits (Ruitenbeek stopt met been) en Trost, die van dichtbij naast kopte. AZ zocht naar het hoofd van Keur, maar de spits lag aan de ketting bij Polman.

Pas nadat de AZ-spits Keur in de 69e minuut de gelijkmaker had gescoord, kreeg de thuisploeg iets meer zelfvertrouwen. Dankzij Smits was VVV na bijna een uur op voorsprong genomen. Daarna verdeelden de ploegen de kansen, twee voor de thuisclub en twee voor VVV.

Senegalese dammers stunten tijdens WK

VLIELAND - Op de derde dag van de WK-dammatches zorgden de twee Afrikaanse spelers voor opwinding. Macodou N'Diaye zette Schwarzman onder druk, maar kon net niet winnen. De echte senstatie kwam op naam van Bassirou Ba. Die versloeg Clerc.

De zege van de jongste Afrikaanse grootmeester kwam als een donderslag bij heldere hemel. In de eerste twee duels had Rob Clerc licht tot duidelijk voordeel en ook het grote verschil op de ratinglijst, waarop Ba 'slechts' de 35e plaats inneemt tegen Clerc de negende, maakte de veelvoudig Nederlands kampioen tot favoriet in de tweekamp.

Maar de Afrikaan trok zich van deze statistische gegevens weinig aan. Voor de derde ontmoeting kwam hij twee minuten te laat achter het bord. "Hij bidt," gaf de Senegalese president Salief Sene, die zijn landgenoten in deze WK-strijd begeleidt, als verklaring.

Clerc ontwikkelde zijn stelling normaal en ook van Senegalese kant was niet direct veel gevaar te duchten. Ba investeerde alleen wat minder bedenktijd dan de Nederlander en dat speelde Clerc uiteindelijk parten. Met nog twee minuten voor acht zetten moest de Nederlander een belangrijke beslissing nemen, toen Ba dreigde door te breken op Clerc's rechterflank. In die fase had de zwartspeler nog alle remisetroeven in handen, maar hij koos de verkeerde oplossing. Er kwam een voor Clerc nadelig vier-om-drie-eindspel op het bord, dat heel fraai door Ba naar winst werd gevoerd.

Ruim een uur eerder had Macodou N'Diaye ook al voor opwinding gezorgd. De Senegalees probeerde tot een soort omsingeling van het witte centrum te komen. Zijn opzet slaagde niet en het was weer Schwarzman, die op positioneel voordeel kon bogen.

N'Diaye zette de zaak echter op zijn kop. Vanuit zijn schijnbaar tot inactiviteit gedoemde rechterflank kwam plotseling groot gevaar. Bovendien kampte Schwarzman met tijdnood. De Rus moest in een vijf-om-vijf-stand twee schijven offeren om nog naar remise te kunnen afwikkelen.

In de twee andere duels werd aanzienlijk minder spektakel geleverd. Ook in zijn derde ontmoeting met Gantwarg kreeg Ton Sijbrands licht voordeel, maar het is wel duidelijk dat de Witrus zich alleen met zeer defensieve middelen probeert standte te houden: remise.

In de vierde tweekamp tussen Harm Wiersma en Baljakin bleef ook de derde partij volledig in evenwicht.

AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel. 376620/376626)
zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; di.- en do.-morgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vri. van 20.00-22.30 uur; za. van 14.00-17.00 uur en zo. van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
do. van 15.00-18.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 8-18 jaar.
Schaakvereniging Janwé:
za. van 09.00-12.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 7-23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Tel. 612573)
lessen:
do. van 19.30-23.00 uur - **Sentro di Bario Janwé.**
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
ma. om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke do. van 17.00-20.00 uur training *in line skates* en *skeelers op de Koredor* (beginnende aan de kant van ITC). Voor meer informatie **tel.: 377289** (vragen naar Kees).

DONDERDAG

BASEBALL
(Federashon di Beisbòl di Kòrsou)
AA-klasse
19.30 uur Sta. Maria Pirates vs Groot Kwartier Stars - **Sentro Deportivo Kòrsou** (Brievengat).

* * * * * * * * * * * * * * * *

French Open ook voor Krajicek voorbij

Pete Sampras uitgeschakeld door Oostenrijker Schaller

PARIJS - Het scenario van Roland Garros 1995 is van de baan. Het draaiboek voorzag in een finale tussen de gentleman Sampras en de piraat Agassi. De Oostenrijker Schaller was de spelbreker. Hij versloeg Sampras in twee lange sessies: 7-6, 4-6, 6-7, 6-2, 6-4.

Sampras werd na Wimbledon 1990 voor de eerste keer in de eerste ronde van een Grand Slam uitgeschakeld. De Amerikaan verloor gisteren op een volgepakt Court Central de pakkende vijfsetter in de tweede zitting. Eén dag eerder was het duel in de derde set op 3-1 in het voordeel van Sampras gestaakt wegens invallende duisternis.

Bij Sampras kwam de nederlaag hard aan. "Mijn hoofddoel in dit jaar was Roland Garros", bekende hij eerlijk. "Ik kwam er speciaal vroeg voor naar Europa. Ik wilde veel spelen op gravel." De voorbereiding liep niet lekker. "ik verloor vaker dan me lief was en stond twee weken stil door een enkelblessure." Met een tekort aan wedstrijdritme begon hij aan Roland Garros.

"Schaller was voor mij in de eerste ronde de slechtst denkbare tegenstander. Later in het toernooi had mij niet veel uitgemaakt." De Oostenrijker, 24e op de wereldranglijst, sloeg als een sluipmoordenaar toe vanaf de baseline. Hij wachtte geduldig op zijn kans of verleidde Sampras tot een onverantwoorde actie. "Toch had ik moeten winnen", vond Sampras. "Ik had de kansen maar juist op die momenten liet mijn opslag me in de steek."

Sampras werd in Parijs vergezeld door Paul Annacone. Zijn coach Tim Gullikson herstelt van een hersentumor, die tijdens de Australian Open is geconstateerd. "Het is vreemd zonder Tim", gaf Sampras aan. "Het waren emotionele maanden na Melbourne, uitputtende maanden die mentaal veel vroegen. Hij had altijd pasklare bijdragen voor mijn spel. Die miste ik."

De Amerikaan keert vandaag naar huis terug. "Tien dagen rust en dan terug naar Europa voor de voorbereiding op Wimbledon. Ik ben extra geprikkeld om daar mijn derde titel te pakken."

Richard Krajicek voelde zich gisteren op Roland Garros deelnemer aan de ren-je-rot show. De als vijftiende geplaatste Nederlander werd op baan tien van hoek naar hoek gestuurd door een 18-jarige vechtersbaas, die luisterde naar de naam Andrew Ilie, een Australische qualifier van Roemeense origine.

Ilie raakte gaandeweg in trance, beukte met elke slagenwisseling de bal nog harder tegen de lijnen en nam Krajicek in de houdgreep. Na 3-6, 6-3, 6-4, 2-6 serveerde de import-Australiër na twee uur en vijfenveertig minuten op 5-4 voor de winst. Hij sloeg op 0-15 vier onbespeelbare opslagen en Krajicek lag eruit. "Ik speelde in een roes", lachte Ilie. "Ik wist op 5-4 niet meer wie mijn tegenstander was. Gelukkig maar want daardoor kende ik geen twijfel en nervositeit."

Ilie was op baan tien de lieveling van het Parijse publiek. Gevoel voor kleuren had hij niet gezien zijn vloekende outfit, balgevoel des te meer. Zijn backhand was een moordwapen, zijn forehand met grote regelmaat dodelijk. Na elk punt hief hij de vuist gebald omhoog. Zijn uitstraling naar de kinderen - het was gisteren kinderdag op Roland Garros - was pakkend. "Dit was de wedstrijd van mijn leven. Ik kon echt alles."

Orlando neemt voorsprong

ORLANDO - Rik Smits van de Indiana Pacers schiet over Penny Hardaway. "Het vijfde duel in de NBA playoffs eindigde in een 108 - 106 overwinning voor de Orlando Magic. Orlando heeft nu een 3-2 voorsprong genomen.

Bosnië weigert tegen Joegoslavië te basketballen

SOFIA - Het basketbalteam van Bosnië-Herzegowina weigert bij het kwalificatietoernooi voor het EK in Sofia tegen Klein-Joegoslavië te spelen. "De beslissing is in Sarajevo genomen. Het is onze manier solidariteit te tonen met het volk van Bosnië en tegen het oplaaiende geweld", aldus de Bosnische coach Hadzic Sabit. "Wij kunnen niet tegen de Serviërs spelen, omdat zij in Bosnië veel jonge mensen doden."

Bosnië zou vanavond tegen klein-Joegoslavië uitkomen. Volgens de toernooiregels leidt een ploeg die niet voor een wedstrijd aantreedt, een nederlaag van 0-2.

Sabit is ervan overtuigd dat zijn ploeg zich ondanks het verlies plaatst. Hij acht Bosnië sterker dan Bulgarije, Turkije en Estland, de andere ploegen in het toernooi. De nummers één en twee in Sofia plaatsen zich voor de finaleronde in Athene.

Buchwald neemt afscheid

STUTTGART - Guido Buchwald, veelvuldig Duits international, maakte gisteren een einde aan zijn voetballoopbaan. Speciaal voor hem werd een afscheidswedstrijd gespeeld tussen VFB Stuttgart, zijn huidige club, en de Duitse selectie. Op de foto probeert Buchwald, rechts, de bal af te pakken van de Duitse international Mario Basler.

Nederlander staat voor nieuwe fase in loopbaan

Ruud Gullit tekent voor twee jaren bij Chelsea

LONDEN/GENUA - Ruud Gullit heeft met de ondertekening van een tweejarig contract bij Chelsea gekozen voor een nieuwe fase in zijn rijke voetballoopbaan. De Londense club is de zesde in het rijtje van de 32-jarige Gullit, die eerder speelde voor Haarlem, Feyenoord, PSV, AC Milan en Sampdoria.

Gullit mocht transfervrij vertrekken. Met zijn overgang is een bedrag van 3,75 miljoen gulden gemoeid. Gullit gaat bijna 40.000 gulden per week verdienen. "Na acht jaar Italië, waar ik alles heb gewonnen wat ik maar te wensen had, geeft Chelsea mij een nieuwe uitdaging. Ik kijk er verlangend naar uit om in het Engelse voetbal actief te zijn", zei Gullit.

Gullit, die in 66 interlands voor Oranje zestien keer scoorde, voegde er aan toe dat één van de belangrijkste redenen voor Chelsea te gaan spelen de belofte van manager Glenn Hoddle is, de Nederlander de rol van libero te geven. "Op die positie ben ik mijn loopbaan in Nederland begonnen. Dat is ook de rol die Hoddle voor mij in petto heeft bij Chelsea. Ik kan op die plek alles laten zien wat ik in nog in huis heb."

"Hoewel ik best behoorlijk vaak heb gescoord als aanvaller, heb ik nooit het killerinstinct gehad dat daarvoor eigenlijk nodig is. Over mijn conditie hoeft niemand in te zitten. Ik ben superfit en als ausputzer kan ik het tempo van de wedstrijd volledig beheersen. Over het tempo van het Engelse voetbal maak ik me geen zorgen. De voornaamste factor voor mij is Glenn Hoddle, die er voorstander van is dat zijn ploeg aantrekkelijk speelt, over zoveel mogelijk schijven."

Volgens de Engelse speler David Platt, nu nog teamgenoot bij Sampdoria, was Gullit onder de indruk van de persoon Hoddle toen hij hem twee weken geleden ontmoette. "Gullit speelde in het verleden tegen Hoddle en zit met hem op één lijn over het voetbal. Twee jaar geleden leek het nog onmogelijk dat sterren als Klinsmann en Gullit naar Engeland zouden komen om daar te gaan spelen. Klinsmann gaf het voorbeeld bij Tottenham Hotspur, ik denk dat Gullit het nog beter doet bij Chelsea." Na één seizoen is Klinsmann overigens weer teruggekeerd in Duitsland om bij Bayern München te gaan spelen.

Hoddle ontmoette Gullit in Italië nadat hij tevergeefs had geprobeerd Paul Gascoigne van Lazio Roma los te weken.

Directeur Colin Hutchinson van Chelsea gaf gisteren aan, dat Hoddle altijd al van de Nederlander gecharmeerd was. "Gullit was zijn eerste keus. Natuurlijk zijn we in de wolken met zijn komst. Voor hetzelfde geld had hij in kunnen gaan op aanbiedingen uit Turkije, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Japan of zelfs Amerika."

Gullit verwierp de suggesties dat hij alleen maar naar Engeland zou gaan om zijn loopbaan af te bouwen. "Dat kan niet anders zijn dan een grap. Iemand heeft het verkeerd opgevat toen ik zei dat ik wel wat vrije tijd wilde besteden om popconcerten in Londen te bezoeken." Chelsea verwacht hem begin juli voor de voorbereidingen op het nieuwe seizoen in het stadion Stamford Bridge.

De Londenaren, die het afgelopen seizoen lange tijd in degradatienood verkeerden, bereikten in het toernooi om de Europese beker voor bekerwinnaars de halve finale. In de kwartfinale wees Chelsea Club Brugge terug, daarna bleek Real Zaragoza (dat eerder van Feyenoord won) net iets te sterk (0-3 en 3-1). De Spanjaarden zouden later de finale van Arsenal (in de eindstrijd gekomen via Sampdoria zonder Gullit) winnen. Hoddle viel tegen Zaragoza hoogstpersoonlijk in, maar kon de uitschakeling ook niet meer voorkomen.

Weah, Kanu en Finidi spelen in Volendam voor Unicef

VOLENDAM - George Weah, Finidi George en Nwankwo Kanu zijn de bekendste Afrikaanse spelers, die vandaag in Volendam een vriendschappelijke wedstrijd tegen de plaatselijke club uit de eredivisie spelen. De opbrengst van het duel is bestemd voor het kinderfonds Unicef.

De Liberiaan Weah is onlangs door AC Milan voor ongeveer dertien miljoen gulden gekocht van Paris SG om de leegte op te vullen, die de geblesseerde Van Basten achterlaat. Finidi en Kanu wonnen vorige week met Ajax de Champions League. Ook Prince Polley, speler van Heerenveen, speelt mee.

De bedoeling is dat Dennis Bergkamp en Wim Jonk enige tijd als gastspeler meedoen bij Volendam, dat op 1 juni 75 jaar bestaat. De Nederlandse bondscoach Guus Hiddink, die de selectie van Oranje bij zich heeft in verband met de interland tegen Wit-Rusland op 7 juni, heeft geen bezwaar tegen het uitstapje.

Inter, dat graag over het duo zou willen beschikken tijdens de belangrijke competitiewedstrijd tegen Padova zondag, weet volgens een woordvoerder officieel nog niets van de benefietwedstrijd. Het is daarom nog onzeker of Jonk en Bergkamp mogen meedoen. Het tweetal heeft wel toestemming gekregen om zich woensdag in het trainingskamp van Oranje te melden.

In Volendam zijn in de voorverkoop al 1500 kaarten voor de wedstrijd verkocht.

Denis Zanette wint barre bergrit in Ronde Italië

SANTUARIO DI VICOFORTE - Denis Zanette heeft zijn eerste grote succes in zijn debuutjaar als professioneel wielrenner binnen. En wat voor één. Gieteren won hij een etappe, de achttiende, in de Ronde van Italië. Hij trotseerde met medevluchter Giuseppe Guerini de elementen. In de neergutsende regen had Zanette in de eindsprint net iets meer macht.

Toni Rominger, de Zwitser in de rose trui, vond het allemaal best. Hij hield zich, doornat en verkleumd, tot op het bot, zoveel mogelijk gedeisd. Datzelfde gold voor Evgeni Berzin en Pjotr Ugrumov, zijn naaste concurrenten voor zover daar met meer dan vijf minuten achterstand nog sprake van kan zijn. Het peloton met de favorieten finishte op ruim een kwartier.

Zanette kon zijn geluk niet op, Guerini beukte het stuur van woede. Het was al de tweede keer dat hij misgreep. Vier dagen geleden in Lenzerheide, in de Zwitserse Alpen, troefde Mariano Piccolo hem af. Nu dus Zanette. Terwijl Guerini de meeste strijdlust had getoond. Hij tekende ook voor de beslissende demarrage, 21 kilometer voor de eindstreep. Zanette reageerde echter alert. Het tweetal 'dubbelde' in de plaatselijke omloop de grote groep, met Rominger. "Ik ben vaak op een ronde gezet", zei de winnaar. "Een heerlijk gevoel om nu zelf een groep te dubbelen."

Rominger verklaarde rust te hebben genomen na de zware tijdrit. Hij had al laten weten vooral verdedigend te zullen koersen. De etappe van vandaag van Mondovi naar Briancon in Frankrijk over drie cols, onder meer de Izoard, baart hem zorgen. De organisatie van de Giro ook. Het weer is bar en boos in de Alpen met plaatselijk hevige sneeuwval.

De organisatie stuurde onmiddellijk verkenners op pad om het parkoers te controleren. Volgens de eerste berichten kan de karavaan wel over de col Dell'agnello, met 2748 meter de hoogste van de Ronde van Italië dit jaar, al ligt er de laatste 2,5 kilometer tot de top sneeuw.

*****

VOETBAL - Leverkusen heeft twee Braziliianen gecontracteerd. Het zijn Jose Queiroz Chagas Rodrigo en Ramon Menezes. Beiden zijn 22 jaar en afkomstig van Vitoria Bahia. International Rodrigo kostte 2,5 miljoen, Menezes ruim één miljoen.

PSV leent Erik Meijer aan Bayer Uerdingen uit

KREFELD - Erik Meijer speelt het komende seizoen op huurbasis bij Bayer Uerdingen. Met de overeenkomst is bijna drie ton gemoeid.

Meijer is de derde aanwinst voor Uerdingen, dat in de Bundesliga uit twee wedstrijden nog één punt moet halen om zich te handhaven. Eerder trok de clubleiding de Bulgaarse international Zlatko Jankov (Levski Sofia) en Michael Lusch (Kaiserslautern) aan. Friedhelm Funkel, de trainer van Uerdingen, heeft voor Meijer gekozen in verband met zijn kopkracht en zijn fysieke vermogen.

*****

VOETBAL - Leverkusen heeft voor volgend seizoen twee Brazilianen gecontracteerd. Het zijn Jose Rodrigo en Ramon Menezes. Beiden zijn 22 jaar en afkomstig van Vitoria Bahia.

Simtek trekt zich terug voor Grand Prix Canada

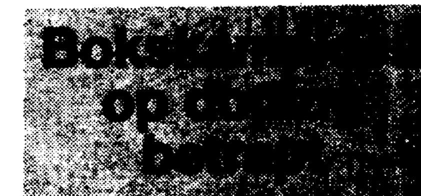
LONDEN - Het Formule 1-team van Simtek heeft zich om financiële redenen teruggetrokken voor de race om de Grote Prijs van Canada, zondag 11 juni in Montreal. Dat betekent dat de Nederlander Jos Verstappen daar niet in actie komt.

"Vandaag is een droevige dag voor iedereen, die betrokken is bij onze stal Simtek Grand Prix", verklaarde eigenaar Nick Wirth in Londen. Wirth, een jonge Engelse zakenman, had vrijdag in Monte Carlo de penibele financiële situatie bij zijn stal al uiteengezet. Hij verklaarde toen medio deze week de knoop door te hakken. "Als zich dan nog geen sponsor met enkele miljoenen meldt, is het over en sluiten", zei hij.

"Nog in Monte Carlo heb ik eindeloze onderhandelingen gevoerd met sponsors, partners en andere mensen, die ons in principe wilden steunen. Hoewel bijna iedereen ons bezwoer door te gaan met rijden in de Formule-1-races, was de realiteit dat niemand daar financieel garant voor wilde staan."

Wirth was vol lof over Jos Verstappen. "Hij heeft de laatste maanden aangetoond dat ons team tot veel in staat is. Hij beleefde een moeilijk jaar bij Benetton en zette zich voor ons volledig in. Juist omdat hij in dat verband in Nederland vaak in de publiciteit kwam, hebben we ons vooral gericht op Nederlandse sponsors. Maar daar kwam ook helaas niets concreets uit voort."

Verstappen toonde zich ontdaan door het besluit. "Ik ben bijzonder teleurgesteld dat ik niet kan meedoen aan de Grote Prijs van Canada. Ik heb met plezier in de Simtek gereden. Na mijn testrondjes van dinsdag met de Benetton heb ik de wagens pas goed met elkaar kunnen vergelijken. Ik ben er zeker van dat het Simtek-team op het technische vlak op de goede weg was. Het is doodzonde dat we de potentie van het team door problemen met de financiering niet kunnen laten zien."

ROME - De Italiaanse bokser Gianfranco Rosi, wereldkampioen WBO in het zwaarweltergewicht, is op doping betrapt. Onderzoekers vonden in zijn urine sporen van verboden amfetamines.

De 37-jarige Rosi veroverde op 17 mei de wereldtitel op de Amerikaan Verno Phillips. De Italiaan heeft ontkend verboden middelen te hebben genomen.

*****

VOETBAL - FC Utrecht moet de 37-jarige Wlody Smolarek nog een jaar onder contract houden. De club had ontslag voor de Pool, die reeds vijf en een half jaar in Utrecht speelt, aangevraagd, maar het arbeidsbureau weigerde dat.

Eurotunnel, de exploitant van de spoortunnel onder het Kanaal, heeft in de eerste drie maanden van dit jaar een omzet geboekt van omgerekend Nf 124 miljoen. Een vergelijking met het eerste kwartaal van vorig jaar is niet mogelijk, omdat de tunnel pas in het tweede kwartaal in gebruik werd genomen. In de laatste drie maanden van 1994 bedroeg de omzet Nf 65 miljoen.

*****

De Amerikaanse vliegtuigproducent **Boeing** studeert op een iets kleinere versie van zijn 777, het vliegtuig met ongeveer 300 stoelen waarvan deze week de eerste wordt afgeleverd aan United Airlines. Boeing neemt binnenkort een beslissing over de verlengde versie van de 777, die plaats gaat bieden aan 365 passagiers.

*****

Paus brengt bezoek aan België
Enthousiasme ontbreekt voor zaligverklaring Damiaan

BRUSSEL - Het tweede bezoek van paus Johannes Paulus II aan België gaat niet gepaard met het enthousiasme van tien jaar geleden.

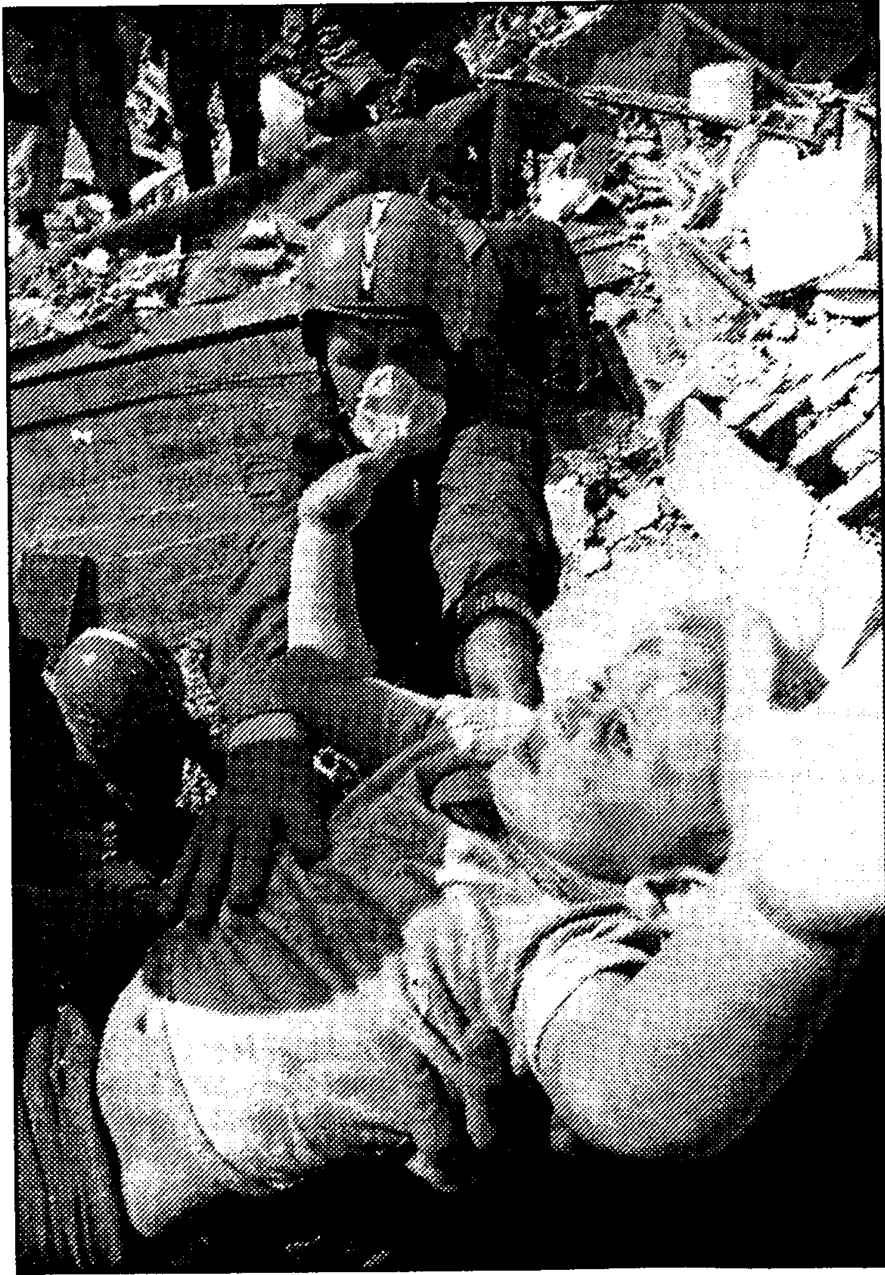
Toen werd de paus overal in het land uitbundig en massaal ontvangen, nadat in Nederland de straten leeg waren gebleven. In 1985 waren er honderdduizend gelovigen aanwezig bij de Eucharistieviering voor de nationale basiliek op de Koekelberg in Brussel. Ditmaal raakten de organisatoren met moeite de dertigduizend toegangskaarten kwijt voor de plechtigheid van komende zondag op dezelfde Koekelberg.

Er heerst in België de laatste tijd een nogal vijandige sfeer ten opzichte van de paus en Rome. Dit voorjaar bleek uit een representatieve steekproef dat ruim de helft (55 procent) van de kerkgangers de standpunten van de paus over voorbehoedmiddelen, abortus en euthanasie afwijst, terwijl slechts 29 procent de standpunten deelt. Tien procent van de kerkgangers noemt de pauselijke opvattingen over deze ethische kwesties zelfs onaanvaardbaar. Onder jongeren is de afwijzende houding nog sterker.

■ *MEXICOSTAD - President Ernesto Zedillo van Mexico sprak de conferentie toe ter gelegenheid van het aanbieden van het nationale vijfjarenplan voor de ontwikkeling van Mexico: 1995-2000. Enige honderden speciale genodigden woonden de overhandiging van het plan aan de voorzitters van het parlement bij. De samenkomst werd gehouden in het Antropologisch Museum in de Mexicaanse hoofdstad.* *(AFP-satellietfoto)*

Driejarige op Sachalin gered

■ *NEFTEGORSK - Onder het puin van de oliestad Neftegorsk op Sachalin werd onder meer een driejarige jongen levend vandaan gehaald. Bij de aardbeving zijn ongeveer tweeduizend mensen omgekomen.*

Israëlische leider: Slechts technische zaken
Caïro-overleg PLO hapert

CAIRO/TEL AVIV - De onderhandelingen in Caïro tussen Israël en de PLO over het overdragen van bevoegdheden aan de Palestijnse autoriteit zijn woensdag blijven steken in meningsverschillen. Die gingen over golflengtes voor de Palestijnse televisie en politieradio en het overmaken van gelden van de Israëlische PTT naar de Palestijnen.

De leider van de Palestijnse delegatie, Jamil Tarifi, zei dat Israël weigert de Palestijnen golflengtes te geven voor hun televisie-uitzendingen en voor de walkie talkies van de Palestijnse politie. Frankrijk heeft de Palestijnen een miljoen dollar toegezegd voor de levering van de walkie talkies. De firma die de toestellen moet leveren, Matra, wacht echter tevergeefs op bericht op welke golflengtes die moeten worden ingesteld.

Verder is er een meningsverschil over de Israëlische telecommunicatiemaatschappij Bezek. Bezek vraagt van de Palestijnse autoriteit een bedrag van 5,3 miljoen dollar voor onbetaalde gesprekskosten en dreigt de internationale lijnen af te sluiten voor de Palestijnen.

De Palestijnen willen echter dat Bezek in de autonome gebieden hetzelfde deel van de winst op telefoonrekeningen afstaat als de maatschappij betaalt aan het Israëlische militaire bestuur van de bezette gebieden. Zij willen dit bedrag van de rekening aftrekken. Bezek weigert dit. Tegelijkertijd weigert Israël toe te staan dat de Palestijnen hun eigen telecomunicatienet opzetten, aldus Tarifi.

Beide partijen hebben volgens de Palestijnse delegatieleider ook een inhoudelijk verschil van mening. "De Israëli's hebben het over het overdragen van enkele verantwoordelijkheden aan de Palestijnse autoriteit. Dat verwerpen wij volledig. We willen een volledige overdracht van de zeggenschap", aldus Tarifi.

Israëls delegatieleider, generaal Oren Shahor, toonde zich optimistisch. Hij zei te hopen dat bij de volgende ronde van onderhandelingen een akkoord zal worden bereikt over het overdragen van bevoegdheden in de sector arbeid. "Er zijn alleen nog wat technische zaken te regelen", zei hij. De gesprekken in Caïro worden volgende week hervat. Buiten Caïro onderhandelen Israël en PLO ook nog op andere plaatsen over andere onderwerpen.

Pakistan over busramp in Kashmir met 24 doden
Schuld ligt bij New Delhi

MUZAFFARABAD - Bij een busongeluk in de nacht van dinsdag op woensdag in het Pakistaanse deel van Kashmir zijn 24 mensen omgekomen. De bus die zonder licht reed om geen vuur van Indiase zijde te trekken, raakte van de weg en stortte in een ravijn. Dit is woensdag uit officiële Pakistaanse bron vernomen.

De politie zei eerder dat Indiaas geweervuur van achter de bestandslijn in de Neelam-vallei in de Himalaya, redders hinderde bij het bergen van de stoffelijke overschotten. De Pakistaanse staatstelevisie legde de schuld voor het ongeluk bij wat ze noemde niet uitgelokt schieten door Indiase soldaten. De chauffeur kon de bus niet in zijn macht houden als gevolg van het schieten, aldus de tv.

Pakistaanse soldaten wilden aan het reddingswerk meedoen. Maar volgens bewoners van het gebied konden zij niet ter plekke komen door Indiaas artillerievuur. Om dezelfde redenen kunnen helikopters van het Pakistaanse leger er niet landen.

Pakistan zegt dat Indiase soldaten vaak het vuur openen in het gebied dat volgens New Delhi door militante moslims wordt gebruikt om te infiltreren in Kashmir, dat voor tweederde onder Indiaas bestuur staat. Een door de Verenigde Natiesgecontroleerdebestandslijn scheidt de Indiase en Pakistaanse legers. Om Kashmir hebben de landen twee van hun drie oorlogen gevoerd sinds ze in 1947 onafhankelijk van Groot-Brittannië werden. Tot dan vormden ze gezamenlijk de Britse kolonie Brits Indie.

Functionarissen in het Pakistaanse deel van Kashmir zeggen dat in de afgelopen vijf maanden alleen 's nachts verkeer door de Neelam-vallei heeft gereden. Daarbij bleven de lichten uit om Indiaas vuur te vermijden.

BRUSSEL - De Nederlandse prins Constantijn loopt sinds maandag stage bij het kabinet van Europees Commissaris (EC) Hans van den Broek (Buitenlandse Betrekkingen) in Brussel.

De 25-jarige prins zei in Brussel niet te kunnen zeggen hoelang de stage gaat duren. Maar een woordvoerder van de Rijksvoorlichtingsdienst in Den Haag verklaarde te hebben vernomen dat dit enige maanden zal zijn. De stage is vooral bedoeld als oriëntatie op het werk van de Europese Commissie en niet direct met het oog op een functie in Brussel, aldus de prins. Hij is de jongste zoon van koningin Beatrix en prins Claus en studeerde begin dit jaar af aan de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Leiden.

Handels- en stammenoorlog in Nigeria:
Dertig doden in Kano

LAGOS - Hevige onlusten tussen handelaren die tot twee verschillende stammen behoren, de Ibo's en de Hausa's, hebben dinsdag in de noord-Nigeriaanse stad Kano tenminste dertig levens geëist, zo hebben ooggetuigen woensdag gemeld.

De Nigeriaanse militaire leiders hebben naar aanleiding van de onlusten woensdag een uitgaansverbod afgekondigd in de stad, dat geldt tussen acht uur 's avonds en zes uur 's morgens. Legereenheden moeten de orde bewaren. De militaire bestuurder van Kano, kolonel Mohammed Wase, riep de leiders van de diverse gemeenschappen bij zich en deelde mee dat de militaire orders hebben om onmiddellijk het vuur te openen op iedereen die de orde verstoort.

In Kilorin, een stad in het westen van Nigeria, kwamen vier mensen om het leven en raakten tien mensen gewond door een bom die in een stadion ontplofte tijdens de lancering van een programma voor gezinsondersteuning.

NAPELS - De Italiaanse justitie heeft woensdag beslag laten leggen op een groot aantal bezittingen van een lid van de Napolitaanse maffia, de Camorra, die betrokken is geweest bij het witwassen van zwart geld.

Het gaat om een woonhuis met stallen en een manege, drie villa's, tachtig appartementen, 22 stukken grond, twaalf winkelgebouwen, 25 bankrekeningen en timmerig limousines. Dit alles behoort toe aan Luigi Simeoli, een ex-loco-burgemeester van de plaats Marano. De totale waarde van de bezittingen zou 9,5 miljoen dollar zijn.

De familie Simeoli, zo is met behulp van overlopers vastgesteld, was het vaste adres van de Nuvoletta-clan voor het witwassen van geld. Andere leden van de familie die werkzaam zijn in de bouwsector, zijn door Justitie op non-actief gesteld. De Nuvoletta-clan is genoemd naar zijn leider, Angelo Nuvoletta, die sinds drie jaar door de politie wordt gezocht.

Grieks parlement stemt in met verleggen territoriale grens
Botsing met Ankara verwacht

ATHENE - Het Griekse parlement heeft donderdagochtend vroeg een internationaal verdrag goedgekeurd, waardoor Griekenland zijn territoriale wateren kan uitbreiden. Turkije, dat met Athene ruziet over de Aegeische zee, betwist de stap. Het liet weten dat een Turkse militaire oefening in en rond het zeegebied donderdag volgens plan doorgaat, ongeacht het Griekse besluit.

Het Griekse parlement stemde unaniem in met de VN-conventie over het zeerecht, dat bepaalt dat de deelnemende landen hun territoriale wateren kunnen uitbreiden van zes tot twaalf mijl. Of en wanneer Athene hiertoe over zal gaan, is nog onduidelijk. "Griekenland kan van zijn rechten gebruik maken wanneer zijn belangen dit voorschrijven", aldus onderminister van Buitenlandse Zaken Mangakis.

Als Griekenland hiertoe overgaat, zou Turkije praktisch van de zee worden afgesloten, aangezien een reeks Griekse eilanden net onder de Turkse kust ligt. Ankara zal zo'n Griekse stap als een reden tot oorlog opvatten, lieten Turkse functionarissen eerder weten. In dat geval zou Turkije waarschijnlijk oorlogsschepen naar de Aegeische zee sturen, waardoor de Griekse marine de nieuwe zeegrenzen zou moeten verdedigen.

Jeltsin:Niet meer Russen naar Joegoslavië
Moskou tegen komst VS

MOSKOU/WASHINGTON - De Russische president Boris Jeltsin heeft zich woensdag uitgesproken tegen het sturen van Amerikaanse troepen naar voormalig Joegoslavië.

Hij wil ook geen extra Russische troepen naar Bosnië zenden, maar sloot niet uit dat de reeds aanwezige troepen deelnemen aan acties tot bevrijding van gegijzelde VN'ers. Jeltsin beklemtoonde in Moskou volgens het persbureau Interfax opnieuw het Russische verzet tegen pogingen de ex-Joegoslavische crisis met geweld op te lossen.

Momenteel bevinden zich circa dertienduizend Amerikaanse soldaten voor de ex-Joegoslavische kust. De Amerikaanse regering heeft dinsdag voor de eerste keer niet uitgesloten dat zij met grondtroepen de VN-macht UNprofor in Bosnië zou kunnen versterken en mee zou kunnen doen aan een operatie om de gegijzelde VN-medewerkers te bevrijden.

Dat heeft in Washington tot een discussie geleid of de VS afstand zullen nemen van het in 1991 door president Bush geformuleerde beleid, dat het Amerikaanse leger niet in de Joegoslavische burgeroorlog verwikkeld mag raken. Veiligheidsadviseur Anthony Lake verklaarde over deze discussie: "Er is nog geen besluit genomen."

Veel doden bij voortduren acties in Sri Lanka

COLOMBO - Bij felle gevechten in het noordoosten van Sri Lanka zijn donderdag 56 doden gevallen, elf leden van veiligheidstroepen en 45 Tamil-opstandelingen.
Dat heeft een woordvoerder van het Srilankaanse leger meegedeeld. Vijfendertig soldaten raakten gewond. Het leger heeft inmiddels versterking gestuurd naar het oerwoud van Tiriyai, waar de vijandelijkheden plaatshadden. De oorlog tussen de Tamil-Tijgers en het leger woedt in volle hevigheid. Legercommando's doodden de afgelopen dagen 49 opstandelingen in de oostelijke jungles. Sinds de Tamils in april een bestand van drie maanden opzegden, zijn rond de vijfhonderd mensen omgekomen.

Italiaans OM roept oud-premier Silvio Berlusconi weer op

MILAAN - Het Openbaar Ministerie in Milaan heeft besloten ex-premier en mediamagnaat Silvio Berlusconi opnieuw te dagvaarden.
De anti-corruptierechters van de operatie *Mani pulite* (Schone handen) willen Berlusconi ondervragen over omkoping door zijn concern Fininvest van onder meer de fiscale recherche, en over belastingontduiking bij de aankoop van het terrein waarop een van Berlusconi's villa's staat. Er is nog geen datum voor het verhoor bekend gemaakt. De rechters hadden Berlusconi al op 8 mei gedagvaard. Deze kwam echter niet opdagen omdat hij dat naar eigen zeggen als 'tijdverlies' zou hebben beschouwd.

Japan:China test raket met 8000 km-bereik

PEKING - China heeft de afgelopen dagen een proef genomen met een intercontinentale ballistische raket (ICBM) die vanaf een voertuig wordt gelanceerd. Dit heeft de Japanse regeringswoordvoerder woensdag bevestigd.
De lancering van de Dongfeng 31 (Orient) vond maandag plaats, meldde de Japanse pers eerder. "De Chinese nucleaire capaciteit is aanzienlijk versterkt" met deze raket, reageerde een functionaris van het Japanse agentschap volgens de krant Sankei Shimbun. De Dongfeng 31 heeft een bereik van rond achtduizend km. Japan uitte eerder deze maand ernstige kritiek op een andere Chinese nucleaire test en verminderde uit protest symbolisch de hulp aan Peking.

Fed koopt miljoenen dollars na tegenvallende groeicijfers VS

NEW YORK - De Amerikaanse Centrale Banken hebben gisteren in een gecombineerde actie met andere landen op grote schaal dollars uit de markt genomen. De 'Fed' kocht herhaaldelijk de eigen valuta in, nadat duidelijk werd dat de economische groei in de Verenigde Staten aan het teruglopen is.

De interventies sorteerden effect. In Amsterdam opende de dollar gisteren nog stabiel op Nf 1,5550, maar de Amerikaanse munt schoot omhoog tot Nf 1,5805 aan het eind van de middag.

Volgens herziene cijfers van het ministerie van Handel in Washington groeide de Amerikaanse economie in het eerste kwartaal van dit jaar reëel met 2,7 procent. Dat was eerst 2,8 procent. In de eerste drie maanden van 1994 groeide de economie nog met 5,1 procent en de laatste drie maanden van 1994 was dat 5,2 procent.

Ook De Nederlandsche Bank (DNB) en andere Europese Centrale Banken, zoals die van Duitsland, België, Italië en Groot-Brittannië, intervenieerden op de valutamarkten. Daarnaast grepen Frankrijk, Japan, Zwitserland en Zweden in.

De interventies waren een volslagen verrassing. De valutahandel verliep gisteren aanvankelijk rustig. "Het was net een hinderlaag", zei een valutahandelaar in New York.

Menigeen ziet de actie van de Fed als een voorzorgsmaatregel. Kennelijk wil de bank voorkomen dat de dollar net als vorige week, toen de Amerikaanse munteenheid na slecht economisch nieuws een stuiver moest prijsgeven, onderuit zou gaan. In New York zakte de dollarkoers na het bekend worden van de groeicijfers tot op vier pfennig en drie yen boven de naoorlogse dieptepunten.

De Centrale Banken ruilden dollars voor yens en marken. De banken zelf wilden alleen de interventies bevestigen. Over de details zwegen zij traditiegetrouw in alle talen.

Volgens handelaren in New York kocht de 'Fed' partijen van 10 miljoen dollar op, wat niet eens zoveel is, maar de bank liet het niet bij één keer. Een woordvoerder van de DNB wilde niet kwijt of de bank in dit opzicht het Amerikaanse voorbeeld volgde.

De Amerikaanse minister van Financiën Rubin verwees naar de wisselkoersafspraken, die de zeven belangrijkste industrielanden (G-7) eind april hebben gemaakt. Hij zei verder dat de VS bereid zijn samen te blijven werken op de valutamarkten, op het gepaste tijdstip daarvoor.

Rubin doelde op een bijeenkomst op 25 april waarbij de G-7 de scherpe koersdaling van de dollar tegenover mark, yen en ook gulden bespraken. Zij waren het er toen over eens dat de wisselkoersen te ver doorgeslagen waren. Zij noemden het 'wenselijk' de koersverhoudingen 'op ordelijke wijze' recht te trekken.

De interventies maken een renteverlaging in Duitsland waarschijnlijker, waardoor de dollar als belegging aantrekkelijker wordt ten opzichte van de mark. De Bundesbank vergadert vandaag, maar handelaren gokken op 13 juli. Dat is de laatste vergadering van de bank voor de vakantie.

De vraag is of de ingrepen soelaas bieden. De cijfers over de Amerikaanse arbeidsmarkt over mei, die morgen worden gepubliceerd, zullen de doorslag geven. Als die tegenvallen, zal de dollar dat toch moeten bezuren. "De interventies hebben de koersval dan alleen afgeremd", zei een handela

Nog geen oplossing in conflict KLM-piloten

AMSTELVEEN - De KLM en de Vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers hebben gisteren nog geen overeenstemming bereikt over het conflict met de vliegers. Het overleg is gisteravond opgeschort en gaat vandaag verder. Zo heeft VNV-president Benno Baksteen laten weten.

De KLM en de VNV wensen geen mededelingen te doen over het verloop van het overleg. "Wij zijn niet boos weggelopen", is het enige dat Baksteen kwijt wil. De voorbereidingen voor nieuwe acties gaan gewoon door.

De piloten lieten dinsdag na de werkonderbreking al weten, dat het aan de luchtvaartmaatschappij is om de zaak weer op gang te brengen. Of de KLM nieuwe stappen heeft gezet blijft vooralsnog onduidelijk.

De vliegers stelden afgelopen weekeinde nog voor over twee belangrijkste strijdpunten onder leiding van een onafhankelijke derde partij gesprekken te houden. Dat betrof zowel het gebrek aan vertrouwen van de vliegers in de bedrijfsleiding als de meningsverschillen over de kosten van de vliegers.

Verder zouden partijen een collectieve arbeidsovereenkomst met een loonsverhoging van 2,75 procent moeten overeenkomen. Een deel daarvan (1,25 procent) zou kunnen worden geparkeerd om, als zou blijken dat de vliegers daadwerkelijk te duur zijn, de kosten mee te verlagen. De KLM ging met die voorstellen niet akkoord.

Dollar zet opmars voort na grote interventie Fed

AMSTERDAM - De steunaankopen door Centrale Banken, onder aanvoering van de Amerikaanse 'Fed', leggen de dollar geen windeieren. De greenback zette vandaag in Europa de opmars voort, nadat ook al in New York en in Azië winsten werden geboekt. In Amsterdam werd een openingskoers van Nf 1,5980 opgemaakt tegen een slotkoers van Nf 1,5805 gisteren.

De interventies in de loop van gistermorgen kwamen als een volslagen verrassing. Bij rustige handel opende de dollar nog op Nf 1,5550. Het dreigde echter mis te gaan na het bekend worden van de herziene cijfers over de economische groei in de Verenigde Staten in het eerste kwartaal van dit jaar. De groei bedroeg 2,7 procent, lager dan verwacht.

Voorlopig is het leed geleden. Hier en daar wordt nog wel gespeculeerd op een verdere opmars, mocht de Duitse Centrale Bank de rente verlagen. Handelaren in Frankfurt zijn echter zeer sceptisch. "Als het tot een renteverlaging komt, dan zeker later." Anderzijds sluiten zij niet uit, dat de Bundesbank een symbolische stap neemt en de Lombard-rente iets verlaagt. Maar dat zou niet meer zijn dan een 'puur kosmetische stap' zonder praktische betekenis.

Van de andere valuta's ging eigenlijk alleen het pond sterling mee omhoog, van Nf 2,5130 naar Nf 2,53. Voor de rest toonden de Europese munteenheden weinig beweging.

Op de Japanse effectenbeurs ging de Nikkei-index 157,78 punten omhoog tot 15.594,57 als gevolg van arbitrage-aankopen. De winst werd ook toegeschreven aan de opleving op Wall Street, waar de Dow Jones 86 punten steeg tot een nieuw record van 4465 punten.

MEXICO CITY - De Mexicaanse president Ernesto Zedillo presenteerde gisteravond zijn ontwikkelingsplan 1995 - 2000 aan de vakbonden. Het plan is bedoeld om Mexico uit de ernstige economische en financiële crisis te halen.

Zedillo heeft het plan voorgelegd aan de vakbonden voor goedkeuring om een zo breed mogelijke basis te krijgen voor zijn plannen.

Clinton praat met Japanse premier niet over auto's

WASHINGTON - De Amerikaanse president Clinton en de Japanse premier Murayama zullen elkaar over twee weken treffen in Halifax. Clinton wil echter niet met hem praten over het autoconflict, dat de betrekkingen tussen de twee landen onder druk zet.

"Ik verwacht niet dat zij hierover in Halifax zullen onderhandelen", zei Clintons woordvoerder McCurry. In de Canadese plaats worden vanaf 15 juni de leiders van de zeven grootste industrielanden (G-7) verwacht voor hun jaarlijkse bijeenkomst. Volgens McCurry zullen Clinton en Murayama voor de opening een onderonsje hebben.

Clintons opstelling bewijst eens te meer dat de VS willen voorkomen, dat de top wordt overschaduwd door de ruzie met de Japanners over de toegang tot hun automarkt. Vorige week waren zij ook al mikpunt van kritiek tijdens de jaarvergadering van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in Parijs.

Ondertussen heeft Australië laten weten dat het net als de Europese Unie wil deelnemen aan het Japans-Amerikaanse overleg om zekerheid te hebben dat Australische leveranciers niet gediscrimineerd worden.

Nettowinst ING in eerste kwartaal 10 procent gestegen

AMSTERDAM - De nettowinst van ING is in het eerste kwartaal gestegen met 10,6 procent. Het nettoresultaat bedroeg over de eerste drie maanden Nf 520 miljoen tegen Nf 470 miljoen in dezelfde periode van het vorig jaar. Vooral de verzekeringsactiviteiten presteerden goed. Daar steeg het resultaat voor belastingen met 36,2 procent tot Nf 482 miljoen. Aan de bancaire kant van ING ging dat resultaat met 4,9 procent achteruit van Nf 268 miljoen tot Nf 255 miljoen.

Zestig procent aandelen Vendex in Nederland

AMSTERDAM - Zestig procent van de dertig miljoen geplaatste aandelen Vendex is toegewezen aan Nederlandse beleggers, de rest gaat naar het buitenland. Dat heeft ABN AMRO Bank vandaag bekendgemaakt.

Gezien de grote belangstelling is er ten aanzien van iedere categorie beleggers een aanzienlijke korting toegepast. De toewijzing heeft inmiddels plaatsgehad. Nadere mededelingen volgen nog.

DAMRAK

Hoofdfondsen boeken winst

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs ging vanochtend voortvarend van start. Gestimuleerd door de forse koerswinst in New York en de hogere dollarkoers boekten de meeste hoofdfondsen guldens terreinwinst. Handelaren noemden de stemming 'behoorlijk vast'. De Amsterdam EOE-index steeg tegen het middaguur 4,42 punten op 435,94.

De effectenbeurzen van Londen, Parijs en Frankfurt deelden in de euforie.

Nieuwkomer Vendex International, waarvan de aandelen aan het begin van de middag in de notering komen, had zich geen beter beursklimaat kunnen wensen, meenden handelaren. Zoals bekend bedraagt de introductieprijs Nf 39 gulden. Handelaren rekenden op een eerste koers van Nf 40 à Nf 42. Hoe de verdeelsleutel bij toewijzing precies ligt, was rond het middaguur nog niet bekend. Wel dat 60 procent van de 30 miljoen aandelen in het binnenland terechtkomt.

In Amsterdam profiteerden vooral de internationals van de verbeterde pariteit. Unilever voegde Nf 3,60 toe op Nf 202,60, Koninklijke Olie Nf 3,70 op Nf 201,50 en Akzo Nobel Nf 1,80 op Nf 194,30. Voor Philips en KLM werd respectievelijk zes en drie dubbeltjes meer betaald.

Ook de financiële waarden waren in trek. Zo boekte Aegon, vandaag voor het eerst gesplitst in de verhouding 1 op 2,5, een koerswinst van Nf 1,10 op Nf 51,60. Beleggers reageerden daarmee op de verklaring van de commissarissen van de Noorse verzekeraar Vital Försikring, dat Aegon als nieuwe eigenaar de voorkeur heeft boven Den Norske Bank.

Bank/verzekeraar Fortis werd Nf 1,60 mee omhoog getrokken naar Nf 87,70, terwijl Stad Rotterdam Nf 1,20 toevoegde op Nf 41,40. Branchegenoot ING, die vandaag eerste-kwartaalcijfers bekendmaakt, perste er een koerswinst uit van zeven dubbeltjes op Nf 86,30.

CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)
GELDIG OP DONDERDAG 1 JUNI EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.275	1.295	1.315
PND STERLING	2.750	2.805	2.865
NED GLD (per Nf. 100)	110.58	111.30	112.10
ZW FRANCS (per Zw. frs. 100)	150.09	150.81	151.61
FR FRANCS per Fr. frs. 100)	34.12	35.22	35.92
DUITSE MARK (per Dm. 100)	123.88	124.60	125.40
IT LIRE (per It. lire 1000)	0.75	1.05	1.11
AR FLORIN (per Afl.100)	98.00	100.00	'100.20 ''100.00
JAPANSE YEN (per yen 10.000)	207.90	208.76	209.56
ECU (per Ecu 100)	-.-	231.32	232.12

'voor bankpapier
''voor overboekingen en bankcheques

Ingevolge artikel 12 van het Centrale Bank-statuut stelt de Bank van de Nederlandse Antillen de koersen vast voor het deviezenverkeer:

Disconto: 6%
Beleningsrente: 7%
CD rente 1 maand: 2.00%
Reserve requirement: 2%
Reserve period: 16 mei-15 juni
Indicatieve koersen overheidspapieren:
8.625% obl. 1990/1995 koers: 100.99% Eff. rendement 6.50 % Land
8.50 % obl. 1991/1996 koers: 101.70% Eff. rendement 7.30 % Land
7.875% obl. 1993/1996 koers: 100.79% Eff. rendement 6.75 % Land
8.50 % obl. 1992/1997 koers: 101.65% Eff. rendement 7.50 % Eiland
8.625% obl. 1992/1997 koers: 101.91% Eff. rendement 7.625% Eiland
8.625% obl. 1993/1998 koers: 102.20% Eff. rendement 7.70 % Eiland
8.00 % obl. 1993/1998 koers: 100.66% Eff. rendement 7.75 % Eiland
8.00 % obl. 1989/1999 koers: 100.44% Eff. rendement 7.875% Land
8.00 % obl. 1994/2001 koers: 99.45% Eff. rendement 8.125% Land
8.25 % obl. 1989/2004 koers: 99.22% Eff. rendement 8.375% Land

WALL STREET

NEW YORK	PREV	31-May	FRANKFURT	PREV	31-May	AMSTERDAM	PREV	31-May
DOW JONES	4378	4466	DAX INDEX	2090	2082	EOE	428.80	431.80
AM.EXP.	34.88	35.50	BASF	301.80	302.00	ABN AMRO	60.20	60.80
ATT	50.50	50.63	COMMERZBK	333.50	333.00	AEGON	128.00	127.00
ALZA CORP	20.63	20.88	DAIMLER B.	691.50	690.50	AHOLD	63.80	64.80
AMR CORP	66.25	68.25	DEUTS.BK	694.50	690.70	AKZO	189.70	192.50
APPLE COMP	42.00	41.60	MAN	373.50	376.00	AMEV	67.90	68.10
ARCHER	18.60	18.50	PREUSSAG	434.50	430.50	BOLSWESSANEN	32.00	32.70
BARRICK GOLD	25.13	26.25	SIEMENS	671.50	670.50	DSM	134.80	134.60
			VW	508.60	507.00	ELSEVIER	17.90	18.30
CITICORP	62.25	63.50				GIST BROC.	38.70	38.40
COASTAL CO	31.38	31.38	HONG KONG			HAGEMEYER	67.80	66.80
COCA COLA	32.25	32.13				HEINEKEN	223.80	226.00
CORNING IN	31.88	32.00	HSI INDEX	9246	9407	HOOGOVENS	64.80	64.90
DISNEY	56.25	56.63				HUNTER DOUGLAS	76.10	78.80
DUPONT	66.88	67.88	CHEUNG KONG	38.40	37.70	ING	86.90	86.70
EAST.KODAK	60.00	60.38	CITIC PACIFIC	20.45	20.25	KLM	40.50	40.90
EXXON	70.00	71.38	HANGLUNG	12.95	12.40	KNP-BT	40.90	40.60
FERRO CORP	27.75	27.88	HSBC	90.25	90.00	KON.PTT NED.	56.90	57.20
FORD	29.25	29.25				NEDLLOYD	65.30	66.00
GEN.ELECT.	56.63	56.00	TOKYO			NUTRICIA	96.40	96.10
GEN.MOTORS	46.25	48.00				PHILIPS	63.00	63.00
HOMESTAKE	16.63	16.88	NIKKEI DOW	15782	15437	POLYGRAM	92.00	92.30
IBM	92.50	93.25				ROBECO	102.10	102.30
MC DONALDS	37.00	37.88	BRIDGESTON	1240	1250	ROLINCO	106.38	106.00
MEAD	53.50	53.88	CANON	1320	1330	RORENTO	87.70	87.80
MERCK	48.38	47.00	HITACHI	891	920	RODAMCO	60.38	60.30
MINNES.MNG	58.50	58.88	HONDA MOT	1300	1240	ROYAL DUTCH	196.30	197.80
MOBIL CORP	97.75	98.50	MAZDA	367	369	UNILEVER	197.10	199.90
NOVEN	8.60	8.88	MITSHUBISHI M.	718	725	VAN OMMEREN	47.10	47.10
PFIZER	86.50	86.13	NIPPON STE	308	300	VNU	183.80	187.90
P.MORRIS	70.75	72.88	NOMURA SEC	1540	1580			
QUAKER	34.00	35.00	SONY	4000	4070	TORONTO		
UNITED AIRLINES	113.13	115.00	TOYOTA	1900	1880			
UNC	6.13	6.13				TSE 300	4437	4446
UP JOHN	36.38	36.38	CURRENCIES					
WESTINGHOUSE	14.38	14.50				ALCAN	40.38	40.50
			US$/YEN	82.70	84.40	BANK OF NS	28.38	28.88
COMMODITIES			US$/DMARK	1.39	1.42	CAN.PAC.	23.00	23.25
			GBP/US$	1.59	1.59	IMPERIAL OIL LTD	53.38	53.25
GOLD	386.20	387.00	US$/NLG	1.56	1.59	NORANDA	26.13	26.63
SILVER	5.30	5.31	ECU/US$	1.33	1.31	PLACER DOME	34.88	34.63
CRUDE OIL	18.78	18.80	CAN/US$	1.37	1.37	ROYAL BANK	30.13	30.25

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
INVESTMENT DEPARTMENT
tel.: 661818

Prins trouwt zakenvrouw

Prins Joachim (25), de tweede zoon van de Deense koningin Margrethe, gaat in november trouwen met de Britse Alexandra Christina Manley (30), een afdelingshoofd bij een beleggingsfirma in *Hongkong*. Dat heeft het hof in Kopenhagen woensdag bekend gemaakt.

Manley, die nu nog Anglicaanse is, stapt voor de trouwerij over naar de Deense Lutheraanse kerk en wordt Deense. Joachim is de tweede in de lijn voor de troonsopvolging, na zijn oudere broer, kroonprins Frederik. Het huwelijk is woensdag goedgekeurd in de Ministerraad die werd voorgezeten door de koningin.

Comeback 'witte fiets'

Het verschijnsel '**witte fiets**' is deze week weer opgedoken in Kopenhagen. Dat is meer dan twintig jaar nadat de witte fiets in Amsterdam furore maakte.

De voor iedereen gratis te gebruiken rijwielen in de Deense hoofdstad zijn alleen niet wit. Zij zijn, integendeel, *bontgekleurd* en zo opzichtig uitgedost dat je onmiddellijk als dief herkenbaar bent, als je er echt met een karretje van door zou willen gaan.

In totaal zijn er duizend fietsen verspreid over 150 plaatsen. Net zoals bij een boodschappenwagentje stop je geld in de fiets om hem vrij te krijgen en krijg je dat bedrag later weer terug.

Andere maatregelen tegen diefstal: Er zit geen onderdeel aan dat op andere fietsen past en het voertuig heeft een zendertje aan boord, dat in een straal van drie kilometer verraadt waar het is.

HOLLYWOOD - *Deze ongedateerde foto toont de Amerikaanse acteur Christopher Reeves in een van zijn bekende Superman-films. Reeves viel de 27ste mei in Virginia van zijn paard en brak zijn nek. Hij is nu gedeeltelijk verlamd en ligt aan beademings apparatuur.*

Record-recettes Hollywood

De Amerikaanse **filmindustrie** heeft begin deze week met recettes ter hoogte van 116,7 miljoen dollar alle records aan het begin van het zomerseizoen gebroken. Opvolger van de hit van vorig jaar, de Flintstones, is *Casper*, de avonturen van een meisje en een groep getekende spookjes.

Zo'n 87 films verbraken de record-inkomsten van 102 miljoen dollar in 1994, zei John Krier van Exhibitor Relations, een bedrijf dat de recettes aan de kassa bijhoudt. Het lange weekeinde eind mei omvatte Memorial Day, de dag waarop de Amerikanen de tijdens oorlogen omgekomen militairen herdenken.

Voor de filmmaatschappij Universal is Casper een waardige opvolger van de Flintstones met inkomsten ter waarde van 22 miljoen dollar. De overige best scorende films zijn actiefilms. *'Die hard with a vengeance'*, de derde aflevering van Bruce Willis als Newyorkse politieman en deze week te zien in het Curaçaose *International Trade Center*, werd tweede met 19 miljoen dollar. 'Braveheart' over een middeleeuwse Schotse held, geregisseerd en vertolkt door Mel Gibson, bracht 12,9 miljoen in het laatje, juist voor 'Crimson tide' met 12,8 miljoen.

De grote maatschappijen van Hollywood, voor wie de kwaliteit van een film zich voornamelijk weerspiegelt in de opbrengst, wrijven zich in de handen. Er staan voor later deze zomer nog verscheidene premières op stapel met talloze sterren in de hoofdrollen.

Russische stroomperikelen

Het **testcentrum** voor raketten van de Russische strijdkrachten in het gebied van Archangel zit zonder elektriciteit. De plaatselijke elektriciteitsmaatschappij heeft de stroom afgesloten omdat de rekeningen niet zijn betaald, zo meldt het Russische persbureau Itar-Tass.

De maatschappij zou met onbetaalde rekeningen zitten van 240 miljard roebel, zo'n 75 à 80 miljoen gulden. Niet alleen het testcentrum, alle industrieën in het gebied, en ook een ruimtevaartcentrum in Plessetsk en een werf voor atoomonderzeeërs in Severodvinsk, zijn door de maatregel getroffen.

In september kwam het commandocentrum van Ruslands *strategische raketten* om vergelijkbare redenen ook al eens zonder stroom te zitten. De regering greep toen bliksemsnel in en gebood de betrokken maatschappij de levering weer te herstellen.

Monroe op postzegel

Sao Tomé en Principe heeft als eerste land in de wereld een Marilyn-Monroe-postzegel uitgegeven. Het eilandenrepubliekje in Midden-Afrika is daarmee de Verenigde Staten voor, die pas op 1 juni een een van de beroemdste blonde Amerikaanse actrices.

De Marilyn-Monroe-postzegel heeft een nominale waarde van tien dobras: Een à twee Antilliaanse cent. Hij zal naar verwachting dan ook niet zo zeer voor het binnenlandse postverkeer worden gebruikt, maar vooral aan verzamelaars in het buitenland worden verkocht, die er een hogere prijs voor moeten betalen. De chef van de PTT van Sao Tomé en Principe, generaal Antonio Cunha, was deze week in Parijs, Lissabon en Madrid om de postzegel te promoten.

Marilyn Monroe, die in 1962 overleed, speelde in films als *'Gentlemen prefer blondes'* en *'Some like it hot'*. Zij wordt beschouwd als een van de belangrijkste sekssymbolen van haar tijd.

Adorno-prijs voor Godard

De 64-jarige Franse filmregisseur **Jean-Luc Godard** heeft de Adornoprijs van de Duitse stad Frankfurt gekregen. De stad reikt de prijs die naar de bekende Duitse filosoof en socioloog Theodor Adorno is genoemd om de drie jaar uit. Adorno werd in 1903 in Frankfurt geboren en stierf er in 1969.

De regisseur van *'Au bout de souffle'* (1959) kan volgens de jury met Adorno worden vergeleken wegens zijn 'soevereine meesterschap op artistiek gebied en zijn onvermoeibare theoretische reflectie over de filmkunst'. Godard mag in september een bedrag van ruim 50.000 gulden in ontvangst nemen.

Ontwerper Concorde overleden

Sir **Archibald Russell**, de ontwerper van het *supersonische* vliegtuig Concorde, is een dag voor zijn 91ste verjaardag overleden, zo heeft zijn familie bekend gemaakt. Russel overleed tijdens zijn slaap in zijn huis in Cornwall in Engeland. Hij leed aan kanker.

Russell stond in de jaren zestig aan het hoofd van het ingenieursteam dat het supersonische verkeersvliegtuig ontwierp. Het toestel maakte in 1969 zijn eerste vlucht. Vandaag de dag is het nog steeds het snelste burgervliegtuig. De Concorde kan een snelheid van 2160 kilometer per uur bereiken en stijgen tot een hoogte van 20.000 meter.

Britse kroonprins in Dublin

■ DUBLIN - *De Britse kroonprins Charles (links) werd bij aankomst in het regeringscentrum van Ierland in Dublin verwelkomd door premier John Bruton en diens echtgenote Finola (midden). Het is voor het eerst dat een lid van het Britse koninklijke huis een bezoek brengt aan Ierland dat in 1922 een republiek werd.*

Mol in Moma

De Nederlandse beeldend kunstenaar **Pieter Laurens Mol** (1946) krijgt een solotentoonstelling in het *Museum of Modern Art* (Moma) in New York. De presentatie valt samen met het retrospectief van de Amerikaanse kunstenaar Jasper Johns, dat in oktober 1996 begint.

Het is volgens Frank Lubbers, adjunct-directeur van het Van Abbemuseum in Eindhoven, voor het eerst dat het gerenommeerde Moma een expositie van een levende Nederlandse kunstenaar organiseert. Vorig jaar wijdde het museum een tentoonstelling aan het werk van de Nederlandse architect Rem Koolhaas.

De kunstenaar heeft nog niet besloten wat hij in New York zal laten zien. Nieuw werk zal er zeker bij zijn, maar hij overweegt ook vier of vijf vroege werken te tonen. Over het aantal kan hij nog niks zeggen omdat de capaciteit in het Moma beperkt zal zijn. Het wordt volgens hem een soort uitgebreide galerietentoonstelling.

WILLEMSTAD - *Op 5 juni aanstaande studeert de tweeling Kira en Guiomar Smeets af aan de University of Western Ontario in London, Ontario, Canada met een bachelor's degree in English with honours standing. Hierna gaan zij beiden rechten studeren in de Verenigde Staten. Kira en Guiomar Smeets zijn dochters van de heer Christoffel Smeets en mevr. Millicent Smeets-Muskus.*

Aangifte doen heeft weinig zin

Nederland begint zo langzamerhand op **Curaçao** te lijken. Veel mensen bij wie is ingebroken doen *geen aangifte* meer. Vooral Amsterdammers verwachten weinig van inschakeling van de politie. Inbraakslachtoffers in Groningen, Venlo en Delft tonen eveneens weinig bereidheid tot aangifte. Dit blijkt uit een dinsdag verschenen rapport van het Nederlandse ministerie van Justitie.

De onderzoekers noemen het opvallend dat inwoners van middelgrote steden vaker maatregelen tegen inbraak nemen dan mensen in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. In gemeenten met 100.000 tot 200.000 inwoners is het inbraakrisico overigens van dezelfde orde als in de grote vier. Dit geldt in het bijzonder voor Groningen, Amersfoort en Tilburg.

Het gevoel van veiligheid op straat heeft niets te maken met de grootte van een stad, zo blijkt verder uit het onderzoek. Rotterdammers en inwoners van Heerlen voelen zich buiten nog het minst veilig.

Justitie heeft voor haar onderzoek 31 steden met meer dan 50.000 inwoners bestudeerd.

Diefachtige kunsthistoricus

De Amerikaanse **kunsthistoricus** Melnikas wordt ervan beschuldigd bladzijden uit een middeleeuws boek te hebben gestolen uit de bibliotheek van het Vaticaan. Volgens de *New York Times* **heeft de man de bladzijden vorige week aan een antiquair** in de Amerikaanse staat Ohio te koop aangeboden, die de politie heeft gealarmeerd. Deze schat de waarde van de pagina's op 800.000 gulden.

Het document uit de veertiende eeuw over landbouw werd in opdracht van de Italiaanse dichter *Francesco Petrarca* (1304-1374) vervaardigd en bevat aantekeningen van zijn hand. De directeur van de bibliotheek van het Vaticaan, pater Leonard Boyle, heeft bevestigd dat twee pagina's van het handschrift ontbreken. Het boek werd in 1987 aan Melnikas uitgeleend. Wegens zijn goede naam had de man vrij toegang tot de inventaris van de bibliotheek.

Volgens de kunsthistoricus betreft het een eenvoudige zaak, waarvoor hij geen rechtsbijstand nodig heeft.

Dure vergissing

Hij dacht dat hij een kr… uit de lucht schoot, maar h… bleek een *buizerd* te z… Deze vergissing kwam h… duur te staan. De econo… sche politierechter in Le… warden veroordeelde de … jarige S. van der L. uit W… vega deze week tot een bo… van 500 gulden, waarv… 300 gulden voorwaardelij… Beschermde dieren verdien… bescherming, zei de offic… van justitie.

Van der L. was op … bewuste dag in oktober 19… in de buurt van het Frie… Noordwolde in de stelli… overtuiging dat hij een kr… zag vliegen. Hij bedacht zi… geen moment en schoot. Tr… op zijn voltreffer ging hij … zoek naar het beest. Toen … zag wat hij had geraa… begroef hij de buizerd … meldde zich bij de politie. … rechter prees de man v… zijn eerlijkheid, maar v… ook dat hij beter had moe… nadenken voor hij schoot.

Dat bescherming v… vogels nodig is bleek vor… maand overduidelijk. In … buurt van het Friese Be… sterzwaag werden zestien … *giftigde* roofvog… gevonden, waaronder der… buizerds. Het onderzo… tegen de 69-jarige verda… die de politie in deze z… heeft aangehouden loopt n… De milieu-officier heeft go… hoop de verdachte strafre… telijk te kunnen vervolgen.

Populaire brug

Een ongeveer 30-jari… **Brit** heeft een sprong v… een 75 meter hoge brug ov… leefd. Hij deed zijn zelfmoo… poging dinsdag vanaf … brug over de rivier Avon … Bristol in west-Engeland.

De man is uit de Av… gevist en met onderkoeli… verschijnselen en zware … wondingen aan borstk… armen en benen in een … kenhuis in Bristol opg… nomen. Hij is bij bewustzij… en kan spreken, aldus … politie.

De 131 jaar oude brug v… Clifton is erg in trek … mensen die zichzelf van … leven willen beroven. Gem… deld wordt er een suicidep… ging per maand gedaan.

Haring happen op Kurhaus-terras

Grote, glanzende automobielen met interessante sprieten zoeven richting **Kurhaus**. Motoragenten rijden mee. Komt de Internationale Contactgroep voor voormalig Joegoslavië weer bijeen op deze dinsdagmiddag in Scheveningen? Nee, er zijn nog andere belangrijke zaken. Het haringseizoen wordt geopend en *tout La Haye* is erbij.

Op het terras van het legendarische Scheveningse hotel drommen dames, maar vooral ook heren van het *corps diplomatique*, van de overheden, van het zakenleven en zelfs van de hofhouding bijeen. Het is niet uitgesproken druk bij de tafel met haringen en haringhapjes, veel buitenlanders griezelen nu eenmaal van rauwe vis. Mede door de grote opkomst en de verstrekking van vloeibare versnaperingen is het toch erg gezellig, daar in het zonnetje op het terras van het Kurhaus. Het blijft uiteraard reuze beschaafd, hoewel een enkele rondborstige zakenman af en toe wel erg uitbundig uiting geeft aan zijn vrolijkheid. Zijn lach schalt over de schalen met genadeloos gepekelde en gefileerde oceaanbewoners.

Dan klinkt opeens getik tegen een microfoon, het onzekere geluid waarmee zo ongeveer iedere bijeenkomst ter wereld wordt geopend. Er komt een 'heel bijzondere gast'. Even later klinkt de stem van *Raisa Gorbatsjov* door de luidsprekers. "De Russen zijn ook dol op haring", meldt de vrouw van de vroegere Russische leider. Raisa Gorbatsjov is gelukkig niet alleen voor deze mededeling richting Scheveningen gekomen. De organisatoren van de opening van het haringseizoen overhandigen haar ook een cheque voor haar 'trust'. Raisa Gorbatsjov probeert geld bijeen te brengen voor de gezondheidszorg in de voormalige Sovjet-Unie. Ze is speciaal bezig met beenmergtransplantaties voor kinderen. Steun is onmisbaar, want de gezondheidzorg in Rusland verkeert in een diepe crisis.

Raisa Gorbatsjov krijgt een haring aangeboden, de fotografen storten zich op het tafereeltje aan de zee. Zaterdag begint het haringseizoen pas echt. Dan is het vlaggetjesdag op Scheveningen en kan iedereen meegenieten, zij het op eigen kosten.

HENRY — By Dick Hodgins

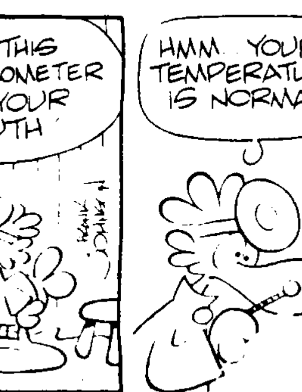

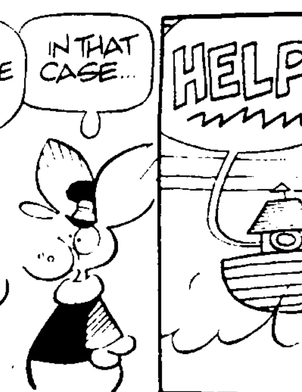

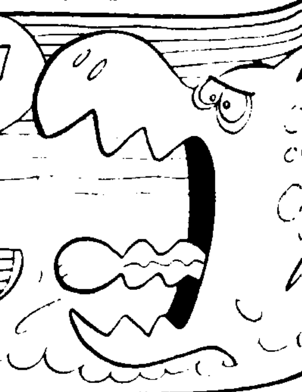

BONER'S ARK ® — By Addison & Frank Johnson

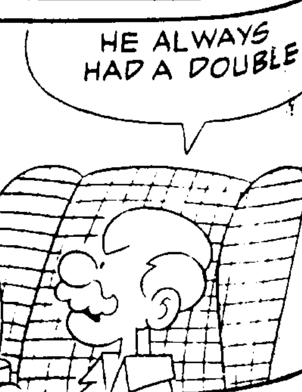

BEETLE BAILEY ® — By Mort Walker

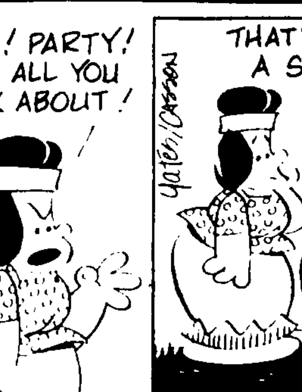

REDEYE ® — By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'

Sta. Maria 17. tel. 682344/682947, 612/682574. Kantooruren: 07.00-…30 uur.
Wachtzuster na 17.00 uur tel. …661.
Telefonisch spreekuur in ieder wijkgebouw dagelijks van 08.00-08.30/…-15.00 uur
Huize Halman Otrobanda: tel. 628288; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.
Sta. Maria 17: tel. 682344; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
Wijkgebouw Bonam: tel. 371865; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel. 367824.**
Sentro Mediko Montagne Abao: tel. 673711; spreekuur: wo. van 09.00-11.00 uur.

- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel. 618577; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel. 687707; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: tel. 671628; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur.
- **Inloopspreekuur** voor zuigelingen en kleuterzorg: vr. van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat; tel. 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

Kantoor Gosieweg 15, tel. 692231/692232; open van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16, tel. 649422; open van 08.00-16.00 uur.
Wachtbroeder vanaf 26 mei 17.00 uur t/m 2 juni 07.00 uur tel. 681847 of page 310-1179.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 35, tel. 648077/648387; open van ma. t/m vr. van 07.00-17.00 uur.
Wachtzuster tel. 642798 of 601760.
Consultatiebureau diabetici: elke wo. van 09.00-11.00 uur. Voor informatie tel.: 648077.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. Tel. 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: elke do. van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: elke di. van 12.30-14.45 uur.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda: Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B. Tel.: 689676/689808.
Punda: Popular, hoek Maduro-/Columbusstraat. Tel.: 611269/612376.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
Brandweer:	114
Hospitaal:	624900
Aidslijn:	128
Kodela:	135
Artsendienst Bandabou:	641658
SOS-lijn (psych. hulp):	127
RCC (nood op zee):	637911
Dierenasiel:	654300
Dierenartsdienst:	614000
Thorax Centrum:	685917
Medisch Centrum Blaauw: (24 uur bereikbaar)	695505 695547
Fundashon Lechi di Mama:	672289 375628 375023

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP

(Fundashon Famia Planea)
Assistentie geboorteregeling:
Kliniek Bitterstraat 1-A (tel. 611323): dagelijks open van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op ma. en vr. van 14.00-16.00; di. t/m do. van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op wo. van 13.00-15.00 uur.

AMIGOE Colofon

…VERIJ AMIGOE N.V.
…on (10 lijnen): 672000
…penheuvel z/n of postbus 577
…ao N.A.
…40.000
…Amrobank rek. nr.: 11-07-313
…o & Curiel's Bank rek. nr.: …825.10

…ctie:
…674084
…de Maayer-Hollander
…d News Holding
… Rhodes (secretaresse)

…actie:
…674744
…redacteur N. Hendrikse
… lokale redactie Hennie Harinck

…ige leden redactie:
… Dol
… van Dongen,
…en Heuvel
… Nederlof,
… Noort,
… Rens jr.,
… Tjin-Kon-Fat
… Jimenez (secretariaat),
… Isselt (opmaak)
… Smiet (fotograaf)

…ging editor Aruba:
… Willemse
…ige leden redactie:
… Bongers
… Hermers
… van der Schoot
… Tromp
… Franken (fotograaf)

Advertentie-afdeling
…: 674624
…quisitie: Viola Bernardus en Joline Hollander
…aanname advertenties: maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Eileen Clémencia (Aruba)

Correspondenten:
Bonaire: Hubert Linkels - tel. 07-8827
Nederland: Jeannette van Ditzhuijzen

…agentschappen: ANP en AFP
…menwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers. Foto's: AFP

Drukkerij: Rotaprint nv.

Distributie/abonnementen:
Districo nv. tel: 370503, 370604, fax: 370304
Losse nummers 75 cent
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen NAf 17,50 p/m.
Aruba: NAf 17,– p/m.
Nederland: NAf. 81,15 p/m (luchtpost) of NAf. 28,– p/m (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Media bedreigd
Canberra:spionage onthullingen niet toegestaan

CANBERRA - De Australische regering dreigt met strafvervolging en zelfs gevangenisstraffen tegen de media als die belastende berichten over de spionagedienst publiceren.

"Er moeten strenge straffen komen", zei minister Gareth Evans van Buitenlandse Zaken op een persconferentie. In het uiterste geval moeten er zelfs gevangenisstraffen worden opgelegd, vindt hij. Evans reageerde daarmee op krante- en tv-berichten vorige week, dat agenten van de geheime dienst ASIS afluisterapparatuur in de Japanse en Chinese ambassades in Canberra hebben geplaatst. Het afluisteren van de Chinese missie zou op verzoek van de Verenigde Staten zijn gebeurd. De autoriteiten hebben deze onthullingen bevestigd noch ontkend.

Serviër in Salzburg vrijgesproken van oorlogsmisdaden

SALZBURG - De 27-jarige Serviër Dusko Cvetkovic, die beschuldigd werd van volkerenmoord, moord en de deporatatie van burgers in Bosnië in 1992, is woensdag door de rechtbank in Salzburg vrijgesproken.

De acht juryleden achtten Cvetkovic unaniem onschuldig. Drie van hen vinden dat hem een deel van de verantwoordelijkheid moet worden aangerekend voor de moord op een Bosnische moslim in het dorp Kucice, 140 kilometer ten noorden van Sarajevo. Het proces tegen Cvetkovic was herhaaldelijk onderbroken omdat de getuigen tegenstrijdige verklaringen aflegden. De Serviër leefde sinds 1993 als politiek vluchteling in Salzburg en werd in mei vorig jaar aangehouden nadat hij door een landgenoot was herkend.

Gradisimentu i invitacion

Cynthia i Errol Singer i Famia
Ingrid i Hein Aris
Frank i Ria Esser i Famia
I demas Famia di señora

Josephine Beatrice (Bea) Joubert

Ke gradisi tur amigu i konosí ku a kompañá nan na ora di malu i entiero di nan defunta. Un danki na tur ku a manda flor, krans òf telegram òf ku a duna nan kontribushon na Neutrale Wijkverpleging o na Instituto Cuido pa Anciano. Nos ke ekstendé un gradisimentu mashá special na tur e dòkternan di Centro Médico Aesculapius ku na tur momento tabata kla pa duna konseho i yuda na ora di malu di nos kerida defunta. Muy en special na Dr. Jamil Hammoud, kende tabata un gran konsuelo i sosten pa nos kerido Bea i tambe pa nos.

Lo tin 3 Santu Sacrificio pa descanso di alma di e defunta: djabièrnè 2, djasabra 3 i djadumingu 4 yùni 7 or di anochi, na Misa di Janwe.

Fabor aseptá esaki komo un invitacion personal.

HET WEER

Weersverwachting geldig tot zondagmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt, in de komende nacht en morgenochtend mogelijk tijdelijk zwaar bewolkt met kans op een plaatselijke bui.
Matige, tot vrij krachtige, overdag af en toe krachtige oostelijke wind (tussen tien en 26 knopen).

Weeroverzicht:
Een storing boven het westen van het Caribisch gebied trekt verder in westelijke richting weg en zal ons weer niet meer beïnvloeden. De aangevoerde lucht zal in de komende 24 uur echter van tijd tot tijd nog vrij vochtig zijn waardoor morgen vroeg een plaatselijke bui tot ontwikkeling kan komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	**Het weer**	**Max**	**Min**	**Neerslag Mm**
Aruba	half bewolkt	33	27	
Bonaire	licht bewolkt	33	28	
Curaçao	half bewo!kt	33	27	
Sint Eustatius	half bewolkt	33	27	
Sint Maarten	half bewolkt	--	--	
Amsterdam	zwaar bewolkt	--	11	
Atlanta	nevel	25	20	
Bogotá	mist	18	06	
Caracas	geheel bewolkt	29	22	
Havana	zwaar bewolkt	32	23	
Kingston	regen	34	26	
Miami	half bewolkt	--	27	
New York	licht bewolkt	--	20	
Paramaribo	geheel bewolkt	32	24	

UITGAANSAGENDA

Uitgaansagenda Vanaf 1 juni

EVENEMENTEN

- Do. 1 juni. Bijeenkomst leden **Curaçaose Postzegelvereniging** te Rust & Burgh. Zaal open 19.30 uur. Tevens veiling zegels. Een ieder welkom.
- Vr. 2 juni. Concert **Third World** in het Curaçao Festival Center. Tijd: 20.00 uur. Pre-show met Robby Dread en The Roots Revolution.
- Za. 3 juni. Grandioze **Carwash** en vlooienmarkt georganiseerd door Infosodo. De school is te vinden in de Spaarnestraat, Suffisant bij de Shell-club.
- Za. 3 juni. Bijeenkomst **'De Zegelzoekers'**, afdeling junioren van 09.30 uur tot 11.30 uur in de Tamarijn op Mahaai.
- Zo. 4 juni. **Natuurwandeling** van 10 km. (in het kader van Wereldmilieudag) bij St. Willibrordus onder auspiciën van Amigu di Tera. Vertrek om 07.30 uur bij Jan Kock. Geen kosten.
- Zo. 4 juni. **Oriëntaalse Dag** georganiseerd door SOV Asiento in Rust & Burgh. Van 10.00 uur tot 18.00 uur. Nadruk op landen uit het Verre Oosten zoals China en Japan. Voor kinderen een grabbelton en een rad van avontuur. Vele verrassingen.
- Za. 10/Zo. 11 juni. **Wandelmars** 'Kabriet loopt voor Verriet'. Inschrijven van 5 tot 8 juni bij Wulfsen & Wulfsen (Punda/Promenade), Café de Peperbus en Bruin Café in 77 Shopping Center.
- Zo. 11 juni. **Expositie** van Paula Knipping-Van Zanten 'Curaçao; People and Places' (aquarellen en acrylics) in het Avila Beach Hotel/Troepiaalroom. 13.00 uur tot 18.00 uur.
- Wo. 14 juni. Concert van het **Festival Orkest** o.l.v. Eric Gorsira. Flamboyant Center, Princess Beach Hotel. Aanvang: 20.30 uur. Informatie: 606670.
- Zo. 18 juni. Concert **Strauss Ensemble** in La Belle Alliance van het Avila Beach Hotel. Aanvang: 11.00 uur. Informatie: 606670.
- Wo. 21 juni. **Recital** pianoduo Ilja Huang en Heike Knief. Fortkerk. 20.30 uur. Informatie: 606670.
- Ma. 3 juli. Concert **Festival Camarata** in de Fortkerk. Aanvang: 20.30 uur. Informatie: 606670.

MUZIEK/UITGAAN

- **Nollie**, strand Klein Knip. Iedere za. en zo. vanaf 09.00 uur. Muziek (salsa, reggae, merengue), snacks, vis, kip en domino.
- Bar & Restaurant **The Cockpit**. Iedere do. 'happy hour' van 18.30 uur tot 21.00 uur. Live music van jazz-band Unity.
- **Tipsy Café**, Junostraat, Salinja. Iedere do. van 18.30 uur tot 21.00 uur Jazz & Easy Listening-avond. Live music, free snacks.
- Café Restaurant **Olé Olé**, Salinja Shopping Center. Live music vanaf 22.00 uur. Iedere wo. Walter Wout & Company. Do. Bibi Provence en Fino Genaro. Vr. en za. Ramses Seinpaal. Open vanaf 17.00 uur tot 01.00 uur. Tel. 617707.
- **De Zoete Inval**, De Savaan 121, Iedere vr. 'happy hour' met live-muziek en BBQ van 18.00 uur tot 20.00 uur. Zo. mariachi met BBQ vanaf 19.00 uur. Tel. 689453.
- **Hard Rock Café**, Keukenstraat 8, Punda, Elke dag 'happy hour' van 17.30 uur tot 18.30 uur met snacks on the house.
- **Coco's Sidewalk Café** in de Hanchi Snoa 8 (Punda). Iedere vr. 'happy hour' van 18.00 uur tot 19.00 uur. Alcoholische dranken halve prijs. Free snacks. Tel. 652510.
- **Landhuis Brievengat**: Vr.- en zo.-avond live muziek. Rijsttafelen elke woensdag, vrijdag en zondag vanaf half acht op het terras na reservering voor 18.00 uur. Live muziek vanaf 20.00 uur. tel. 378344.
- **Landhuis Papaya**: za. en zo.: BBQ; zo.: vanaf 18.00 uur Mariachi-muziek. Tel. 695850.
- **The Pub**. Iedere dag 'happy hour' van 21.00 tot 22.00 uur. Do. Karioka-night, za. Bacardi-night. Entree gratis.
- **Gypsy** Beach Bar bij het Seaquarium. Za. live music en 'happy times' vanaf 17.00 uur. Zo. 'Clown Show' met Roni.
- **Rumours**: elke zo. 'happy hour' van 17.30 tot 18.30 uur. Veertienmans big band speelt tot 21.00 uur. Tel. 617555.
- **Blues**: elke do.avond 'happy hour' van 18.00 tot 19.00 uur met live muziek van 18.00 uur tot 21.00 uur. Iedere za.avond 'Unity' live muziek van 22.00 uur tot 00.30 uur. Tel. 614377.
- **Bapor Kibra Terrac**: elke wo. en za.: Lucho Carelli. Elke dag 'happy hour' van 17.00 tot 19.00 uur. Tel. 615757.

FILMS

- **Paradise Movies** in het ITC. Vr. 2 juni: 19.00 uur Die Hard (with a vengeance); 21.45 uur Die Hard. Za. 3 juni: 20.30 uur Die Hard; 23.00 uur Die Hard. Zo. 4 juni: 19.00 uur Die Hard; 21.45 uur Die Hard. Informatie: tel. 636195.

EXPOSITIES

- **Gallery '86**, Trompstraat, hoek Handelskade: Expositie werken van Hipolito Ocalia en werk van andere Antilliaanse kunstenaars tot en met za. 3 juni. Open: ma. t/m vr. van 9.30 tot 12.00 uur en van 15.00 tot 17.30 uur. Za. van 9.30 tot 12.00 uur. Zondag gesloten. Tel. 613417.
- Showroom van **Arawak Craft Products**/Arts & Crafts Gallery. Mattheywerf Loods 1 (tegenover hotel Stellaris). Keramiek, potten, souvenirs. Gratis koffie en thee. Momenteel expositie tot en met za. 10 juni van *'Ongetwijfeld Curaçao'*, schilderijen en tekeningen van Nick Haverschmidt. Open: ma. t/m vr. van 9.00 tot 17.30 uur. Informatie: Tel. 627249.
- **Postmuseum van de Ned. Antillen** (tel. 658010). Expositie *'Onderwater leven'* op postzegels. Deze fascinerende tentoonstelling loopt door tot september 1995. Open ma. t/m vr. van 09.00 tot 17.00 uur. Za. van 10.00 tot 15.00 uur.
- **Graphic Art Gallery** (tel. 379914/603914). Steeds wisselende tentoonstelling van pastels, airbrush, pen- en potloodtekeningen van John Baselmans. Te bezichtigen op afspraak.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

- Historisch-sociaal-culturele **rondleiding** door **oud-Otrobanda**, onder leiding van Otrobanda-kenner Joop Hart. Elke woensdag om 17.15 uur verzamelen bij de grote klok op het Brionplein. Reserveren en inlichtingen: 673798.
- **Otrobanda** (tel. 613554) **Rondleiding** o.l.v. architect Anko v.d. Woude of kunsthistorica Jennifer Smit. Na een telefonische afspraak verzamelen op Plasa Brion bij de klok elke do.-middag om 17:15 uur.
- **Punda** (tel. 613554) Wandeling door Punda o.l.v. de kunsthistorica Jennifer Smit. Elke di. om 9 uur na telefonische afspraak verzamelen bij de Pontjesbrug Pundazijde.
- **Joods Cultuur Historisch Museum** (tel. 611633) Open: ma. t/m vr. 9 tot 11.45 uur en 14.30 tot 17 uur. Za. en zo. gesloten.
- **Fortkerk Museum** (tel. 611139) Open: ma. t/m vr. 9 tot 12 uur en 14 tot 17 uur. Za. en zo. gesloten.
- Het Antilliaanse **Muntenmuseum** (tel. 613600) Bankbiljetten en munten uit het Amerikaanse werelddeel en een sierstenencollectie. Open: ma. t/m vrij. van 8.30 tot 11.30 uur en van 14 tot 16.30 uur. Groepen alleen na telefonische afspraak.
- **Natuurhistorisch Museum** (tel. 640363) Gesitueerd in het voormalige voorraadmagazijn van Landhuis Savonet. Expositie over de geologische geschiedenis van Curaçao. Open: ma. t/m za. 8 tot 16 uur, zo. 6 tot 15 uur
- **Grotten van Hato** (tel. 680379) druipsteengrotten en indiaanse rotstekeningen, elk heel uur rondleidingen. Met iedere zondag live muziek van een ka'i orgel. Open: di. t/m zo. 10 tot 17 uur. Ma. gesloten.
- **Seaquarium** Curaçao (tel. 616666) De onderwaterwereld van de Caribische Zee. Open: dagelijks van 9 tot 22 uur.
- **Seaworld Explorer** iedere dag om 10.30 onderwatertocht met een semi-submarine vanuit de steiger bij het Caribbean Hotel. (tel. 628833).
- **Dierentuin** en botanische tuin. Open: dagelijks van 9-17 uur.
- **Opgaven voor deze rubriek, die elke donderdag verschijnt, tot uiterlijk woensdagmorgen negen uur.** Bij voorkeur schriftelijk aan **Amigoe, Scherpenheuvel z/n** onder duidelijke vermelding van: **Uitgaansagenda. Fax: 674744. Telefoon: 672000.**

TV

THURSDAY EVENING — **JUNE 1, 1995**

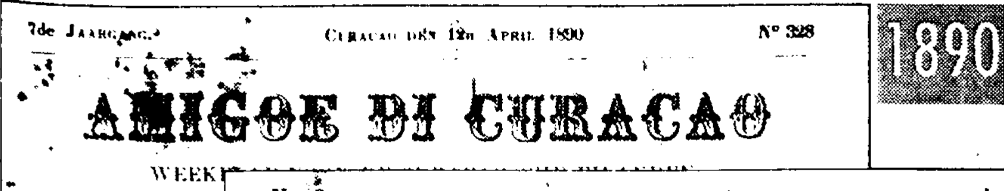
	7:00	7:30	8:00	8:30	9:00	9:30	10:00	10:30	11:00	11:30
8 TELE CURACAO	7.15 Musical Special	Blossom	Telenotisia		Wega di Number Kòrsou 9.05 Grass Roots (last episode)		Nos Salú, Nos Preokupashon: Operashon di hernia		10.45 NOVA	
71 TBN	Jerry Barnard	Brent Walters	Behind the Scenes	Peter LaLonde	Bishop Jakes	John Osteen	Praise the Lord			
73 A&E	Rockford Files "The Deuce" Rockford ends up in a deadly game of blackmail when he tries to clear a drunken driver who was framed for a homicide. (CC)		Biography "P.T. Barnum: American Dreamer" (R)		Evening With Lena Horne From her Sept. 19, 1994, performance at New York's Supper Club. Horne sings old favorites and selections from her new album, "We'll Be Together Again." (R)		House on the Waterfall A film portrait of Fallingwater, the landmark house designed by architect Frank Lloyd Wright. (R)		Law & Order "Confession" Detective Phil Cerreta transfers to the precinct and takes charge of the investigation into the murder of Detective Greevey.	
75 CBS	Inside Edition (CC)	Extra ∩ (CC)	Burke's Law "Who Killed the Centerfold?" When a Playpet centerfold is strangled, Amos and Peter find the beauty had an ugly side and more than one person wanted this to be her last photo shoot. ∩ (CC)		Eye to Eye Scheduled: "charity" bingo games where a charity isn't collecting the profits. ∩ (CC)		48 Hours "Who Gets the Kids?" Scheduled: children whose parents' divorces force them into impossible situations. ∩ (CC)		News	(:35) Late Show From 1994: actor Sylvester Stallone, music group Public Enemy, chef Mark Straussman. (R)
77 ABC	Jeopardy! (CC)	Wheel of Fortune (CC)	In a New Light: Sex Unplugged The health risks facing teens in today's sexual climate are explored in this candid report featuring appearances by celebrities. ∩ (PA) (CC)		World of Discovery "Australia's Outback: The Vanishing Frontier" Mel Gibson narrates a look at a cattle-ranching family in Australia's Northern Territory. ∩ (CC)		Day One (CC)		News	(:35) Nightline (CC)
79 CNN	World News	Business Asia (R)	World News	Noticiero CNN	World News	World Business Today (R)	World News	O.J. Simpson Trial Daily Wrap-Up	World News	Noticiero CNN
81 ESPN	Cycling Giro D'Italia. (Same-day Tape)	Windsurfing Aloha Classic. From Maui, Hawaii. (Taped)		NBA Fantastic Series: Spectacular Guards	NBA Basketball Playoffs Western Conference Final Game 6 -- San Antonio Spurs at Houston Rockets. If necessary, from the Summit. (Live)					World of Rugby
83 CINE	(6:15) Pelicula ★★★ "El Novato del Año" (1993, Comedia) Thomas Ian Nicholas, Gary Busey, Albert Hall.		Pelicula ★★★ "Papá Por Siempre" (1993, Comedia) Robin Williams, Sally Field, Pierce Brosnan. Un actor sin trabajo se disfraza como niñera vieja para pasar más tiempo con su familia distanciada.				(:15) Pelicula ★★ "La Bestia Interna" (1982, Terror) Paul Clemens, Ronny Cox, Bibi Beach. Una mujer que fue violada durante su luna de miel por un monstruo, cocibe un hijo igual a él.			
85 NBC	Extra ∩ (CC)	Inside Edition (CC)	Mad About You "The Ride Home" Jamie runs into her ex-boyfriend while at a birthday party for Fran.	Hope & Gloria Gloria throws a pity party when Hope plans to celebrate her first year without her husband.	NBA Basketball Playoffs Western Conference Final Game 6 -- San Antonio Spurs at Houston Rockets. If necessary, from the Summit. (Live) (CC)					News (CC)
87 TOON	(:10) New Scooby Doo Movies		Bachelor Party Cartoons and cartoon shorts including "Jonny Quest" and "Plastic Man."				(:10) Tom and Jerry		(:10) New Scooby Doo Movies	
89 TBS	(5:35) Major League Baseball Los Angeles Dodgers at Atlanta Braves. From Atlanta-Fulton County Stadium. (Live) (CC)			(:35) Movie ★★★ "Smokey and the Bandit" (1977, Comedy) Burt Reynolds, Jackie Gleason, Sally Field. Time Approximate. A man hired to hightail it to Texas for an illegal beer run picks up a runaway bride and angers a stubborn sheriff.				(:35) Movie ★★★ "Merrill's Marauders" (1962, Adventure) Jeff Chandler, Ty Hardin, Peter Brown. Based on Brig. Gen. Frank Merrill's courageous effort to rout the Japanese from Burma during World War II.		
91 LIFE	Designing Women "Stranded" ∩ (CC)	Designing Women "Howard the Date" ∩ (CC)	Unsolved Mysteries A Seattle fugitive wanted for allegedly murdering his wife; the hunt for an alleged traveling child abuser. ∩		Movie ★½ "Sharing Richard" (1988, Comedy) Ed Marinaro, Eileen Davidson, Nancy Frangione. Three women devise a plan to share the affections of the recently divorced plastic surgeon they've all been dating.				Unsolved Mysteries The Belgian Air Force has evidence of a UFO that two of its jets followed; a woman who found her mother after a 20-year search. ∩	
93 TNT	(6:00) Pelicula ★★★ "Cuando los Jovenes Crecen" (1982) Steve Guttenberg. En los años cincuenta, cinco amigos frecuentan un restaurante pequeño y tratan de conservar su juventud.		Pelicula ★★ "Excessive Force" (1993, Aventura) Thomas Ian Griffith, Charlotte Lewis, James Earl Jones. Un policía entrenado en artes marciales quiere recuperar un botín robado del crimen organizado y así limpiar su nombre.				Pelicula ★★½ "The Hard Way" (1980, Drama) Patrick McGoohan, Lee Van Cleef. Un asesino debe matar otra vez antes de que pueda jubilarse.			(:40) Pelicula ★★★½ "Los Pájaros" (1963) Rod Taylor, Tippi Hedren.
95 SUR	Telenoche	Telenoche	Noticiero de Colombia	El Noticiero (Venezuela)	Noticiero de República Dominicana	Noticiero Pat	Jaime Bayly en Vivo		Veinticuatro Horas	
97 PPV	Movie ★★½ "Angels in the Outfield" (1994, Fantasy) Danny Glover, Tony Danza, Brenda Fricker. A child calls upon divine intervention when his father's return hinges upon the performance of a hapless baseball team. ∩ 'PG' (CC)				Movie ★★ "The Specialist" (1994, Drama) Sylvester Stallone, Sharon Stone, James Woods. A woman enlists the aid of an explosives expert to take revenge on the Miami gangsters who murdered her parents. ∩ 'R' (CC)				Movie ★★½ "The Puppet Masters" (1994) Donald Sutherland. Government and scientific officials race to stop an invasion of alien parasites with mind-controlling powers. ∩ 'R' (CC)	

AMIGOE

DONDERDAG 1 JUNI 1995 - JAARGANG 112 NR 124

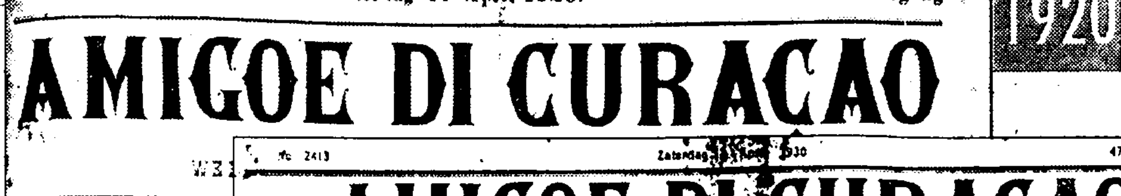
Onafhankelijk dagblad voor de Nederlandse Antillen en Aruba - oplage 12.000 ex. - losse nummers 75 c. zaterdag met Napa Nafl1.-

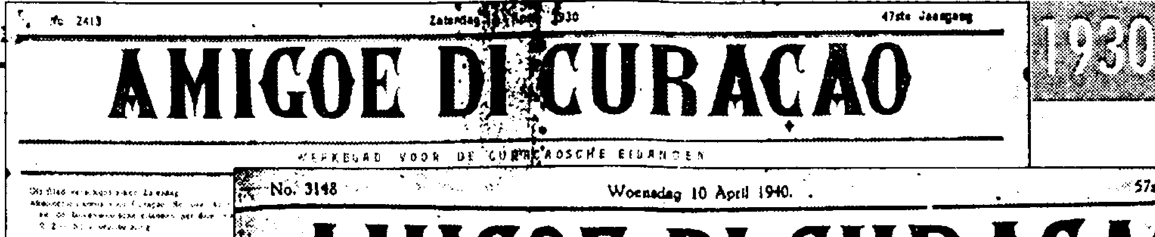
Op weg naar een nieuwe vorm

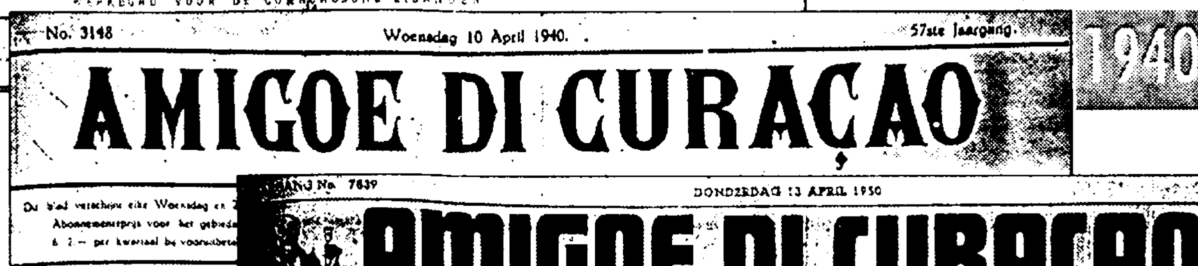

7de Jaargang. Curaçao den 12n April 1890
AMIGOE DI CURACAO
1890

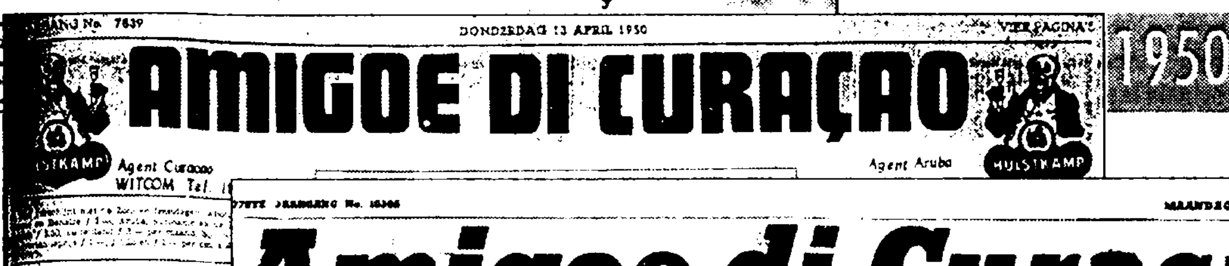

No. 850 Zaterdag 14 April 1900. 17de Jaargang.
AMIGOE DI CURACAO
1900

No. 1372 Zaterdag 16 April 1910 27ste Jaargang.
AMIGOE DI CURAÇAO
WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN
1910

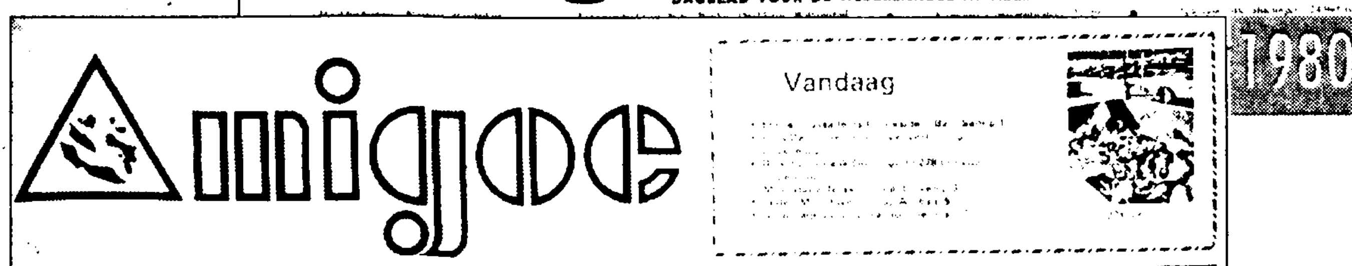

No. 1892 Zaterdag 17 April 1920. 37ste Jaargang
AMIGOE DI CURAÇAO
1920

AMIGOE DI CURAÇAO
1930

No. 3148 Woensdag 10 April 1940. 57ste Jaargang
AMIGOE DI CURAÇAO
1940

AMIGOE DI CURAÇAO
1950

Amigoe di Curaçao
DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN
1960

Amigoe di Curaçao
DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN
1970

Amigoe
Vandaag
1980

Amigoe
VANDAAG
1984

AMIGOE
1988

AMIGOE
1995

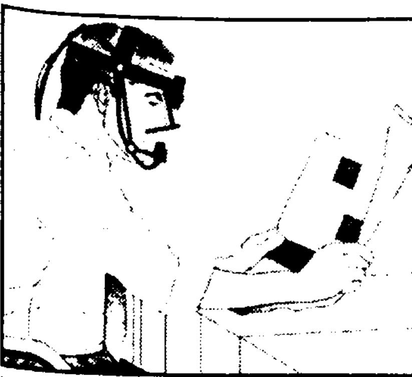
'Wij geloven in verandering'

Het moest er een keer van komen. De nieuwe huisstijl van de Amigoe. Zonder het te weten waren we het aan onszelf verplicht. De Amigoe heeft in zijn 111-jarig bestaan bijna elk decennium de kop van de krant veranderd. Directrice Ingrid de Maayer maakt haar tweede kop-wijziging mee. Ze liet meteen wat andere gezichtscorrecties doorvoeren. Om de krant leesbaarder en aantrekkelijker te maken voor de lezer, want om die lezer gaat het, zegt ze.

Ingrid de Maayer, directrice van Amigoe n.v.

door Joël Labadie

Zoals de homo sapiens leerde zappen, zo leert hij nu de krant te scannen. Hij holt van kop naar kop, leest amper tekst en blijft alleen hangen bij wat hem trekt. Een test met twee mini-camera's wijst dat uit. De ene camera ziet de pupil bewegen, de andere de pagina. Een combinatie van die twee beelden toont aan hoe een lezer zijn krantje scant.

Als u deze zin leest is onze opzet gelukt: namelijk het vasthouden van de aandacht van de lezer. Wetenschappers hebben vastgesteld dat veertig procent van de lezers ergens tussen de kop en de tekst van een artikel afhaakt. Een krant wil gelezen worden en zal daar alles voor doen. Daar zijn trucs voor. Schrijven we vanaf deze zin saai, dan slaat u de pagina om. Wij willen dat u tot de laatste punt leest.

Wat er allemaal verandert aan de Amigoe-opmaak leest u elders in deze krant. Hoofdzakelijk gaat het behalve om het nieuwe logo om koppen in een andere letter, heldere pagina-aanduidingen, andere rubriekskoppen en een meer nadrukkelijke zakelijke blok-opmaak in plaats van de gezellige lappendeken-stijl.

De lezer van nu is niet de lezer van veertig jaar geleden die na het eten een uur lang in zijn krant bladerde. Zoals het grote tv-aanbod de homo sapiens leerde zappen, zo leert hij nu de krant te scannen. Hij holt van kop naar kop, leest amper tekst en blijft alleen hangen bij wat hem trekt.

Ingrid de Maayer: "Jammer genoeg spelen de meeste gerespecteerde bladen, zoals ook onze Amigoe hier niet op in. Als we weten dat mensen meer naar foto's kijken dan moeten we daarop inspringen door onderschriften soms het gehele nieuws te laten bevatten. Het doel van een goede publicatie moet zijn om eerst de aandacht van de lezers te trekken en hun dan de weg te wijzen door het geheel van informatie."

"Twee cameraatjes gemonteerd aan een lezersbril bewijzen dat de lezer van nu niet leest maar scant. Wetenschappers van The Pointer Institute for Media Studies in St. Petersburg, Florida lieten proefpersonen kranten bekijken. Een van de camera's legde de oogbewegingen vast, de andere registreerde waar de lezer naar keek.

De uitslag was dat lezers eerst naar het meest dominèrende element kijken. Dat zijn bijna altijd de plaatjes, dan volgen de foto-onderschriften en de grote koppen. Hoogstens een paar regels van een artikel worden gelezen."

DE HARDE WAARHEID

"En journalisten maar denken dat hun artikelen worden gelezen omdat het zulke goede stukken zijn! De harde waarheid is dat van de eigenlijke teksten op een pagina slechts 25% door de hersencellen van de lezers wordt geregistreerd. Van die geregistreerde tekst wordt slechts 50% intensief gelezen. En met intensief bedoelen wetenschappers: de lezer heeft meer dan vijftig procent van het artikel gelezen. Daar staat tegenover dat van de foto's maar liefst 75% wordt geregistreerd."

De directrice beseft dat een ommeslag nodig is: "Jarenlang is ons in de vakliteratuur geleerd dat de eerste stop voor de ogen het openingsverhaal is. Generaties lay-outers en hoofdredacteuren hebben zich er strikt aan gehouden. Maar volgens het onderzoek is dat een mythe. Er is ook geen bewijs dat de rechterkant van de pagina beter is voor het hoofdverhaal dan de linkerkant. Sterker nog: de lezer betreedt de pagina niet met een vooraf bepaalde visuele looproute in het hoofd."

TWEEDE MYTHE

"Een andere mythe is dat de lezer de linkerpagina en de rechterpagina los ziet van elkaar. Een lezer zal wellicht normaal gesproken bovenaan de rechterpagina beginnen te kijken, maar als er op links een dominerende foto staat wint die toch de aandacht. Formaat en plaats zijn doorslaggevend. Die eenheid van twee pagina's vraagt er eigenlijk om dat dezelfde opmaker de twee naast elkaar liggende pagina's verzorgt."

"Lay-out wordt volgens traditie en intuitie gemaakt. Dit is goed zolang de intuitie van de redacteur en vormgever hetzelfde is als de gewoonte van de lezer. Die leest echter anders dan redacteuren denken dat hij leest. Journalisten zelf lezen thuis meestal alleen hun eigen verhaal nog eens na en bekijken zelden de verhalen van collega's ook al werken die bij dezelfde krant. Tenzij een artikel natuurlijk over hun onderwerp gaat. Daaruit blijkt dat redacteuren zelf, eigenaardige lezers zijn."

SURPRISE!

"Van belang is dat wij krantemakers gaan inzien dat er af en toe een element van 'surprise!' mag zijn. De Amigoe gelooft in verandering. En in verrassingen. We moeten niet bang zijn om te experimenteren in het zoeken naar de juiste vorm, want geen enkele lezer zal zich daardoor beledigd worden. Ook mag niets in de opmaak van een krant permanent zijn. Ideeën over opmaak moeten rekbaar zijn. Een pagina moet visuele gymnastiek zijn. Toen Zweden zich aansloot bij de Europese Unie. had de meest serieuze krant van dat land gekozen voor een opening met in sterretjes de boodschap 'Nog 48 dagen tot de EU'. Dat kan gewoon voor een keertje."

"Veranderingen in het gezicht en het karakter van de krant vereisen een verandering van mentaliteit binnen het krantebedrijf en een integratie van de drie grote afdelingen redactie, advertentie en opmaak. Dat is een proces achter de schermen dat niet van de ene op de andere dag afgerond is. Maar ik weet dat we op de goede weg zijn. Op weg naar een nieuwe vorm. Ik heb er een prettig gevoel over. Ik weet zeker, de lezer ook."

Elke tien jaar iets nieuws

In de 111 jaar dat de Amigoe bestaat, heeft het blad minstens elf keer zijn kop veranderd. Dat is dus gemiddeld elk decennium een nieuw logo. Het blijkt duidelijk uit de jaargangen Amigoe in het Centraal Historisch Archief te Scharloo.

Het begin

Het was kerkvoogd mgr Hendricus van Ewijk die in de jaren tachtig van de vorige eeuw de aanzet gaf tot de oprichting van de Amigoe di Curaçao. In Nederland had hij het grote voordeel van een periodieke pers gezien. Ook op de Antillen had de pers haar macht getoond. Maar deze pers was zo machtig omdat er niets tegenover stond en men dus wel die publicaties moest lezen. Uit ergernis over dit gebrek aan tegenwicht en het te pas en te onpas 'gebral' van lieden die niet aarzelden te kwetsen, richtten de missiebroeders in 1884 Amigoe di Curaçao op als algemeen katholiek weekblad. De kroniekschrijver van de Antilliaanse pers Johan Hartog, noemt dit het begin van de principiële pers, omdat in tegenstelling tot zovele tijdgenoten van de Amigoe deze krant zich voor het algemeen nut wilde inzetten. Niet dat de Amigoe zich later niet kritisch uitliet, maar zijn entree was veel vriendelijker. Bewust trachtten de makers de gehele bevolking te bereiken door het blad in twee talen (Nederlands en Papiaments) te drukken. Evenwel bleek dat de mentaliteit van de volkslagen die met deze talen werden bereikt zeker in de tweede helft van de vorige eeuw te ver uiteen lagen om met een tweetalig blad succes te hebben. Daarom ontstond vanuit de missie in 1900 het Papiamentstalige weekblad La Cruz en ging de Amigoe sindsdien geheel in het Nederlands verder. Alleen de Papiamentse titel bleef gehandhaafd. Amigoe werd later een tweemaal per week verschijnend nieuwsblad. In 1941 werd het eindelijk een dagblad.

Wat verandert er voor onze lezers?

We kunnen raden wat u denkt bij het lezen van de kop boven dit artikeltje en het zien van deze vier pagina's tellende special. U denkt natuulijk dat er 'veel' gaat veranderen. U heeft gelijk en ongelijk.

Uw dagelijkse boterham met vers nieuws blijft even dik. Maximaal 20 pagina's. Met soms extra katernen. Het laagje boter is alleen ietsje dikker, zodat u het aanbod smakelijker wegslikt. U krijgt -om in botershamtermen te spreken- nog altijd kaas, maar soms ook brie. Concreet betekent de Amigoe nieuwe stijl:

Meer blokopmaak

u ziet in één oogopslag waar een artikel begint en waar het eindigt.

Horizontalisering

omdat net als bladmuziek "naast elkaar" iets lekkerder leest dan "onder elkaar".

Extra ruimte voor foto's

omdat bijzondere foto's een bijzondere behandeling verdienen.

Af en toe meer witruimte in de krant

voor uw broodnodige rust tijdens het lezen. Nog steeds kaas, maar dan gatenkaas zogezegd.

Duidelijke indeling en aanduiding van de pagina's

zodat u weet dat u op pagina 9 elke dag in Kralendijk zit en niet de ene dag in Peking en de andere dag in Mexico-city.

Clustering van pagina's

Curaçaos nieuws, Arubaans nieuws, Kralendijk-berichten bij elkaar en pas op de volgende pagina's sport, internationale berichten en algemene verhalen. Achterin vindt u zoals vanouds de financiële, de mensen- en de televisiepagina.

Herkenbare openingsverhalen op elke pagina

omdat we er geen misverstand over willen laten bestaan wat het allerbelangrijkste nieuws van die dag is.

Over onze nieuwe lettertypes leest u elders op deze pagina.

Meer kans met 5 x W + H + B

Het ideale nieuwsbericht heeft de formule 5 x W + H + B.

Wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe en wie is de **bron** van het nieuws. Een nieuwsartikel is goed als in de lead - dat zijn de eerste meestal vetgedrukte regels - antwoord gegeven wordt op die zeven vragen. Het ezelsbruggetje werkt niet alleen voor internationale persbureaus en geschoolde journalisten. Het is ook uitstekend geschikt voor iedereen die in de krant wil. Organiseert u een evenement, wilt u iets nieuws presenteren? Dan heeft u meer plaatsingskans met tien regels waarin de formule gebruikt wordt, dan met een ellenlang verhaal. Langschrijvers worden ingekort en vaak op een punt dat ze net niet leuk vinden.

Zo zag de financiële pagina van 7 april eruit. Het vertrouwde beeld met bovenin de vaste rubrieken mert de oude logo's...

...en zo had hij eruit gezien als de nieuwe huisstijl op die dag was ingegaan. De rubrieken nu allemaal aan één zijde. Beide pagina's werden op beeldscherm opgemaakt.

...En wat verandert er voor onze adverteerders?

Met onze lezers zijn we amigoe's, met onze adverteerders ook. Ook die zijn we graag van dienst, maar zowel zij als wij blijven daarbij zakelijk. Niet elke particulier en onderneming die bij ons adverteert weet wat wij voor hen kunnen doen. Er verandert niet veel, maar een ding is zeker: wat er ook verandert, u krijgt nog steeds die vertrouwde service van ons die u zo op prijs stelt.

Taalhulp

Uw tekst wordt gezet zoals u die inlevert, maar vraag gerust om ons advies als u twijfelt over de spelling.

Wees op tijd

Levert u uw opdracht voor half vier 's middags kant en klaar in, dan haalt u zeker de krant van de volgende dag. Wie daarna komt is te laat. Speel op save en wees ruim op tijd is ons advies.

Op floppy

Advertentiebureaus kunnen u helpen bij de juiste reclameformule. Als ze uw advertentie met Corel 5.0 op de pc-computer maken en op floppy inleveren, spaart dat ons veel tijd en bent u verzekerd van een juiste presentatie van uw advertentie.

Foto's en logo's

Nieuw is de service dat wij fotomateriaal en logo's kunnen inscannen in uw advertentie. Dat kost u voor logo's niets en voor foto's tien gulden. Bij meer dan één foto kost u dat wel iets extra: 30 gulden per foto, hetgeen nog altijd aanmerkelijk goedkoper is dan wat een advertentiebureau in rekening moet brengen.

Liever de originelen

Voor logo's en foto's geldt: hoe beter het origineel hoe beter het resultaat. Dus liever zwart-wit foto's dan kleur. En liever originele foto's en logo's dan afbeeldingen uit brochures (daar kan soms een hinderlijk raster overheen zitten). Kopietjes zijn taboe.

Steunkleur

Wilt u als enige adverteerder op de pagina een opvallende steunkleur in uw reclame verwerken, dan kost dat exclusiviteitsrecht u slechts 250 gulden extra. Succes verzekerd.

Links of rechts

Onderzoekers ontdekten dat het niet veel uitmaakt of u op een rechter- of linkerpagina adverteert. Belangrijker is dat u opvalt. Een advertentiebureau helpt daarbij. Linkerpagina's zijn minimaal een gulden goedkoper dan rechterpagina's en kosten 4 gulden per centimeterkolom. Met een zo groot lezersbereik als de Amigoe heeft is dat een buitengewoon lage prijs.

Waarom adverteren in de Amigoe?

1 Omdat de Amigoe in ruim 12.000 huishoudens verschijnt op de ABC-eilanden. Overigens bereikt de Amigoe ook de Bovenwinden en Nederland.

2 Omdat uit UNA-onderzoek is gebleken dat elke Amigoe door 3,5 personen van jong tot oud wordt gelezen. Dat betekent ruim 35.000 potentiële consumenten op de ABC-eilanden uit diverse inkomensgroepen.

3 Omdat steeds meer mensen een abonnement nemen op het middagblad dat groter is dan de andere drie samen.

4 Omdat een middagblad langer en intensiever gelezen wordt dan een ochtendblad.

COLOFON
Vormgeving en tekst (tenzij anders vermeld): Joël Labadie

Foto's: Edsel Sambo, Ronnie Smiet, persbureau AFP

Nieuwe letters, nieuwe koppen

Maar af en toe keert deze letter terug in de krant

Tot ziens oude vette Times-New Roman

Gelukkig blijft de gewone tekst verschijnen in de prettig leesbare tien punts New Century Schoolbook.

Het chapeau doet mee, maar dan wel schuin

Switzerland bold wordt de nieuwe kop-letter

koppen in **USA Black bold** en **Erie Black bold** zullen regelmatig om extra aandacht vragen.

ARUBA
CURAÇAO
BONAIRE

Dankzij de nieuwe paginakoppen weet u waar u zit.

WEGA
AGENDA
INGEZONDEN

Zo zien de nieuwe rubriekslogo's eruit. De plaatjes verdwijnen, Ronnie Rens seniors gezicht blijft natuurlijk.

Fotomanipulatie

Dagbladen konden jaren geleden slechts dromen van computerapparatuur om foto's te bewerken. Nu is het een must voor wie kwaliteit nastreeft. Wonderlijke technieken die in de film-industrie van Hollywood al werden toegepast kunnen van een eenvoudig portret een merkwaardig kunstwerkje maken, hoewel een krant zich meestal zal beperken tot serieuze reprodukties. Aan de hand van een dagelijks testbeeld van het fotopersbureau AFP wordt duidelijk wat er artistiek mogelijk is.

1 Fragment van het origineel van het AFP, verkleind weergegeven. In werkelijkheid goed voor 3,5 miljoen bytes. Dat is net zoveel als 200 Amigoe-pagina's met alleen maar tekst.

2 Op maat

3 Minder zwart, meer scherpte en meer contrast. Plus een zwart lijntje om de foto. Slokt nu nog maar 11.000 bytes op van het computergeheugen. Dat is drie kwart tekst-pagina.

4 Een schets?

5 Nog een?

6 Een ets?

7 Een wat?

8 In stippels

9 Drie kleuren

10 Fotokopietje?

11 Draaierig

12 Punthoofd

13 Breedgebekt

14 Windkracht 10

15 Linksom

16 Rechtsom

17 Blokjes

18 Beslist vaag

19 Diapositief

20, 21, 22 Gespikkeld en gevlekt

Als een krant verandert van vorm en inhoud gaat dat alle afdelingen aan. Op een bijeenkomst in Zeelandia werden medewerkers van het dagblad geïnformeerd over de nieuwe stijl en welke bijdrage er van hun verwacht wordt.

Het make-up-team

Het vaste team achter de schermen (figuurlijk, maar ook letterlijk achter de beeldschermen) dat de 'make up' van de krant doet: **1** Carlo Gilmoor, de technische man, onverstoorbaar in het zetten van koppen en teksten. **2** Solange Isselt, een computer die sneller opmaakt dan zij met de hand, moet nog uitgevonden worden. **3** Edseline Angelo, plakte vroeger het juiste logo bij de getikte advertenties, tikt nu de juiste advertentie bij de gescande logo. **4** Marisabella Eduarda, werkt deels voor de advertentieafdeling, maar doet ook veel handmatig opmaakwerk. **5** Freddy Jimenez, snelheidsduivel op het toetsenbord, stapte over van typesetting met bijna wiskundig uitziende zetcodes naar een simpele muis. **6** Joël Labadie, creatieveling die zijn journalistenpen verruilde voor een opmaakscherm. Zij worden tijdelijke bijgestaan door: **7** Dave Mourillon, naast dj ook advertentiekunstenaar. Gaat binnenkort naar Nederland voor studie. **8** Wenson Prince, nieuwe kracht, leergierig en veel belovende advertentieontwerper en pagina-opmaker. Niet op de foto: **9** Tamara Salsbach, student psychologie en in haar vakantie advertentiemaakster.

Subtiel polijsten van de stijl leert krantelezers open te staan voor nog meer veranderingen

KIEZEN VOOR 'SOMETHING WILD' IS NIET ALTIJD VERSTANDIG

Door Joël Labadie

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat een foto van grafisch ontwerper Hans Hagen voor een Pentium pc van de Amigoe een indruk opwekt die niet strookt met de werkelijkheid. De maker van het nieuwe Amigoe-logo heeft weliswaar alles te maken met het beeld op het scherm achter hem, maar het toetsenbord heeft hij met geen vinger aangeraakt. De communicatie tussen de heren grafici van de Amigoe en bureau Jonckheer en Hagen over het nieuwe gezicht van de krant verliep slechts via floppy en telefoon. En dat ging prima. Geen gehannes met tekentafels en gummetjes. Hans Hagen: "De computer spaart vormgevers tijd, maar heeft ook veel kapot gemaakt, iedereen met een pc'tje en een goeie printer thuis kan zich nu ontwerper noemen."

Hagen, 34, stamt nog van de tijd voordat de computer zijn intrede deed bij ontwerp- en reclamebureaus. Nu sleutelt hij aan montages met behulp van een Apple alsof hij nooit anders heeft gedaan. De vaktechnische basis blijft echter onmisbaar, weet hij. Het maakt ook het onderscheid tussen de professionelen en de amateur-ontwerpers. De opkomst van de free lancende thuiswerkers zonder achtergrond verontrust hem slechts ten dele: "Let op, ik zeg helemaal niet dat free lancers slecht werk afleveren, maar de opdrachtgever merkt op den duur vanzelf wat hij voor zijn geld krijgt."

"Ik ontwerp al vijftien jaar. Toen ik begon kreeg je van hier de foto's en van daar de advertentietekst. Dat werd op de tekentafel met de hand samengevoegd. En maar hopen dat het paste en dat de opdrachtgever tevreden was over de kleur, de vorm en het gekozen lettertype, anders moest alles over gedaan worden voor een nieuwe presentatie. Nu verander je in vijf seconden op de computer wat niet bevalt in het ontwerp."

In het geval Amigoe werden die vijf seconden wat meer, want de krant gaat liever voor de beste keus dan voor de eerste keus. Een handvol schetsen mocht van de ingeleverde floppy gewist worden voordat het juiste ontwerp in beeld kwam. Dat lag niet aan de tekenaar, maar aan de opdrachtgevers. Wie verandert, gaat brainstormen. Schokkende ontwerpen passeerden de revue op weg naar de prullenbak. Wie op de landfill zoekt zal wellicht nog wat afgekeurde en verscheurde printouts vinden. Directie en meedenkers kwamen in rustiger vaarwater terecht en het uiteindelijke ontwerp is een minimale wijziging van het vorige logo (ontworpen door Ralph Petersen).

Toen hoopte je dat het allemaal paste; nu verander je in seconden wat niet bevalt

POLIJSTEN

Hans Hagen kan zich in de nieuwe logo en opmaak vinden. "Er zijn geen drastische wijzigingen doorgevoerd. Beter kun je spreken van 'polijsten'. De ruwe kantjes bijschaven van wat al voorhanden was. Echte rigoureuze veranderingen vergen veel tijd en een planning van je werkwijze als krant. Ik zie dat polijsten als een subtiele manier om de lezers en adverteerders voor te bereiden. Ze leren open te staan voor nog meer veranderingen. Als je een produkt teveel verandert, verlies je je cliëntèle misschien. Kiezen voor 'something wild' is niet altijd verstandig."

Tijdschriften en *newsletters* zijn gesneden koek voor Hagen. Dit is zijn eerste krante-project. Hoe ziet zijn ideale krant eruit?

"Die moet grafisch informatief zijn. Ik bedoel daarmee: informatie verschaffen is één ding. Zorgen dat het nieuws op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd wordt is een tweede. Dat betekent doordacht gebruik van foto's, grote foto's. Gebruik van kleur lijkt natuurlijk altijd een leuke optie, maar vergeet niet dat de krant een ruw produkt is: snel gemaakt, met een dagelijkse dead line."

Waarom gebruiken lokale bladen geen full colour? En hoe kan het dat er op Aruba wel geld is om een kleurendrukkerij te starten en aan de gang te houden?

"Machinerie die krantendruk in kleur mogelijk maakt is duur. Ik weet niet of het winstgevend werkt om op Curaçao in kleur te produceren. In Nederland hanteert een dagbladuitgever andere advertentieprijzen. Daar kost een centimeter plaatsingsruimte onderhand wel 200 gulden, vergelijk dat eens met de belachelijk lage prijs van 4 gulden per centimeter op Curaçao."

"Bovendien zitten we op de ABC eilanden met acht dagbladen op maar 180.000 Antillianen. Die kranten verschillen opmerkelijk in oplage. Het is dan eigenlijk absurd dat kleine krantjes dezelfde advertentieprijzen berekenen als de grote bladen. Natuurlijk zullen alle bladen proberen zich technisch te upgraden om zich te profileren. Er zijn ook een paar kranten die inhoudelijk best goed zijn. Ook dat telt."

Betekent dat dan dat als de inhoud èn de vormgeving goed zijn, een krant zichzelf het beste profileert en dus de beste kans van overleven heeft?

"Nou nee, dat denk ik niet, want ik denk dat ondanks al die inspanningen de kranten gewoon hun eigen lezers hebben."

Ja maar Noticiero is zijn lezers en dus zijn marktaandeel wel mooi kwijtgeraakt.

"Heeft Noticiero wel ooit een marktaandeel gehad? Kijk, als advertentiebureau zie je heel goed waar de advertentieopdrachten naar toe gaan: naar vier van de acht bladen. Dat zijn de Amigoe, de Extra , de Ultimo en de Beurs. Soms wil een cliënt slechts in een of twee bladen adverteren. Dan bellen die andere kranten op om te vragen of ze ook een advertentie kunnen krijgen. Soms vraag je je af hoe ze overleven en was er überhaupt wel ooit een markt voor hen? Die wet geldt voor snacks, verzekeringsbedrijven, radiostations en dagbladen: op een gegeven moment is de markt verzadigd. Groeit je bedrijf, dan gaat dat alleen ten koste van een ander."

Terug naar de ideale vormgeving, wat zou er nog beter kunnen?

"Altijd blijven werken aan je styling. De krant leesbaarder maken door te werken in blokken. En het wordt tijd dat kranten hun opmaaktafels de deur uit doen."

De levensvatbaarheid van een advertentie wordt in drie seconden bepaald

DESIGN TIME

En wat vind je van advertenties op de redactionele rechter-pagina's?

"In onze branche weten we dat de levensvatbaarheid van een advertentie wordt bepaald in drie seconden. Als je binnen die tijd niet de aandacht van de lezers hebt is het voorbij. Als een adverteerder op rechtse redactionele pagina's wil, moet een krant dat kunnen honoreren. Je leeft per slot van rekening van je adverteerders. Maar het maakt op zich niet zo veel uit of een advertentie op een linker- of een rechterpagina staat, het gaat er eerder om dat de reclame aantrekkelijk wordt gemaakt. Dat-ie opvalt. Een bedrijf dat zijn advertentie niet door een reclamebureau laat maken maar door een krant, weet dat hem geen design time in rekening wordt gebracht, maar hij moet wel voor lief nemen dat zijn advertentie minder origineel wordt dan mogelijk is."

REFERENDUM

Een sprekend voorbeeld van een 'bedrijf' dat wèl bereid was geld te steken in professionele design time is de politieke partij PAR. De aanhangers van de A-optie tijdens het grote referendum over de toekomstige staatkundige structuur hadden kennelijk kaas gegeten van de wetten van de publiciteit en zochten naar een pakkend logo. Een aantal ontwerpbureaus werd gepolst, maar geen wist tevreden te stellen. Dat lukte Hans Hagen wel met de gouden greep van de eerste ingeving. Binnen tien minuten had Hagen het idee uitgewerkt van de A met de vijfpuntige ster erin verwerkt.

"Het is grappig dat mensen het PAR-logo en dePAR-campagne als geheel zo goed vonden dat ze ervan overtuigd waren dat dat alleen door een *outside agency* (een buitenlands bureau) gedaan kon zijn", grinnikt Hagen.

Hij besluit: "Ik probeer bij het ontwerpen zoveel mogelijk te denken zoals mijn cliënt dat doet. Maar soms zit je uren, zelfs dagen op een idee te broeden. Creativiteit is nu eenmaal niet altijd iets van de eerste seconde."

■ *Zoeken naar de juiste vorm: ontwerpen die het (net) niet haalden.*

Dreumes, duizendpoot, designer

Als dreumes van acht sleepte Hans Hagen de ene na de andere prijs binnen in het tekenwedstrijdencircuit. Op een Britse kostschool werd hij '-gecoached' door een erkende aquarel-kunstenaar. Twee kunstacademies bekeek hij van binnen. Die tijd kwalificeert hij nu als 'too boring'. De vroegwijs-Antilliaan wist toen al dat de praktijk de ware leerschool is. Free lancend belandde hij in 1982 bij Rudy Dovale. Daarna werkte hij met Rudy Haakmat aan de produktie van video's voor de lokale markt. Terug in Engeland schopte hij het tot bureaumanager en account-executive. Daar leerde hij de fijne kneepjes van het ontwerpersvak, zegt hij zelf. Na die periode van duizendpoterij ging hij weer voor Dovale Advertising werken. Niet lang daarna ging Hagen in zee met compagnon Billy Jonckheer, de tweede generatie van de uitgeversfamilie Jonckheer. Samen begonnen zij de uitgeverij Curaçao Tourism Publication bekend van het full colour magazine Now! Curaçao. Het duo startte daarna het reclamebureau Jonckheer & Hagen en het houdt zich nu ook bezig met advertentiecampagnes en losse design-opdrachten.

Frans Heiligers

Een krant die niet gelezen wordt, omdat hij niet om aan te zien is, verliest zijn kracht. En een krant moet zich deel blijven voelen van de gemeenschap en niet louter de afstandelijke rapporteur van voorvallen zijn.

Twee stellingen van een Amigoe-lezer. Frans Heiligers heet hij. Nu is Heiligers niet zomaar een lezer. Voordat de pr-consulent zijn bedrijf Intermediate begon was hij ondermeer hoofdredacteur van de Amigoe in de jaren tachtig. Gevraagd om eerlijke kritiek op kranten in het algemeen en tips voor een betere Amigoe in het bijzonder gaf hij beiden.

De tijden veranderen. Ook voor de acht dagbladen op Curaçao. Zij beconcurreren elkaar op inhoud, advertenties en presentatie en - helaas - minder op kwaliteit. Heiligers waarschuwt dat Amigoe ondanks zijn riante marktpositie op dit moment daar niet schouderophalend aan voorbij mag gaan. De presentatie van de krant is belangrijk omdat steeds minder gerekend kan worden op het traditionele abonnement-uitgewoonte; het produkt krant moet zijn prijs waard zijn, anders stapt men over naar andere kranten.

Dat betekent dus werk aan de winkel voor bladen die zich willen profileren. Hoe doe je dat? Het maken van een mooie krant vraagt om vakkennis.

Heiligers somt op: "Een krant moet prettig zijn voor het oog, overzichtelijk zijn qua opmaak en indeling. Een goede balans tussen berichtgeving, foto's en advertentie is een must. Hetzelfde geldt voor een duidelijk onderscheid tussen 'droge' berichtgeving en 'cursiefjes' en commentaren. Smaakmakers als columns, cartoons en rubrieken mogen niet ontbreken. En speciale secties en bijbladen doen het altijd goed."

NIET BANG VOOR WIT

Dan zijn er nog wat technische trucs. "Een prettige leesbaar lettertype, creatieve sprankelende opmaak, beschikken over goed illustratiemateriaal als foto's, tekeningen en statistieken. Krantemakers moeten ook niet bang zijn voor het gebruik van wit om hier en daar wat rust te brengen in een drukke krant. Verder hoort een vaste indeling van pagina's erbij." Heiligers onderstreept het belang van de overzichtelijkheid van artikelen. Niet altijd is in een krant duidelijk waar het stuk begint en waar het eindigt, of op welke pagina het verhaal doorloopt.

SPIEGELSCHRIFT

Heiligers heeft nog net de tijd meegemaakt dat de krant in lood werd gezet. "Dat was indrukwekkend: sjouwen met zware in lood gezette pagina's die je dan in spiegelschrift moest lezen en corrigeren. O wee als er een klem niet goed vast zat en zo'n pagina op de grond viel. Tegenwoordig helpt de computer bij een deel van de opmaak, maar de krant is nog steeds een eendagsvlieg die in recordtijd gemaakt moet worden. Er is dus weinig ruimte om lang stil te staan bij een creatieve opmaak. Toch blijven parate vakkennis, een beetje creativiteit en gevoel voor sfeer en evenwicht in de krant onontbeerlijk. Niet alleen voor de opmakers, maar ook voor de advertentieafdeling en de redactie."

Voor die twee laatste afdelingen heeft Heiligers nog wat taaltips. "Stelregel is dat de lezers de inhoud van een advertentie en een nieuwsbericht moeten kunnen vatten. Is dat niet zo dan schiet je over de hoofden van de lezers heen en dat kan nooit de bedoeling zijn van een communicerend medium. Voorkom ingewikkelde termen en vervang moeilijke woorden door andere die sneller en beter begrepen worden, gebruik zo min mogelijk afkortingen omdat die verwarrend werken, verval niet in herhalingen, wees niet te lang van stof en zorg voor een goede correctie."

FEL? JAZEKER!

Heiligers, ooit een agressieve nieuwsjager, is nu een zakenman op pr-gebied. Diplomatie wordt dan een handelsmerk. Maar een krant mag van hem zonder meer kritisch zijn. "Graag zelfs! Fel? Jazeker! Maar...evenzeer zichtbaar en voelbaar deelgenoot van deze gemeenschap. Dat kan betekenen dat een journalist uit zijn knusse eigen kringetje moet stappen en erop uit moet trekken."

En wat vindt U?

Wat vindt u nu van de Amigoe nieuwe stijl? Moet u erg wennen aan de nieuwe letter voor de koppen? Vindt u de indeling van de krant overzichtelijk? Laat ons weten wat u bevalt of stoort. Heeft u suggesties voor nieuwe rubrieken? Wat wilt u graag lezen in de krant? Denkt u zelf een bijdrage te kunnen geven in de vorm van informatieve prettig leesbare artikelen? Stuur uw opinie naar de hoofdredactie van de *Amigoe, postbus 577 of Scherpenheuvel z/n* op Curaçao of naar Amigoe Aruba, *Caya Betico Croes 110, Oranjestad.* Wij zien zoals altijd met belangstelling uw ingezonden stuk tegemoet.

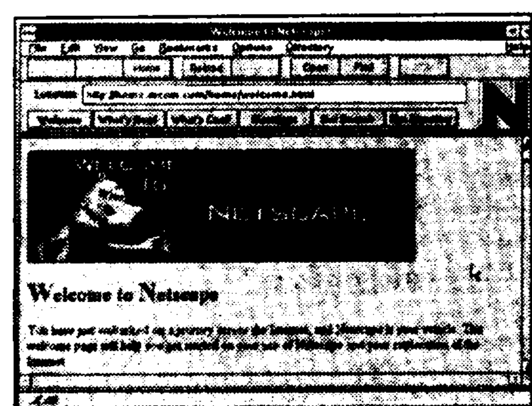
The Cybersky is the limit

CompuServe, America Online, Prodigy, E-mail en Internet zijn in Amerika huishoudnamen voor de meeste computer eigenaars. Een faxnummer op een visitekaartje, luttele jaren geleden nog het bewijs dat men meeliep met de modernste elektronische ontwikkelingen, wordt vervangen door een E-mail-adres dat bereikbaar is via Internet of de Internet "steunende" programma's. Zakenlui maken niet meer gebruik van de dure telefoonlijnen om internationaal te bellen of te faxen maar sturen hun correspondentie via het veel goedkopere "cyberspace" systeem. Op onze eilanden is het echter nog lang niet zover.

door Ingrid de Maayer

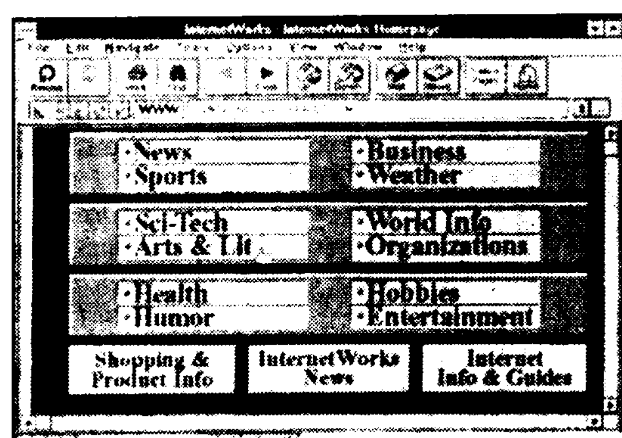
Hoewel de computer meer betaalbaar is geworden en de prijs van een goed modem ook niet de drempel hoeft te zijn om via het data-net met elkaar te communiceren kunnen programma's zoals CompuServe, Prodigy en America Online slechts gebruikt worden via ons dure telefoonsysteem.

Deze programma's worden - in tegenstelling tot het door meer dan 30 miljoen mensen gebruikte Internet systeem - door een maatschappij beheerd. Een lage abonnementsprijs geeft de gebruiker recht op 10 uur gratis "modemen".

In Amerika - waar lokale telefoongesprekken gratis zijn - kost elk uur extra $ 1.50. In de Caribische regio lopen de lijnen via Miami en kosten ongeveer Naf. 2,30 per minuut. Een uur communiceren verhoogt wel de telefoonrekening met Naf. 138,–.

Men kan zich op Curaçao abonneren op het wereldwijd gebruikte Internet via IBM. De kosten bedragen $ 40,– om te registreren en $ 30,– per maand voor 3 uur gebruik. Elk uur extra kost $ 6,25. Voor de fanatici geldt een basistarief van $ 60,– per maand voor 10 uur gebruik en $ 4,– voor elk extra uur. Deze verbinding gaat direct via "nodes".

Internet, een gebruikers onvriendelijk systeem en tot voor kort slechts gebruikt door de Amerikaanse overheid en universiteiten is niet meer uit de "cyberspace" weg te denken. En een potentiële markt maakt de mens inventief en creatief. Reden waarom er nu verschillende systemen in de handel zijn om op een acceptabele manier de Internet straten te bewandelen.

World Wide Web is het snelst groeiende gedeelte van Internet en heeft het surfen over de Internet golven danig vergemakkelijkt via gebruikers-vriendelijke "browsers" als Netscape en Mosaic. De mogelijkheden lijken eindeloos nu niet alleen tekst gebruikt kan worden maar ook foto's, audio en video. Men wil echter meer en binnenkort wordt het 3-dimensionaal systeem via het World Wide Web-systeem geïntroduceerd. Wilt u een kaartje bestellen voor een "Broadway play" in New York dan kunt u bij het reserveren van uw ticket precies kijken welke zitplaats u heeft gekregen, reëel op de stoel gaan zitten en deze uitproberen.

Indien de techniek zich ook op onze eilanden als een wervelwind ontwikkelt dan kunt u misschien nog meemaken dat u niet meer naar de postbus hoeft te lopen voor uw Amigoe, dat u zich niet meer hoeft te ergeren aan de late bezorging of de inktvlekken, maar dat u rustig op een stoel achter uw monitor door een druk op de knop uw Amigoe 3 dimensionaal kunt betreden.

De informatiemaatschappij transformeert onopgemerkt tot een informaticasamenleving. Kennis wordt in nulletjes en eentjes overgedragen via satellieten, glasvezelkabels, telefoonmodems, computers, cd-ROM's en videodiscs. Maar het gesproken en het geschreven woord zullen altijd blijven. De krant ook. Een slimme samenleving zoekt een manier om de oude en nieuwe manieren van communiceren te integreren.

De Amigoe is er door gefascineerd.

U ook? Doe dan mee met de wedstrijd voor bezitters van een pc en ontwerpsoftware. Een uitdaging voor zowel pro's als amateurs.

AMIGOE

DE KRANT - BLIK OP EEN FASCINERENDE WERELD

DE BEOORDELING

De inzendingen worden bekeken door een jury bestaande uit grafisch ontwerper Hans Hagen, reclameman Irving Schenker, pr-adviseur Frans Heiligers, communicatieadviseur Ard Horvers en vormgevers van de Amigoe.

De ontwerpen worden beoordeeld op ondermeer originaliteit, moeilijkheidsgraad, gebruikte techniek, uitwerking van het thema, leeftijd en deelnemerscategorie.

De jury onderscheidt amateurs en grafische professionelen. Onder die laatste groep vallen ook studenten van grafische opleidingen of kunstacademies.

De uitslag wordt bekend gemaakt in de Amigoe-editie van dinsdag 1 augustus 1995.

De winnende inzendingen worden diezelfde datum in een formaat van maximaal 20 x 20 cm gepubliceerd. De Amigoe heeft het recht wijzigingen aan te brengen om publicatie technisch mogelijk te maken. Over de beslissing van de jury is geen correspondentie mogelijk.

Veel succes!

DE OPDRACHT

Beeld uw idee uit over de krant als communicatiemiddel in de samenleving van vandaag met een blik op de technische mogelijkheden van de toekomst.

Probeer een opinie in het ontwerp te verwerken.

DE PRIJZEN

Voor elke deelnemerscategorie (amateurs en pro's) zijn er drie prijzen:

1e prijs: Global Interconnect + software + drie maanden Internet.

2e prijs: Een CD-rom-encyclopedy van Compton of Encarta beschikbaar gesteld door Keycomp.

3e prijs: 100 gulden cash.

ZO DOET U MEE

Werk uw idee uit met behulp van een grafisch of fotografisch computerprogramma. Gebruik bij voorkeur de programma's Adobe Photoshop (t/m 3.0) of Corel Draw t/m 5.0) of Photostyler (t/m 1.1a) voor pc voor windows. Mcintosh-ontwerpen kunnen helaas niet geaccepteerd worden tenzij zeker is dat ze omgezet kunnen worden in eps-files die gelezen kunnen worden door Photoshop, Corel Draw, Pagemaker of Quark. Wie hierover twijfelt en teleurstelling wil voorkomen stuurt in een vroeg stadium een proef-floppy in om te zien of de Amigoe-apparatuur de data verstaat. Neem daarover contact op met Dave, Carlo of Joël van de afdeling grafische vormgeving.

Lever uw ontwerp **vóór zaterdag 1 juli** in op een 3.5" HD floppy. Wilt u die terughebben, zet dan uw adres op een sticker op de floppy en doe er een voldoende gefranceerde enveloppe bij.

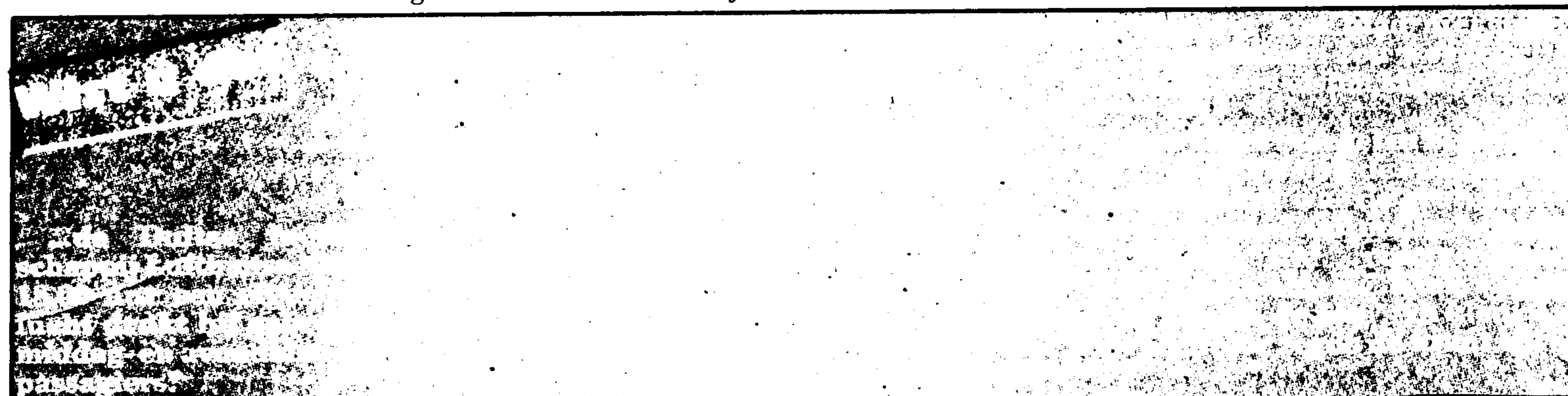
Voeg bij het schijfje een enveloppe met daarin vijf A4-vellen met een afdruk van uw ontwerp. Vermeld op papier en eventueel in een tekstfile op de floppy 1) naam 2) leeftijd 3) adres 4) woonwijk 5) telefoonnummer 6) deelnemerscategorie (pro of amateur) 7) studie en 8) beroep.

Leg ook uit wat de betekenis is van uw ontwerp, hoe de inzending technisch is opgebouwd en welke software u gebruikte. Vertel eventueel wat over uzelf en doe er als u wilt een leuke pasfoto bij.

DE TECHNISCHE GEGEVENS

Uw inzending moet een van de volgende extensies hebben: tif, jpg, cdr of eps.

Inzendingen in kleur zijn welkom, maar winnende ontwerpen kunnen alleen in grijstinten afgedrukt worden. Winnende inzendingen met een steunkleur kunnen mogelijk in originele vorm geplaatst worden mits de steunkleur bestaat uit één pure kleur en niet uit een samenstelling van drie componenten (dus geen RGB of CMYK-kleurscheidingen).

De krant van de toekomst kan een digitale nieuwslei zijn

De krant van papier heeft zijn langste tijd gehad, maar de krant op het scherm is er nog niet. Dat is een opvatting die steeds meer veld wint.

door Guus Mater, ANP

Kranten en tijdschriften zullen in toenemende mate in elektronische vorm beschikbaar worden, maar voorlopig is dat niet meer dan een aanvulling. Dat geldt ook voor de krant op een schijfje. Want nog lang niet iedereen is on-line.

Voor Roger Fidler hoeft dat ook niet. De Amerikaan is een verwoed verzamelaar van oude kranten. Trots houdt hij een pas verworven exemplaar uit 1707 omhoog. Vervolgens toont hij een aanzienlijk recentere uitgave van de Knight Ridder Current. Fidler noemt het The Tablet. Het heeft de vorm van een draagbaar apparaat met een plat videoscherm op batterijen, met de omvang en dikte van een tijdschrift. het is een digitale nieuwslei met actuele informatie - tekst, foto's en videobeelden - op een kleurenschermpje .

Door een druk op de knop kan de lezer van rubriek veranderen of de grootte van tekst dan wel beeld naar wens aanpassen. Geluid en bewegend beeld zijn ook mogelijk. Het actualiseren van deze toekomstkrant gebeurt dagelijks via een verbinding met kabel- of telefoonnet.

"Informatieoverdracht ging 6000 jaar geleden ook via een leitje", weet Fidler. "The Tablet past dus heel goed in onze cultuur."

Fidler is directeur nieuwe media van de Amerikaanse krantengroep Knight-Ridder. Hij leidt het Knight-Ridder Information Design Laboratory in Boulder, Colorado. Mediamorphosis: the Transformation of Mass Media, luidt de titel van zijn nieuwste boek. Hij verwacht dat zijn lei over tien jaar bij de lezer is.

"Wat een geluk dat ik straks in Den Haag de verse New York Times of zelfs mijn plaatselijke krant tot mij kan nemen."

JOURNALISTEN

In de informatiechaos blijven journalisten volgens Fidler een belangrijke rol spelen. Bij de krant van Walter Bender is die beroepsgroep massaal ontslagen. Bender is directeur van het News in the Future project, verbonden aan de The Media Laboratory van het Massachusetts Institute of Technology (MIT) in Boston. Daar wordt gewerkt aan de totstandkoming van een persoonlijk informatiesysteem dat via de computer op maat wordt gemaakt. De informatie wordt verkregen via Internet, waarop al ruim honderd Amerikaanse kranten te raadplegen zijn.

INTERNET

Internet is grote mode. Jaren geleden werd het elektronische netwerk in de Verenigde Staten opgezet om universiteiten en bibliotheken met elkaar te verbinden. Het aanbod van kranten, tijdschriften en andere nieuwsbronnen op Internet is groot. Digitaal publiceren ondergaat een ware explosie, maar de informatie is onoverzichtelijk en vaak moeilijk bereikbaar. Fidler vergelijkt Internet nu met de situatie waarin de radio in de jaren twintig verkeerde. Het was een hele kunst om een programma te ontvangen, een hobby voor mannen voornamelijk. De radioluisteraars van toen zijn de Internet-surfers van nu. "Pas als het netwerk zo gemakkelijk werkt als de afstandsbediening van de televisie, heb je een massamarkt."

De consequentie van de opzienbarende ontwikkelingen op het terrein van de informatie- en communicatietechnologie voor het functioneren van de journalistieke informatievoorziening en de pers, was het onderwerp van een conferentie die het Nederlandse Bedrijfsfonds voor de Pers in Wassenaar organiseeerde.

WETGEVING

Het Bedrijfsfonds voor de Pers is bezig met een beleidsadvies over de positie van de pers in het elektronisch tijdperk. Op die toekomst is de Nederlandse wetgeving nog niet toegesneden. Nederlandse en Amerikaanse kranten zijn voorlopig nog van papier. Fidler noch Bender bestrijdt dat. Naar verwachting stijgt het papierverbruik de komende jaren nog enige procenten. Volgens de Nederlandse staatssecretaris Nuis heeft de krant een ijzersterke uitgangspositie. Hij noemde het dagblad zelfs een interactief medium avant la lettre. De bewindsman constateerde dat het Internet-verkeer voor een groot deel bestaat uit babbelboxen, soms van bedenkelijk niveau. "De krant zal tot ver in de volgende eeuw van papier blijven", was zijn prognose. al is die vaststelling geen reden om op de lauweren te rusten. "want wie dat doet, wordt wakker tussen de brandnetels."

